

Franc Fale, glavni direktor

TOZD - temelj dela in odločanja

(Govor pred potrditvijo in podpisom samoupravnega sporazuma o združevanju v podjetje Železarna Ravne)

Tovarišice in tovariši!

Današnje 10. zasedanje tega delavskega sveta ima posebno svečano obeležje. Na njem bomo ugotavljali večinsko mnenje naše delovne skupnosti k predlogu samoupravnega sporazuma, ga potrdili in podpisali. Naključje je hotelo, da ta važen samoupravni dogodek sovpada s časom, ko smo pred tremi dnevi, 27. 6. 1973, praznovali dan samoupravljalcev.

Z novimi ustavnimi določili dobiva samoupravljanje novo kvaliteto in hkrati čvrsto podlago za čisto razredno delavsko vsebino. Načrt ustave prinaša vrsto institucij in ukrepov, s katerimi bosta samoupravnost in socialistična družbena vsebina učinkovitejše zavarovani, kakor sta bili doslej. Mnenja sem, da je prav opozoriti na nekatera pomembna vsebinska določila načrta nove ustavne ureditve, ki med drugim zlasti poudarja:

Družbena lastnina kot izraz socialističnih družbeno-ekonomskih odnosov med ljudmi je osnova svobodnega združenega dela in vladajočega položaja delavskega razreda v proizvodnji in v celoti odnosov v družbeni reprodukciji kot tudi osnova z lastnim delom pridobljene osebne lastnine, ki služi za zadovoljevanje človekovih osebnih potreb in interesov.

Produkcijska sredstva v družbeni lastni kot skupna neodtujljiva podlaga družbenega dela in družbene reprodukcije služijo izključno delu za zadovoljevanje osebnih in skupnih potreb in interesov delovnih ljudi ter razvijanju materialne osnove socialistične družbe in socialističnih samoupravnih odnosov. S produkcijskimi sredstvi v družbeni lastni, všteti sredstva za razširjeno reprodukcijo, gospodarijo nepo-

sredno združeni delovni ljudje, ki z njimi delajo, v lastnem interesu in v interesu delavskega razreda ter socialistične družbe. Pri uresničevanju te družbene funkcije so združeni delovni ljudje odgovorni drug drugemu v združenem delu in socialistični skupnosti kot celoti.

Izhajajoč od tega, da nihče nima lastninske pravice na družbenih produkcijskih sredstvih, si ne more nihče — ne družbenopolitična skupnost ne organizacija združenega dela ne posamezen delovni človek — na lastninsko pravni podlagi prilaščati proizvoda družbenega dela, ne gospodariti ali razpolagati z družbenimi produkcijskimi in delovnimi sredstvi in ne samovoljno določati pogojev za delitev. Človekovo delo je edina podlaga za prilaščanje proizvoda družbenega dela in podlaga za gospodarjenje z družbenimi sredstvi.

O delitvi dohodka na del, ki je namenjen za razširjenje materialne osnove družbenega dela, in na del, ki je namenjen za zadovoljevanje osebnih in skupnih potreb de-

lovnih ljudi, odločajo v skladu z načelom delitve po delu delovni ljudje, ki ta dohodek ustvarjajo, in sicer v skladu z medsebojno odgovornostjo in solidarnostjo ter z družbeno določenimi osnovami in merili za pridobivanje in delitev dohodka.

Sredstva, namenjena za obnavljanje in razširjanje materialne osnove družbenega dela, so skupna osnova družbene reprodukcije, ki jo na podlagi samoupravljanja uresničujejo delovni ljudje v vseh oblikah združevanja dela in sredstev ter v medsebojnem sodelovanju organizacij združenega dela. Osnova vseh oblik združenega dela in sredstev družbene reprodukcije ter samoupravne integracije združenega dela je temeljna organizacija združenega dela kot temeljna oblika združenega dela, v kateri uveljavljajo delavci neodtujljivo pravico, da delajo z družbenimi sredstvi in pri tem odločajo o svojem delu ter o pogojih in uspehih svojega dela. Tako določa načrt ustavnih sprememb.

Upravičeno lahko trdimo, da s podpisom samoupravnega sporazuma o združitvi dela in sredstev ter o ureditvi medsebojnih razmerij v podjetju prehajamo na novo, višjo stopnjo na področju samoupravljanja v železarni Ravne. Pravica samoupravljanja pri odločanju pa mora temeljiti na delu, kajti le delo ustvarja vrednost in ekonomsko pogojuje resnično samoupravo.

Podpis samoupravnega sporazuma

IZ VSEBINE

Z zasedanj delavskega sveta tovarne — Proizvodnja slovenskih železarn v prvem polletju — Delo samoupravnih organov TOZD I — S sej kolegijskih izvršilnih organov — Otroški dodatek + cenzusi = destimulacija zaposlenih žena — Medsebojna razmerja delavcev v združenem delu — Redni letni dopust po novem — Kulturna kronika — Športne vesti — Gibanje zaposlenih

Ko bomo danes formalno pravno uzakonili pogoje nove, višje kvalitete samoupravljanja, moramo hkrati in znova poudariti, da to od nas zahteva večjo delovno disciplino in prizadevnost slehernega sodelavca železarne Ravne, da bomo boljše delali in še bolj učinkovito poslovali. Mnogo truda nas čaka na področju boljše organizacije in uvajanju sodobne tehnologije dela.

Vključiti moramo intelektualne sposobnosti vseh članov delovne skupnosti, da začno aktivneje razmišljati, kako bi delali lažje, boljše in cenejše.

Današnje svečano zasedanje naj bi bilo izziv vsem sodelavcem našega podjetja, da odkopljemo pokopane rezerve.

Strah pred nevoščljivostjo in komodnost zavirata racionalizatorstvo, novatorstvo in druga razmišljanja, ukrepanje in poizkuse, kako bi boljše, lažje in cenejše obvladali organizacijo dela, tehnološke postopke in hitreje uvajali nove.

Struktura	(v din)			
	1970	1971	1972	Plan 1973
1. Celotni dohodek	515,131.000	687,989.000	780,152.000	901,317.000
2. Realizacija	436,787.000	616,692.000	691,517.000	805,000.000
3. Amortizacija	29,693.000	43,436.000	71,012.000	75,000.000
4. Dobiček	12,702.000	57,161.000	70,781.000	76,000.000
5. Število zaposlenih (oseb)	3580	3705	3789	3925

V lanskem in letošnjem letu je na raznih višjih in visokih šolah diplomiralo 27 naših sodelavcev, ki so študirali poleg dela kot izredni študentje. Na višjih in visokih šolah je vpisanih 67 izrednih študentov, medtem ko imamo na teh šolah 85 študentov — stipendistov, ki študirajo kot redni študentje. Skratka, v delovno skupnost prihaja vedno več visoko strokovnih kadrov.

Iz podatkov je razvidno, da je celotni dohodek v stalnem, rapidnem porastu in da se je realizacija od 1970 v primerjavi s planom leta 1973 dvignila skoraj za enkrat. Res je k temu pripomogla inflacija in velik porast cen, vendar pa je na to znatno vplivala prizadevnost vse delovne skupnosti in še posebej pravilne odločitve prejšnjih samoupravnih organov za razne investicijske naložbe ter končno drugačno obravnavanje železarn pred raznimi predstavniškimi organi, kot je to bilo v težkem obdobju od leta 1966—1969.

Večja akumulacija nam je omogočila čvrstejšje ekonomske pogoje samoupravljanja, kajti samouprava na meji rentabilnosti in pa samouprava ob delu z izgubo je težko razumljiva stvar. Spričo boljše akumulativnosti so se samoupravni organi lažje in bolj smelo odločali tako za razširjeno reprodukcijo kakor tudi v zadnjem času za pospešeno stanovanjsko izgradnjo.

Za leto 1972 lahko rečemo, da je bilo za železarno Ravne zelo uspešno. Iz sredstev amortizacije in ostanka dohodka bomo v letošnjem letu samo v podjetju investirali prek 118 milijonov din. Iz rezervnega sklada skupščine občine smo dobili 1 milijon din, medtem ko nam je Ljubljanska banka odobrila 37 milijonov din kredita, ki ga bomo lahko uporabili v letošnjem letu 15 milijonov din tako, da bomo skupaj vložili prek 134 milijonov din v razne naložbe, zlasti v nov obrat za industrijske nože, RC itd. Za leto 1974 pa imamo zagotovljenih 22

15. 9. 1969 se je železarna Ravne združila z ostalima dvema slovenskima železarnama v Združeno podjetje slovenske železarne. Po težkih letih 1966 do 1969, ko je podjetje poslovalo na meji rentabilnosti in imelo celo izgubo, smo takoj po združitvi dosegli vidne rezultate. Zlasti pa se je občutno izboljšala akumulativnost vseh treh slovenskih železarn in še posebej v železarni Ravne.

Tri leta bodo kmalu minila, ko smo praznovali 350-letnico železarne Ravne. Za slavnostno zasedanje delavskega sveta je bilo takrat podano obširno poročilo, ki je zajemalo poslovne uspehe in težave v obdobju od osvoboditve 1945—1970.

Prav je, če si danes na kratko osvežimo nekatere podatke iz zaključnega računa za leta 1970, 1971 in 1972, da lahko vidimo, kako smo poslovali in kakšna je bila materialna osnova našega samoupravljanja:

milijonov din kredita pri Ljubljanski banki.

Ponovno se moram dotakniti načrta nove ustave, ki v svojem 75. členu pravi takole:

»Delovni ljudje in občani, organizacije združenega dela, družbenopolitične skupnosti, krajevne skupnosti in druge samoupravne organizacije in skupnosti imajo pravico in dolžnost, da zagotavljajo pogoje za ohranitev in razvoj naravnih in z delom ustvarjenih vrednot človekovega okolja, kot tudi da preprečujejo in odpravljajo škodljive posledice, ki z onesnaženjem zraka, tal in vode ali kako drugače ogrožajo te vrednote ali spravljajo v nevarnost zdravje in življenje ljudi.«

Železarna Ravne bo za odpravevalne naprave v novi topilnici investirala v letošnjem letu prek 8 milijonov din. Predvidevamo, da bodo naprave šle v pogon v mesecu avgustu. Da bi se zmanjšale emisije strupenega žveplovega dioksida — SO₂ prehajamo na kvalitetnejše energetske vire, zlasti na uporabo plina propan-butan. V ta namen se gradi nov rezervoar in druge naprave na zahodnem delu železarne Ravne, ki bodo stale prek 8,5 milijonov din.

Naročili smo projekte in že letos se bo začelo z razvodi za centralno ogrevanje vseh Raven. Tudi na ta način želimo prispevati k izboljšanju tkim. ekoloških pogojev naših delavcev in njihovih družin.

Eden izmed najbolj perečih problemov je pomanjkanje stanovanj. Zaradi znanih težav v l. 1966—1969 se praktično ni gradilo ničesar, zato so samoupravni organi namenili že v letošnjem letu znatno več sredstev za pospeševanje stanovanjske izgradnje. Okrog 350 prosilcev čaka na stanovanja, in če bomo z akcijo 100 stanovanj na leto uspeli tudi v bodočih letih, bomo v dolednem času znatno ublažili pomanjkanje stanovanj. V letu 1973 je namenjenih za stanovanjsko izgradnjo 20,675.000

din. Za individualno gradnjo je odbor za splošne zadeve razdelil 3,000.000 din kredita. Za družbeno gradnjo na Javorniku pa je namenjenih 12,425.000 din. V drugi polovici leta se bodo sprostila še vezana sredstva pri Ljubljanski banki. Na Javorniku je 63 stanovanj že vseljenih, 60 jih je v gradnji in 56 pa se jih bo pričelo graditi že v mesecu juliju.

Samoupravni organi železarne Ravne so določili kurz politike stanovanjske izgradnje, ki je določen tako, da se gradi največ družbenih stanovanj (od 75—80 %), medtem ko se naj 20—25 % gradi individualnih hiš, tako da naši sodelavci dobijo ustrezne kredite.

Gradbeno podjetje Dravograd je začelo graditi prvo etapo naselja Kotlje in bo zgradilo po njihovih zagotovilih do konca leta 1973 34 objektov do tretje faze. Železarna Ravne in njeni sodelavci se bodo pogajali za nakup teh stanovanj. Z občinskimi predpisi pa je bilo določeno, da morajo biti do tretje faze organizirana gradnja zaradi zaščite območja Kotelj in Uršlje gore.

Delovna skupnost železarne je vselej imela posluh za reševanje raznih problemov v kraju in občini. Lansko leto so samoupravni organi železarne Ravne odločili, da se prispeva h gradnji otroškega vrta znesek 400.000 din, letos po zaključnem računu za leto 1972 pa je bilo odločeno, da se 2,500.000 din dodeli za gradnjo nove telovadnice pri osnovni šoli na Ravnah. Poleg tega pa smo v okviru možnosti vedno pokazali razumevanje za komunalno urejanje kraja ter za fizično in duhovno rekreacijo naših delavcev.

Spričo razmeroma velike investicijske izgradnje na področju razširjene reprodukcije in stanovanjske izgradnje bi lahko rekli, da sta železarna Ravne in kraj v popolnem razcvetu. Širi in večja se tovarna, na drugi strani pa smo začeli pospešeno reševati pereče stanovanjske probleme. Dobiček, ki ga izkazujemo za pet mesecev letošnjega leta v višini 27,501.000 din, nas ohrabljuje tudi za v bodoče.

Ob tej priliki pa moram poudariti, da je bilo v dosedanjem delu nešteto težav, zlasti zaradi pomanjkanja električne energije v januarju in februarju letošnjega leta. Tudi plina propan-butana nismo imeli dovolj tako da so se težave v proizvodnji še bolj kopičile.

V Socialistični republik Sloveniji se trenutno ne gradi nobena elektrarna, čeprav nam v sušnih mesecih vedno primanjkuje električne energije. Znano pa je, da so veledjemalci Kidričevo, Ruše in vse tri slovenske železarne vedno prvi na udaru pri redukciji.

Mnenja sem, da so se tovariši s področja elektro-energetike preveč angažirali glede lastne organizacije in prepirali, kje bo sedež slovenskega elektro gospodarstva, premalo pa so skrbeli za to, da bi potrošniki oskrbovali v vseh letnih časih z zadostno količino električne energije.

Odobrene višje cene nekaterim metalurškim proizvodom TOZD I železarne Ravne nas ne smejo zavajati. V prvi polovici letošnjega leta se je glavni reprodukcijski material — staro železo, ki ga uvažamo okrog 120.000 t letno, podražil od 43 \$ lanskega leta na 86 \$ za tono v letošnjem letu. Ne bom navajal podražitev raznih drugih materialov, ki so se znatno podražili.

V prvi polovici letošnjega leta so zvezni organi dali v obtok 42 % novega dodatnega denarja. Po naši presoji tak ukrep ne vodi v stabilizacijo, kajti stara resnica politične ekonomije nas uči, da se v obtok na novo lahko da toliko denarja, kolikor je ustvarjene nove vrednosti v določenem časovnem obdobju. Na poti k stabilizaciji nas čaka še mnogo naporov, odveč pa je misliti, da bo ta nastopila čez noč in brez prizadevanja zlasti gospodarskih organizacij.

Boljše plačevanje dolžnikov, ki letos bolj redno plačujejo kot v minulih letih, ni odraz toliko boljšega gospodarskega stanja, temveč posledica ne dovolj preučenih ukrepov, kot je bila emisija denarja. Sicer pa nam kupci — dolžniki dolgujejo po stanju 36. 6. 1973 174.136.000 din, medtem ko smo mi dolžni dobaviteljem 32.167.000 din.

Tovarišice in tovariši!

V uvodnem delu samoupravnega sporazuma in v drugem poglavju temeljnih načel so postavljeni cilji in načela naše nove samoupravne ureditve, ki ima dve TOZD in eno OSS. Napačno bi trdili, če bi rekli,

da je to dokončna samoupravna ureditev železarn Ravne. Življenjska praksa bo pokazala svoje, razvojna pot pa bo najbrž težila v bodoče k večjemu številu TOZD.

V novo samoupravno organizacijo prehajamo pripravljeni. Organizirali smo se najprej proizvodno in ekonomsko, sedaj pa še samoupravno. TOZD in OSS imajo enake pravice in dolžnosti, hkrati pa organizacijsko združujejo fizično in umsko delo v tvorno podjetniško dejavnost in samoupravno celovitost na nivoju podjetja.

Ker edinole delo ustvarja več vrednot, moramo najprej dobro delati in se pravilno poslovno odločati. Rezultate dela pa samoupravno in objektivno razdeljevati tako, kot zahtevajo interesi vsake TOZD in OSS povsebej in podjetja kot celote skupaj.

Prepričan sem, da bo nova samoupravna organizacija v železarni Ravne prinesla nove kvalitete spremembe v proizvodnji in še posebej na področju samouprave v našem podjetju. Parola: TOZD — temelj dela in odločanja! pa naj postane realna stvarnost.

Proizvodnja slovenskih železarn v prvem polletju

S proizvodnimi uspehi v mesecu maju smo lahko zadovoljni. Skupno proizvodnjo smo izvršili s 100 % in blagovno celo s 108 %. Pretekli mesec je menda prvič, odkar skupno

pregledujemo uspehe, da je prekoračen mesečni načrt proizvodnje surovega železa na Jesenicah in v Štorah.

Surovo železo

Zelezarna	Mesečni načrt	Mesečna izvršitev	%	Kumulat. načrt	Kumulat. izvršitev	%
Jesenice	13.400	13.696	102	65.400	59.949	92
Store	4.300	4.349	101	20.400	18.895	93
Skupno	17.700	18.045	102	85.800	78.844	92

Kljub ugodnemu rezultatu znaša skupna proizvodnja še vedno 1.027 ton manj, kot v istem obdobju lani.

Surovo jeklo

Zelezarna	Mesečni načrt	Mesečna izvršitev	%	Kumulat. načrt	Kumulat. izvršitev	%
Jesenice	38.600	39.316	102	200.900	201.523	100
Ravne	16.250	15.578	96	81.250	80.883	100
Store	3.400	3.368	99	14.600	14.447	99
Skupaj	58.250	58.262	100	296.750	296.853	100

Mesečni načrt proizvodnje SM jekla je izvršen celo s 104 %, ker znaša jeseniška proizvodnja skoraj 1.200 ton več, kot je predvideval načrt. V proizvodnji elektro jekla je pa proizvodnja slovenskih železarn zaostala za 1.154 ton ali 4 % za načrtovano proizvodnjo. Železarna Jesenice je mesečni načrt izvršila s 97 % in železarna Ravne s 96 %.

V skupni proizvodnji so železarne izvršile mesečni načrt: na Jesenicah z 99 %, na Ravnah s 100 % in v Štorah s 102 %.

Blagovna proizvodnja je bila v preteklem mesecu zelo uspešna in ena najvišjih, kar jih je bilo doslej doseženih.

Zelezarna	Mesečni načrt	Mesečna izvršitev	%	Kumulat. načrt	Kumulat. izvršitev	%
Jesenice	31.215	31.784	102	157.070	158.991	101
Ravne	11.242	11.781	105	56.209	55.300	98
Store	9.807	12.639	129	54.149	62.082	115
Skupaj	52.264	56.204	108	267.428	276.373	103

Doslej je bila dosežena višja mesečna proizvodnja samo letos meseca marca, ko je znašala 58.503 tone. Letošnje leto znaša blagovna

proizvodnja v prvih petih mesecih 7 % ali 18.257 ton več kot v istem obdobju lani. Kljub tem ugodnim rezultatom pa v posameznih

grupah proizvodov oziroma pri posameznih proizvodih nismo bili tako uspešni.

Pri gredicah je izvršitev samo 91 % in od tega na Ravnah samo 81 %. Pri kovanem jeklu je izvršitev 78 %. V hladni predelavi, ki največ prispeva k dobri realizaciji, ni nobena železarna izvršila mesečnega načrta. Jesenice so izvršile načrt s 94, Ravne z 92 in Store z 82 %. Medtem ko je količinski zaostanek v Štorah 57 ton in ne pomeni toliko, je pa zaostanek v mesecu maju za programirano količino na Jesenicah 563 ton. Jesenice imajo še iz prejšnjih mesecev lepo prednost, tj. 5 % nad načrtom, Store so pa svoj zaostanek še povečale in izvršujejo kumulativni načrt v hladni predelavi le s 86 %.

Pri mehanski obdelavi je stanje zelo podobno stanju iz aprila. Obe železarni, Ravne in Store, nista izvršili mesečnega načrta. Mesečna izvršitev za ZPSZ znaša 90 %, na Ravnah 97 % in v Štorah 85 %.

Odprema je sorazmerno ugodna. Najbolj stoje na Ravnah, kjer je dosedanja letošnja odprega praktično izravnana s proizvodnjo. Na Jesenicah je odprega za 5.119 ton manjša kot proizvodnja in v Štorah tudi za 2.408 ton manjša.

Izvoz še naprej poteka zelo ugodno in so slovenske železarne v maju izvozile 10.377 ton izdelkov v vrednosti 1.998.125 \$. Od tega je šlo na konvertibilno področje skoraj 90 %.

Eksterna realizacija je bila presežena za 4 %. Mesečna izvršitev je znašala na Jesenicah 103, na Ravnah 110 in v Štorah 99 %. V seštevku vseh petih mesecev je realizacija 101 % od načrtovane in za 22 % večja od istega obdobja lani.

V poprečni ceni, ki jo dosegajo, sta železarni Jesenice in Ravne nad načrtovanim poprečjem, železarna Store je pa doslej dosegla na tono prodane robe za 309 din nižjo ceno, kot so načrtovali.

Ob ugodnih podatkih o proizvodnji je razumljivo, da so tudi podatki o proizvodnosti na zaposlenega tako po količini kot tudi po vrednosti ugodni, od lanskoletnih itak višji, pa tudi višji od poprečja, doseženega v letošnjem letu.

Kljub doseženim uspehom smo imeli v posameznih železarnah nekatere težave, ki so zavrele še boljše dosežke.

Železarna Jesenice. Splošna ocena je, da so delali vsi obrati dobro in mesečnega načrta niso izpolnili le tisti, ki so imeli za to objektivne vzroke. Visoke peči so dosegle rekordno proizvodnjo 13.695 ton ali 441,7 ton poprečno dnevno.

Zaostanek v proizvodnji elektro peči za načrtovano proizvodnjo je predvsem posledica lahkega, voluminoznega vložka.

Vzrok, da je bluming valjarna zaostala 1.498 ton za načrtovano proizvodnjo, je v valjanju kvalitetno zahtevnejšega programa. Pri žični valjarni, ki je mesečni plan izvršila s 95 %, je zaostanek povzročila okvara ogrevne peči.

V hladni predelavi so zaostali za načrtovano količino pri hladno oblikovanih profilih, zaradi uvajanja štirih novih profilov in je zato 400 ton manj proizvodnje ali 90 %. V žeb-ljarni so imeli težave z delovno silo zaradi večje odsotnosti in je mesečni načrt izvršen le z 88 %.

Železarna Store je obratovala dobro, vendar bi lahko še izdatno bolje, če bi bili redno oskrbovani z vložkom za novo valjarno. Neredna oskrba z gredicami ima za posledico čisto menjavo programa valjanja. Zaloge vložka zadoščajo komaj za 3—4-dnevno obratovanje.

Pri elektro plavžu in v jeklarni niso imeli posebnih problemov. V livarni II so imeli 10-dnevno rekonstrukcijo. Vgradili so namreč novo linijo kaluparskih strojev in s tem skoraj podvojili kapaciteto strojnega oblikovanja. Na splošno so bili pa zastoji v vseh proizvodnih obratih pod poprečjem. Občasno se pojavlja za posamezne proizvode pomanjkanje naročil.

Vzporedno z dvigom cen polizdelkov na svetovnem trgu, poleg tega, da je polizdelke zelo težko oskrbeti, se za Store odpira še nov problem. Cene gredic, katere dobivajo, imajo včasih celo višjo ceno kot gotovi izdelki. Z regulacijo cen izdelkov črne metalurgije, katero vsak čas pričakujemo, upamo, da se bo tudi za železarno Store stanje nekaj izboljšalo.

Proizvodni uspehi v mesecu juniju zaostajajo za dosežki v mesecu maju pri proizvodnji surovega železa, jekla, pri skupni in blagovni proizvodnji.

Surovo železo je ponovno postavka, kjer je procentualni zaostanek največji. Na Jesenicah se je sedaj proizvodnja na plavžih ustalila, v Štorah so pa zaostali zaradi redukcij električnega toka in drugih težav.

Zelezarna	Mesečni načrt	Mesečna izvršitev	%	Polletni načrt	Polletna izvršitev	%
Jesenice	13.000	13.199	102	78.400	73.148	93
Štore	4.200	3.487	83	24.600	22.382	91
Skupno	17.200	16.686	97	103.000	95.530	93

Polletni zaostanek znaša 7.470 ton ali 7%. V drugem polletju bi morali proizvesti 107.470 ton, da bi izvršili z letnim načrtom predvideno proizvodnjo ali mesečno poprečje bi moralo znašati 17.912 ton. V maju je znašala proizvodnja 18.045 ton, torej možnost za izboljšanje obstaja in nemogoče ne bi bilo niti to, da bi se do konca leta približali načrtovani

proizvodnji. Letošnja proizvodnja surovega železa je približno enaka lanskoletni v prvem polletju oziroma za ca. 200 ton še vedno zaostajamo.

Proizvodnja jekla je bila pretekli mesec samo za 188 ton manjša kot meseca maja, ker je bil pa mesečni operativni načrt višji, je seveda izvršitev bistveno slabša.

Zelezarna	Mesečni načrt	Mesečna izvršitev	%	Polletni načrt	Polletna izvršitev	%
Jesenice	42.300	38.050	90	243.200	239.573	99
Ravne	16.250	16.952	104	97.500	97.835	100
Štore	3.400	3.072	90	18.000	17.519	97
Skupno	61.950	58.074	94	358.700	354.927	99

Mesečni načrt proizvodnje SM jekla je bil izvršen na Jesenicah z 98% in v Štorah z 90%. Polletno je proizvodni načrt SM jekla izvršen s 100%. Pri proizvodnji elektro jekla je posebno očiten vpliv redukcij električne energije na Jesenicah, kjer znaša izvršitev samo 76%. Medtem ko so na Ravnah 6-mesečni proizvodni načrt elektro jekla presegli za nekaj sto ton, na Jesenicah zaostajajo za 4.805 ton. Letošnja polletna proizvodnja jekla je za 12.039 ton večja od lanskoletnega dosežka. Manjša proizvodnja je samo v železarni Štore, in to za 1.794 ton zaradi podajšanega remonta peči. V drugem polletju moramo izdelati še 379.073 ton ali poprečno 63.179 ton mesečno.

Letos marca je znašala proizvodnja surovega jekla v slovenskih železarnah 63.327 ton.

V drugem polletju bo pričela s poskusno proizvodnjo nova elektro peč v železarni Štore. Železarna Ravne je pretekli mesec kljub redukcijam proizvedla 16.952 ton jekla in marca je znašala proizvodnja nad 18.000 ton. To so vse podatki, ki nam dajejo realno upanje, da bomo dosegli tudi letni proizvodni načrt.

Pri skupni proizvodnji so dosegle meseca junija: Železarna Jesenice 95% načrtovane proizvodnje, Železarna Ravne 101% in Železarna Štore 95%. Skupno ZPSŽ 96%. Polletni načrt skupne proizvodnje so dosegle: Železarna Jesenice z 99%, Železarna Ravne s 101% in Železarna Štore s 102%.

Blagovna proizvodnja je bila meseca junija precej slabša kot meseca maja in je s 54.050 tonami za aprilom najslabši dosežek v letošnjem letu.

Zelezarna	Mesečni načrt	Mesečna izvršitev	%	Polletni načrt	Polletna izvršitev	%
Jesenice	32.701	32.066	98	189.771	191.057	101
Ravne	11.242	10.743	96	67.450	66.043	98
Štore	11.556	11.241	97	65.705	73.323	112
Skupno	55.499	54.050	97	322.926	330.423	102

V blagovni proizvodnji zaostaja za polletnim načrtom samo železarna Ravne. Ves zaostanek znaša 1.407 ton, kar je do konca leta možno doseči brez večjih težav.

Proti istemu obdobju lanskega leta je napredek zaznaven in znaša 7% ali 22.071 ton. Železarna Jesenice je proizvedla 4% več kot lani, železarna Ravne 9% in železarna Štore 14%.

Po posameznih grupah blagovne proizvodnje so bili doseženi tile rezultati:

Pri gredicah oziroma polizdelkih je znašala izvršitev 118%, na Jesenicah 140% in na Ravnah 106%. Toplo valjano jeklo so izvršili na Jesenicah s 96%, na Ravnah s 94% in v Štorah s 96%, tako da znaša skupna izvršitev 95%, polletna je pa 104%. V kovanem jeklu znaša mesečna izvršitev 91%, šestmesečni načrt je izvršen s 101%. Pri hladni predelavi znaša izvršitev: na Jesenicah 99%, na Ravnah 92% in v Štorah 87% ter skupno 98%. Polletna skupna izvršitev je 104%.

Pri jeklolitini je mesečna izvršitev: na Jesenicah 104% in na Ravnah 95%. Skupna polletna izvršitev znaša 93%.

Siva litina je pri mesečnem načrtu izvršena s 101% in enak rezultat je tudi pri polletnem izvrševanju.

Mehansko obdelani valji so izvršeni z 99%, polletni načrt pa z 91%.

Proizvodnja listnatih vzmeti je bila izvršena v juniju s 96%, polletni načrt pa 90% ali 13% manj kot lani.

Mehansko obdelani izdelki so tudi še naprej v zaostanku ter znaša mesečna izvršitev na Ravnah 96% in v Štorah 89% oziroma skupno 95%. Polletni načrt je izvršen na Ravnah z 90%, v Štorah z 78% in skupno 89% ali 6% manj kot v istem obdobju lani.

Žičnih izdelkov so izdelali junija na Jesenicah 90% načrtovane proizvodnje, v polletju pa 98%, kar je pa 10% več kot lani.

V drugem polletju moremo torej pričakovati večjo proizvodnjo jekla, zanesljivejšo oskrbo z gredicami in tudi večjo blagovno proizvodnjo. Za izvršitev letnega načrta je treba izdelati še 327.527 ton, kar je manj, kot znaša izvršitev prvega polletja ali 54.568 ton mesečno, kar je skoraj za 7% manj, kot do sedaj dosežena najvišja mesečna blagovna proizvodnja.

Pri odpremi se je stanje na Jesenicah v preteklem mesecu malo poslabšalo in je ostalo v skladiščih 885 ton več izdelkov, kot jih je bilo konec meseca maja. Na Ravnah imajo odpremo skoraj izravnano s proizvodnjo, medtem ko je v Štorah zaostanek narastel za 102 toni.

Izvoz je bil junija sicer nekaj manjši kot v maju, pa vendar še vedno zelo ugoden. In-

deks izvršitve letnega načrta znaša ob polletju: po količini 155 in po vrednosti 133.

Ceprav blagovna proizvodnja ni bila dosežena, so pa v vseh treh železarnah rezultati dosežene eksterne realizacije pozitivni, kar pa ni samo dosežek višje vredne proizvodnje, temveč tudi novih cen.

Mesečni načrt realizacije so dosegli: na Jesenicah 110%, na Ravnah 102% in v Štorah 100% ter skupno 106%. Polletni načrt je dosežen s 102%. Proti realizaciji, doseženi v prvih šestih mesecih lani, je letošnja za 23% višja. Planirane poprečne cene niso dosegli samo v železarni Štore in tam zaostajajo tudi za planirano polletno realizacijo.

Letos imamo v železarnah za 2% več zaposlenih kot lani. V prvem polletju pa znaša dosežena realizacija 20% več, kot je bila dosežena na zaposlenega v istem obdobju lanskega leta. Produktivnost po količini je letos na zaposlenega za 5% višja od lanske.

Proizvodna problematika je bila v mesecu juniju po železarnah naslednja.

Železarna Jesenice. Na Lectromelt peči so imeli glavni remont in po remontu več manjših zastojev. Ti zastoji in pa redukcije električne energije so vzrok za zaostanek v proizvodnji elektro jekla.

Valjarna debele pločevine ni izpolnila proizvodnega načrta zaradi izdelave zahtevnejšega kvalitetnega programa. V žični valjarni so imeli zopet okvaro ogrevne peči in tudi zastojev je bilo več, kot jih imajo planiranih.

V hladni predelavi je bil posebno občuten izpad proizvodnje v žeblični zaradi pomanjkanja delovne sile ter delno zaradi neustreznega vložnega materiala.

Železarna Štore ima za mesec junij tri osnovne probleme, ki so ovirali proizvodnjo:

- slabe energetske pogoje in česte redukcije električne energije,
- pomanjkanje gredic za novo valjarno in nepravčasne oskrbe vložka po programu valjanja,
- pomanjkanje delovne sile.

Pri elektroplavžu so imeli že omenjene redukcije elektro energije. Poleg tega so imeli še defekt na vodni skledi II in to je tudi povzročilo zaostanek proizvodnje.

Tudi za jeklaro navajajo kot vzrok za zaostajanje za načrtovano proizvodnjo slabe energetske pogoje in pomanjkanje delovne sile.

Zaradi slabe oskrbe z gredicami in čestimi menjavi programa so v valjarnah dosegli letos najnižjo proizvodnjo.

V splošnem so imeli tudi več zastojev kot pretekli mesec, kar pripisujejo slabi kvaliteti elektro energije, neposredno so imeli pa zaradi redukcije več izpadov proizvodnje.

Splošen problem za vse tri železarne so izdatne podražitve nekaterih osnovnih surovin goriv, električne energije, transportnih storitev in pomožnega materiala. Kljub odobrenim višjim cenam za proizvode 114. panoge bodo med rali v obratih posvetili vso pozornost štednji, da ne bi proizvodni stroški presegli tega, kar prinašajo nove cene.

Milan Marolt, dipl. inž.

OBVESTILO

Obveščamo vas, da smo odprli **Lovški dom** (planinsko postojanko) v Završah — Sentvid nad Valdekom. Dom bo odprt vsako soboto popoldne, vsako nedeljo in ob državnih praznikih. Dostop je možen z avtomobilom po gozdni cesti — odcep v Dolčiču (ca. 3 km do kočje). Postrežemo vam s hladnimi jedili ter alkoholnimi in brezalkoholnimi pijačami. V primeru potrebe je prostih tudi 14 ležišč v treh sobah. Okolica doma je z lepim pašnikom primerna za sproščeno gibanje (posedanje, pečenje na žaru itd.)

Vabimo vas na enodnevni vikend v naš lep gorski svet!

LD MISLINJA

Z zasedanj delavskega sveta tovarne

Ceprav smo se v drugi polovici junija že precej približali počitniški sezoni, je bilo delo naših samoupravnih organov kljub temu še vedno aktivno, saj se je delavski svet kar dvakrat sestal na zasedanjih.

Na prvem zasedanju se je seznanil s podatki o poslovanju v petih mesecih letošnjega leta, razpravljal je o predlogu za povišanje amortizacijskih stopenj, o dopolnitvi pravilnika o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest in imenoval komisijo za razpis ter pripravo predloga za zasedbo nekaterih delovnih mest individualnih izvršilnih organov.

Drugemu zasedanju pa je bil dan poseben poudarek, saj je bil potrjen in podpisan samoupravni sporazum o združevanju v podjetje Železarna Ravne.

Kako smo poslovali v prvih petih mesecih letos?

Poudarjeno je bilo, da ugotovljeni rezultati poslovanja kažejo, da smo si letos zastavili realen gospodarski načrt in da zastavljene naloge izpolnjujemo ponekod dobro, ponekod pa nekoliko slabše. Obseg skupne proizvodnje smo presegli za 0,5 %, blagovne pa dosegli le za 98,3 %, je pa bila v primerjavi z enakim obdobjem za lansko leto presežena za 9,9 %. Plan izvoza smo presegli za 19,8 %. Žal pa izpolnjevanje plana izvoza velja samo za TOZD metalurške proizvodnje, medtem ko TOZD mehanske obdelave precej zaostaja in ni dosegla niti 50 % za navedeno obdobje planiranega izvoza. Število zaposlenih smo povečali za 121 delavcev, bomo pa, je bilo posebej poudarjeno, morali v bodoče sprejem novih delavcev bolj usmerjati v proizvodne obrate.

S prodajo naših izdelkov smo presegli eksterno realizacijo za 2,5 %. S 1. junijem so bile valjanemu, vlečenemu, brušenemu, paličastemu in kovanemu jeklu povišane cene za 15,22 %, kar bo brez dvoma vplivalo na višjo realizacijo v drugem polletju v TOZD metalurške proizvodnje.

Poprečni osebni dohodki so se v primerjavi z lanskim letom povečali za 19,5 %, produktivnost, merjena na tono in zaposlenega ter mesec, pa za 6,3 %, v primerjavi z lanskim letom pa za 16 %.

Z ukrepi za izboljšanje likvidnosti, ki smo jih sprejeli v tovarni kakor tudi določenimi ukrepi na republiški in zvezni ravni, beležimo nekoliko večjo likvidnost. Ugotavljamo lahko, da je poslovanje železarne do sedaj potekalo v skladu s sprejetim gospodarskim načrtom.

Povišanje amortizacijskih stopenj in stopnje za investicijsko vzdrževanje.

Povedano je bilo, da je delavski svet na zasedanju februarja odobril višino amortizacijskih stopenj osnovnih sredstev za letošnje leto. Že pri pripravi prvega predloga je bilo ugotovljeno, da vseh potreb, ki naj bi jih krili iz naslova amortizacije, ne bo možno pokriti. Inflacijska gibanja namreč povzročajo podražitve tako reprodukcijskega materiala kakor tudi storitev. Da bi krili nujno nastale potrebe investicijskih naložb in ob upoštevanju doseženega poslovnega rezultata v prvih petih mesecih letos, se je komisija za osnovna sredstva odločila, da predlaga delavskemu svetu, da za drugo polletje letošnjega leta ponovno odobri po-

višanje amortizacijskih stopenj za določene skupine osnovnih sredstev, odobri pa tudi povišanje sredstev za potrebe investicijskega vzdrževanja od prvotno določenih 12 na 15 milijonov din.

Dopolnitev pravilnika o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest.

Zaradi nekaterih napak, ki so bile ugotovljene pri stopnjah izobrazbe, kvalifikaciji in številu zaposlenih kakor tudi zaradi potreb in povečanega obsega dela, je bil posredovan predlog za dopolnitev pravilnika o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest. Pri dveh delovnih mestih gre za spremembo izobrazbe in kvalifikacije, pri treh delovnih mestih iz vzrokov, ki so navedeni, za povečanje števila zaposlenih, v dveh primerih pa za otvoritev novih delovnih mest.

Samoupravni sporazum o ustanovitvi posebne izobraževalne skupnosti za metalurgijo.

V utemeljitvi predloga je bilo rečeno, da se z ustavnimi dopolnili v načelu menjajo osnovni družbeni odnosi. Reorganizirana bo tudi sedanja republiška izobraževalna skupnost. Iz sedanje skupnosti bodo ustanovljene izobraževalne skupnosti za posamezne veje gospodarstva. S formiranjem posebnih izobraževalnih skupnosti se prenaša tudi financiranje dejavnosti, ki jih posebna skupnost pokriva in jih je doslej financirala republiška izobraževalna skupnost. V okviru reorganizacije bo osnovana posebna izobraževalna skupnost za metalurgijo, ki jo bodo sestavljale vse tri slovenske železarne ter Železarski izobraževalni center Jesenice, Šolski center Ravne na Koroškem in Šolski kovinarski in metalurški center Štore.

Imenovanje komisije za razpis in pripravo predloga za zasedbo delovnih mest individualnih izvršilnih organov.

V veljavnem statutu imamo določeno, da voli delavski svet tovarne individualne izvršilne organe za mandatno dobo štirih let. Ob upoštevanju tega določila in časa ime-

novanja poteče letos štiriletna mandatna doba individualnim izvršilnim organom in vodilnim delavcem na delovnih mestih tehniški direktor, direktor finančno računskega sektorja, komercialni direktor in direktor kontrole kvalitete. Našteta delovna mesta je treba letos ponovno razpisati ter na podlagi razpisa in prijavljenih kandidatov predlagati delavskemu svetu delavce, ki naj jih za naslednjo mandatno dobo imenuje na našeta delovna mesta. Da bi to lahko storili, je bil delavskemu svetu predlagan sestav razpisne komisije.

Konverzija kreditov.

Povedano je bilo, da je s predpisi urejeno, da se delovnim organizacijam del kratkoročnih kreditov spremeni v dolgoročne, da pa je za tako spremembo potreben pristanek samoupravnih organov. Zato je bilo predlagano, da se nam kratkoročni krediti na račun konverzije pri Ljubljanski banki, podružnici Slovenj Gradec in Jugobanki Ljubljana s pogoji, ki so določeni, spremenijo v dolgoročne.

Potrditve in podpis samoupravnega sporazuma o združevanju v podjetje Železarna Ravne.

Uvod v razpravo je podal glavni direktor Franc Fale, ki je predvsem podčrtal pomembnost samoupravnega sporazuma in obeležja, ki ga ima zaradi tega zasedanje delavskega sveta, nakar je s poročilom komisije za uveljavljanje ustavnih dopolnil seznanil delavski svet tovariš Janez Žnidar. Povedal je, da je komisijo za uveljavitev ustavnih dopolnil v tovarni imenoval delavski svet maja lani. Komisija je imela predvsem nalogo, da preuči pogoje za ustanovitev temeljnih organizacij združenega dela, pripravi akte o ustanovitvi teh in predlog samoupravnega sporazuma o združevanju TOZD v podjetje Železarna Ravne. V sodelovanju s predstavniki družbenopolitičnih organizacij v tovarni in nekaterimi zunanji sodelavci je komisija pripravila izhodišča samoupravnega sporazuma in predlog za ustanovitev TOZD in OSS v podjetju. Na zborih, ki so bili decembra lani, smo se zaposleni odločili, da se v podjetju ustanovi TOZD metalurške proizvodnje, TOZD mehanske obdelave in organizacija

Kompozicija

skupnih služb. Hkrati pa je bila na zborih izražena volja za združitev v enotno podjetje. Ko je bil opravljen ta del naloge, je komisija pristopila k izdelavi predloga samoupravnega sporazuma ter ga posredovala v javno razpravo in odločanje na zborih delovnih ljudi v TOZD in OSS. Razprava je bila organizirana po zborih v obeh TOZD in OSS v času od 18. do 22. junija 1973, narkar je bil skupno z delegati, ki so bili izvoljeni na zborih, 25. junija na podlagi dodatnih predlogov in dopolnitev na zborih delovnih ljudi izvršen postopek uskladitve oziroma je bil sporazum skupno z delegati sprejet v enakem besedilu. Kot rečeno so bili zbori delovnih ljudi organizirani v obeh TOZD in OSS.

V TOZD metalurške proizvodnje je bilo 18 zborov. Od skupnega števila 1693 zaposlenih v TOZD se je zbora udeležilo 1288 zaposlenih. S predlogom samoupravnega sporazuma se je strinjalo 1282 zaposlenih, proti jih je glasovalo 6, vzdržanih glasov ni bilo.

V TOZD mehanske obdelave je bilo 7 zborov delovnih ljudi. Od skupno 929 zaposlenih je bilo na zborih prisotnih 686 delavcev. Za predlog samoupravnega sporazuma je glasovalo 684 prisotnih, proti sta glasovala dva, vzdržanih glasov ni bilo.

V organizaciji skupnih služb je bilo 13 zborov delovnih ljudi. Od skupnega števila 1247 zaposlenih je bilo na zboru prisotnih 857 delavcev. Za predlog sporazuma je glasovalo 853 delavcev, štirje so glasovali proti, vzdržanih glasov ni bilo.

Komisija tako ugotavlja, da se je za samoupravni sporazum izreklo več kot 2/3 vseh zaposlenih. Komisija za uveljavitev ustavnih dopolnil v železarni je tako končala z delom, zato je bilo predlagano, da jo delavski svet razreši.

Inž. Rado Jelerčič je v razpravi v imenu organizacije Zveze komunistov poudaril, da sprejem samoupravnega sporazuma za nas pomeni prelomnico v nadaljnjem razvoju delavske samouprave, saj gre v bistvu za to, da samoupravljanje čim bolj približamo vsem zaposlenim. Predlog je bil dalj časa v razpravi, bilo pa je tudi več predlogov dopolnitev in pripomb. To dejstvo pa je dokaz, da se zaposleni zavedajo pomembnosti sporazuma, zato so tudi v razpravi tako tvorno in uspešno sodelovali. Izrazil je prepričanje, da bo nadaljnje delo tako na področju samouprave kakor tudi pri nadaljnjem razvoju še bolj uspešno, kot je bilo mogoče do sedaj. Graditi moramo moderno železarno z moderno tehnologijo in izboljšati delovne pogoje zaposlenih. Ustvariti moramo železarno, v kateri se bo vsak zaposleni počutil sproščen, zato pa bo lahko bolj uspešen. Z ustanovitvijo TOZD so ustvarjeni pogoji, da vsi zaposleni upravljajo s sadovi svojega dela in odločajo o dohodku, ki so ga ustvarili.

Potem ko je bilo na podlagi poročila komisije za uveljavitev ustavnih dopolnil v tovarni ugotovljeno, da je za predlagani samoupravni sporazum o združevanju v podjetje Železarna Ravne glasovalo več kot 2/3 zaposlenih, je delavski svet sporazum verificiral in ga razglasil za veljavnega. Po razglasitvi njegove veljavnosti je sledil svečan podpis sporazuma. Podpisali so ga pooblaščen predstavniki TOZD in OSS ter podjetja, in sicer za TOZD metalurške proizvodnje predsednik delavskega sveta inž.

Vlado Strahovnik in direktor enote inž. Milan Dobovišek, za TOZD mehanske obdelave predsednik delavskega sveta Vinko Čibron in direktor enote inž. Jože Geršak, za organizacijo skupnih služb predsednik delavskega sveta Ferdo Gnamuš in direktor tovarne Franc Fale, za Železarno Ravne pa predsednik delavskega sveta Jože Kert in direktor tovarne Franc Fale.

Po obravnavi predlogov, o katerih je razpravljali in odločal delavski svet, so bili sprejeti naslednji sklepi:

1. Delavski svet je vzel na znanje poročilo o poslovanju v petih mesecih letošnjega leta.

2. Za drugo polletje leta 1973 se odobri povišanje amortizacijskih stopenj za predlagane skupine osnovnih sredstev. Za skupine, ki v predlogu niso naštet, ostanejo amortizacijske stopnje nespremenjene.

2.1. Sredstva, pridobljena na račun povišanih amortizacijskih stopenj, se bodo uporabila za regulacijo Meže, ureditev garderobe za zaposlene v topilnici I, za kritje podražitev na že odobrenih naložbah odprave stresa v livarni, lakirnico v čistilnici, prečni transporter v valjarni, cirkograf za kontrolo paličastega jekla, avtomatizirano kontrolo platiranega jekla, toplovodno ogrevanje kovačnice, stare mehanične, čistilnice, vzdrževanje, nadalje za mehanski filter za centralno filtrsko postajo in odpravo dimov v vzmetarni.

2.2. Za drugo polletje 1973 se odobri povišanje sredstev za investicijsko vzdrževanje od prej odobrenih 12 na 15 milijonov din. Načrt uporabe sredstev iz naslova povečanja na podlagi predlogov posameznih obratov izdela vodstvo tehničnih služb.

3. Odobrijo se predlagane dopolnitve pravnika o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest.

4. Odobri se, da naša tovarna pristopi k samoupravnemu sporazumu o ustanovitvi posebne izobraževalne skupnosti za metalurgijo ter prevzema pravice in obveznosti, ki so določene s sporazumom. Za naše predstavnike se imenujejo: Ivan Vušnik, Adalbert Potočnik, Franc Leskošek in Milan Zafošnik.

5. V komisijo za razpis in izbiro kandidatov za delovna mesta individualnih izvršilnih organov in vodilnih delavcev, in sicer tehniški direktor, direktor finančno računovodskega sektorja, direktor komercialnega sektorja in direktor kontrole kvalitete, se imenujejo: inž. Jože Borštner za predsednika ter Adi Cigler, inž. Vlado Strahovnik, Franc Pudgar in inž. Janez Bratina za člane. Komisija mora v javnih sredstvih za informiranje opraviti razpis navedenih delovnih mest, pri čemer mora upoštevati določbe členov 140, 143, 146 in 165 statuta. Celotno delo in postopek mora organizirati tako, da bo na podlagi razpisa in prijav kandidatov predlog za zasedbo naštetih delovnih mest posredovala v odločanje delavskemu svetu na zasedanju, ki bo v prvi polovici meseca septembra letos.

6. Odobri se, da naša tovarna na račun konverzije najame pri Ljubljanski banki, podružnici Slovenj Gradec in Jugobanki Ljubljana dolgoročne kredite z odplačilno dobo 25 let in 4% obrestno mero.

7. Odobri se, da naša tovarna v smislu predpisov o deviznem poslovanju švicarskemu podjetju Mundo-Commerc prizna bonifikacijo v znesku 96,58 \$. Znesek predstavlja količino materiala, ki ga temu podjetju skupno z drugim materialom nismo dostavili.

8. Na podlagi čl. 139 samoupravnega sporazuma o združevanju v podjetje Železarna Ravne se sprejema naslednji ugotovitveni sklep:

— na podlagi zapisnikov zborov delovnih ljudi v TOZD metalurške proizvodnje TOZD mehanske obdelave in OSS je ugotovljeno:

a) v posamezni TOZD in OSS je za samoupravni sporazum o združevanju v podjetje Železarna Ravne glasovalo več kot 2/3 vseh zaposlenih;

b) sporazum o združevanju so podpisali pooblaščen predstavniki obeh TOZD, OSS in podjetja;

c) na podlagi ugotovitev iz prejšnjih točk tega sklepa delavski svet samoupravni sporazum verificira in ga razglasa za veljavnega.

Redni letni dopust po novem

Redni letni dopust je ena od tistih pravic z dela, ki slehernega zaposlenega močno zanima. S tem si lahko razložimo vzrok za številna vprašanja, ki so bila zadnje obdobje naslovljena kadrovske službi, verjetno pa tudi vodilnim in vodstvenim delavcem v proizvodnji.

Poglejmo, kako je urejen dopust v TOZD in v naši železarni: Temeljni zakon o delovnih razmerjih, ki še velja do konca letošnjega leta, določa le najmanjše in največje število dni rednega letnega dopusta, medtem ko je delovna organizacija sama določila število dni dopusta za posamezno kategorijo delavcev. Pri nas smo to storili tako:

Težavnostne stopnje

Težavnost in zahtevnost dela, vpliv del. okolja, telesni in duševni napor

I. težavn. stopnja
II. težavn. stopnja
III. težavn. stopnja

do 5 let	nad 5 do 10 let	nad 10 do 15 let	nad 15 do 20 let	nad 20 do 25 let	nad 25 do 30 let	nad 30 let
14	16	18	19	21	23	26
13	15	17	18	20	22	26
12	14	16	18	19	21	26

Skupna delovna doba

Omeniti pa moramo, da smo se za enaka merila z ostalima železarnama dogovorili tudi v okviru ZPSZ. O tem je naš delavski svet sprejel poleg lastnega še pravilnik o delovnih razmerjih v ZPSZ. Ta je višji akt in zato veljajo za železarno Ravne vsa tista njegova določila, ki so drugačna kot v našem pravil-

niku. Morda je tu razlog za določene nejasnosti in številna vprašanja, zakaj tukaj tako ne drugače. Pri nas bi namreč bili morali že v letu 1971 dopolniti (popraviti) lastni pravilnik, pa ga nismo. Razumljivo je, da za tisti, ki imajo naš pravilnik, ne pa tudi pravilnika ZPSZ, ne morejo poznati razlik. Sicer

pa so te le pri upravičenosti na izredni dopust, ne pa tudi pri letnem dopustu. Po novem letu pa itak odpadeta, ker ju bo zamenjal samoupravni sporazum.

Katere novosti o letnih dopustih prinaša temeljni zakon o medsebojnih razmerjih v združenem delu, ki velja od 27. aprila letos?

1. Najmanjše število dopusta ni 14 marveč 18 dni, medtem ko ostane 30 dni še naprej največje možno število dni rednega letnega dopusta.

Kljub temu da je zakon stopil v veljavo že zadnje dni aprila, eden izmed njegovih členov obvezuje delovne organizacije, da ga morajo uporabljati od 1. januarja 1974.

Tolmačenje, da določilo o najmanjšem številu dni dopusta velja takoj, ko je zakon stopil v veljavo, je prišlo šele nekako prve dni junija.

2. Upravičenost do dopusta pridobi delavec po šestih mesecih neprekinjene zaposlitve. Nepriskinjena zaposlitev se šteje tudi tedaj, če je delavec prestopil iz ene v drugo delovno organizacijo v treh dneh, ali če se po prihodu iz JLA zaposli v 15 dneh. Pri vseh drugih ali daljših prekinitvah izgubi delavec pravico do rednega letnega dopusta.

3. Mladoletnik je upravičen na dodatnih 7 dni dopusta, ki se mu prištejejo k osnovni, določeni v delovni organizaciji.

Na koliko dni letnega dopusta bomo letos upravičeni? Vsi, ki so pred sprejemom sedanjega zakona o medsebojnih razmerjih imeli manj kot 18 dni rednega letnega dopusta, bodo pridobili, vsi ostali pa bodo zadržali število dni, odmerjenih po tabeli in na način kot lansko leto. Šele za prihodnje leto bo s samoupravnim sporazumom o medsebojnih razmerjih izvršen nov izračun dolžine dopusta.

Tako kot večina delovnih organizacij z izmanskim delom smo se tudi mi odločili za preračunavanje števila dni dopusta po naslednji formuli: $\frac{\text{število dni dop.} \times 7}{8}$ s tem da se

števila do 0,5 zaokrožijo navzdol, nad 0,5 pa navzgor. Tako preračunan dopust ne všteva prostih sobot. V tistih delovnih organizacijah, kjer dopusta ne preračunavajo, pa morajo upoštevati še najmanj 2 in največ 4 proste sobote. Zato je pri nas najmanjše število dopusta 16 delovnih dni, pri njih pa 18 — ker so prišli 2 prosti soboti. Enako se preračuna mladoletnikovih 7 na 6 delovnih dni. Letos bomo torej imeli naslednje število dni rednega letnega dopusta:

Skupna delovna doba

Težavnostne stopnje	Skupna delovna doba						
	do 5 let	nad 5 do 10 let	nad 10 do 15 let	nad 15 do 20 let	nad 20 do 25 let	nad 25 do 30 let	nad 30 let
I. težavn. stopnja	16	16	18	19	21	23	26
II. težavn. stopnja	16	16	17	18	20	22	26
III. težavn. stopnja	16	16	16	18	19	21	26

Iz tabele se vidi, da se je število dni dopusta kar dvema kategorijama delavcev v celoti in tretji v III. težavnostnem okolju izenačilo. Izhodišče novega zakona je namreč, da se najrazpon dopustov glede na delovna leta zmanjšuje, kar je v skladu z mednarodno konvencijo. Dopust ni boniteta, marveč čas za oddih — za počitek po napornem delu in nabiranje moči, čeprav dopust največkrat drugače pojmemo.

Izračunana dolžina dopusta, prikazana v tabeli, je osnovni letni dopust, h kateremu pa se prištejejo še ugodnosti vsem tistim delavcem, ki so nanje upravičeni. Za ostale je v tabeli prikazano število dni letnega dopusta končno.

Kaj vpliva na dodatek k osnovnemu dopustu? Neprekinjena zaposlitev v železarni Ravne ali ZPSŽ od 1—4 dni, materi samohranilki od 1—3 dni, delovna in vojaška invalidnost od 2—3 dni, udeležba v NOB prav tako 2 ali največ 4 dni. Skupaj seštet dopust pa ne sme presegati 26 delovnih dni rednega letnega dopusta.

Jesenimo imeli veliko priložnosti razpravljati o dolžini dopustov, zato pričakujemo, da bo kadrovska služba dobila zadosti tehničnih predlogov za spremembo sedanje dolžine rednega letnega dopusta.

Milan Zafošnik

S sej kolegijских izvršilnih organov

Poslovni odbor

Razen zadev in priprave predlogov, o katerih je nato razpravljajal in odločal delavski svet, je poslovni odbor poleg že običajnih predlogov za službena potovanja v inozemstvo obravnaval še nekatere zadeve s področja racionalizacij, razpravljajal in odločal pa tudi o drugih zadevah, za katere je pristojen. Iz zadev, ki so bile predmet obravnave, so bili sprejeti naslednji sklepi:

Na predlog enot in sektorjev so bila odobrena službena potovanja v inozemstvo, kot sledi:

— Inž. Mitji Šipku 4-dnevno službeno potovanje v Zahodno Nemčijo zaradi rešitve problema ultrazvočne kontrole valjanih platin za furnirske nože.

— Inž. Jožetu Geršaku in inž. Božu Cimermanu 1-dnevno službeno potovanje v Avstrijo, kjer sta zaradi ugotovitve medsebojnega sodelovanja pri prodaji in proizvodnji industrijskih nožev obiskala podjetje Böhler.

— Inž. Ivanu Ažnohu 3-dnevno službeno potovanje v Bolgarijo, kjer je s predstavniki Metalke sodeloval pri razgovorih o ko-

ličinah in vrstah materiala, ki naj bi ga naslednje leto izvažali v to državo.

— Direktorju Francu Faletu in inž. Milanu Dobovišku 4-dnevno službeno potovanje v Zahodno Nemčijo, kjer bosta v poslovno tehničnih zadevah obiskala podjetje MAN.

— Na prejšnji seji odobreno 4-dnevno službeno potovanje inž. Božu Cimermanu v Združene države Amerike se je ob upoštevanju nalog, ki naj bi jih opravil v tej državi, podaljšalo za 6 dni oziroma od prej odobrenih 4 na skupno 10 dni.

Odbor je ponovno razpravljajal o pritožbi kurjačev pri pečeh elpit v zvezi z že potrjeno in izplačano tehnično izboljšavo »poraba goriva na pečeh elpit v valjarni«. Na podlagi dodatno posredovanega mnenja in stališča komisije za racionalizacije ter dodatno zahtevanih podatkov je moral ugotoviti, da je tehnična izboljšava, na katero se nanaša prigovor, zaključena in da je bila predlagateljeva na predlog komisije že priznana in izplačana pripadajoča nagrada. Ugotovljeno pa je nadalje bilo, da je po opravljeni tehnični izboljšavi dosežena več-

ja kvaliteta izdelkov, kar je poleg drugih pogojev tudi zasluga in prizadevnost kurjačev peči. Odbor je zato odločil:

— za doseženo boljše kvaliteto izdelkov se kurjačem Času Maksu, Krajncu Miranu, Špegu Ignacu, Pantnerju Milanu in Miševskemu Lazarju v smislu členov 5 in 9 pravilnika o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih dodeli nagrada vsakega mu po 500 din.

Komisija za racionalizacije je obvestila odbor, da je ponovno obravnavala predlog racionalizacije »ureditev prevoza vročih ingotov iz topilnice v valjarno«. Komisija je odbor seznanila tudi s svojimi ugotovitvami in zaključki v predmetni zadevi. Odbor je, potem ko se je seznanil s celotno dokumentacijo in drugimi ugotovitvami, sklenil:

— v smislu čl. 12 pravilnika o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih se potrdi stališče in odločitev komisije za racionalizacije v zvezi s ponovno obravnavo racionalizatorskega predloga »ureditev prevoza vročih ingotov iz topilnice v valjarno«.

Ob upoštevanju utemeljitve in z namenom, da bi se pospešilo delo na pripravi novega predloga sistema oblikovanja in delitve OD, je bil delavcem, ki so bili dodeljeni za izvršitev te naloge v posebno delovno grupo, in sicer Ivanu Čegovniku II. Aleksandru Rističu, Francu Krivcu, Mirku Pristoliču in Jožetu Bukovcu od 1. julija 1973 dalje v smislu čl. 25 pravilnika o delitvi OD odobren deljeni delovni čas. Deljeni delovni čas je odobren samo do časa, da bo delovna skupina končala z nalogo, zaradi katere je bila ustanovljena.

Z veljavnostjo od 1. julija 1973 dalje je bil v smislu čl. 26 pravilnika o delitvi OD potrjen predlog vodstva strojno gradbene službe in Alojzu Ferku ter Francu Golobu, zaposlenima v strojnem obratu, odobren 10% dodatek za pripravljenost.

Odbor se je končno strinjal, da tovarna prevzame iniciativo in predlaga združenemu podjetju, da se v dogovoru z drugima dvema slovenskima železarnama opravi dopolnitev tistih določb pravilnika, ki se nanašajo na višino terenskega dodatka in pripadajočega nadomestila za čas montažnih del izven sedeža tovarne.

Odbor je razpravljajal še o nekaterih drugih zadevah. O odločitvah, ki so bile sprejete, so bili vsi posebej pismeno obveščeni.

Odbor za splošne zadeve

Na prejšnji seji je odbor potrdil razdelitev sredstev, namenjenih za kreditiranje individualne gradnje stanovanj. Nerazdeljenih je ostalo 35.000 din. Sredstva so bila namenjena za res izjemno reševanje posameznih primerov. Vsi prosilci za posojilo bodisi zaradi pomanjkanja finančnih sredstev ali ker niso v celoti izpolnjevali kreditnih pogojev, niso bili upoštevani. Nekateri od teh so se na sprejeto odločitev pritožili. Odbor pa je bil tudi seznanjen, da nas je banka v Slov. Gradcu, ki za nas vodi kreditne posle, obvestila, da so pri posameznikih, ki jim je bil dodeljen kredit za adaptacijo in popravilo stanovanjske hiše, nastale težave. Vsi namreč nimajo urejenega lastništva, vpisa v zemljiško knjigo in druge, za najetje kredita potrebne dokumentacije. Pri pregledu dokumentacije je bilo ugotovljeno, da je med tistimi, ki jim je bil kredit odobren, sedem ta-

kih, ki kredita ne bodo mogli izkoristiti. Tako je iz tega naslova ostalo neizkoriščenih 70.000 din, prej pa še nerazporjenih 35.000 din ali skupno 105.000 din. Ob upoštevanju zneska in števila prej nerešenih prošenj je posebna komisija, ki je bila določena, pripravila predlog razdelitve še razpoložljivih sredstev. Sredstva so bila tako dodatno dodeljena desetim proslcem, ki prvotno niso bili upoštevani. Je pa v vseh primerih, ki so bili zdaj rešeni, šlo za določene socialne primere ali kadrovske potrebe, skratka v vseh primerih za reševanje izjemnih primerov.

Odbor je obravnaval tudi predlog vodstva enote mehanske obdelave za odobritev kritja stroškov strokovne ekscurzije za zaposlene v obratu strojev in delov ter predlog, da bi se izvedba strokovne ekscurzije in kritje nastalih stroškov omogočilo tudi za zaposlene v drugih obratih. Po širši razpravi, v kateri je bil nakazani problem obravnavan z različnih vidikov, je odbor ugotovil:

— da je prav, če se zaposleni seznanijo z organizacijo dela ter delovno in tehnološko disciplino v drugih, predvsem nam sorodnih delovnih organizacijah, da pa morajo biti strokovne ekscurzije opravljene s takim namenom, organizacijsko pripravljene in programirane;

— da je pri tako organiziranih strokovnih ekscurzijah potrebno obravnavati enakopravno vse obrate oz. tovarno kot celoto;

— da so za izvedbo ekscurzij potrebna finančna sredstva, ki bi si jih morali prej zagotoviti iz sredstev sklada skupne porabe ali sredstev za strokovno izobraževanje;

— da letos ob pripravi predloga razpoložljivih sredstev po zaključnem računu tako od vodstev enot kot tudi od strokovnih služb ni bilo nobene pobude ali predloga, da naj se za take namene zagotovijo finančna sredstva, zato letos sredstev za potrebe strokovnih ekscurzij ni.

Na podlagi takih ugotovitev je odbor sklenil:

— ker izdatki, ki bi bili potrebni za kritje strokovnih ekscurzij zaposlenih, letos pri razdelitvi sredstev po zaključnem

računu niso bili zagotovljeni, za letos ni mogoče osvojiti predloga za nadaljnjo organizacijo in izvedbo strokovnih ekscurzij;

— zadalži se kadrovski oddelek, da v sodelovanju z vodstvom enot za leto 1974 pripravi program strokovnih ekscurzij, istočasno pa pripravi tudi predlog za to potrebne finančne sredstev. Predlog mora biti pripravljen tako, da se ga bo lahko upoštevalo in obravnavalo ob predlogu razdelitve sredstev po zaključnem računu za letošnje leto.

Aktiv ZB tovarne je naslovil na odbor vlogo, da bi se za ureditev nekaterih problemov članov ZB, zaposlenih v tovarni, dopolnila naš pravilnik o delitvi OD in pravilnik o delovnih razmerjih. Po njihovem predlogu naj bi se čas vstopa v NOB ali čas, ko je bil nekdo interniran, premaknil od zdaj določenega 15. maja 1944 na 31. december 1944 in da bi se v pravilniku o delovnih razmerjih v primerih, ki so naštetih v čl. 5, dodalo: ... aktivni udeleženci NOB ... 2 dni«. Odbor je ob upoštevanju njihove utemeljitve in z namenom, da se delno izboljša gmotni položaj tistih udeležencev NOB ali internirancev,

ki ne dosegajo poprečnih OD ostalih zaposlenih, sklenil, da je treba oba predloga odstopiti za zadeve pristojnim samoupravnim organom z nalogo, da pripravijo konkretne predloge dopolnitev pravilnika in jih posredujejo v odobritev delavskemu svetu.

Na predlog komisije za kadre in delovna razmerja je odbor v smislu 135. člena statuta kot za to pristojen organ sklenil, da se na prosto delovno mesto obratovodja pnevmatičnega orodja s 1. avgustom 1973 imenuje Franc Šisernik, zdaj zaposlen na delovnem mestu vodja montaže pnevmatičnega orodja.

Iz sredstev, ki so bila izdvojena za podpore in dotacije društvom in organizacijam, je bila odobrena enkratna dotacija občinskemu zboru ZB NOB Ravne na Koroškem v znesku 10.000 din ter osnovni organizaciji zveze gluhih in naglušnih v Dravogradu v znesku 1000 din.

Odboru pa so bile posredovane še nekatere druge prošnje, predlogi in vloge posameznih organizacij in služb. Do njih se je odbor opredelil. S stališči, ki so bila sprejeta, pa so bili vsi posebej pisмено obveščeni. - et

Otroški dodatek + cenzusi = destimulacija zaposlenih žena

Zaradi nespremenjenih cenzusov v letu 1973. predpisanih za dosego otroškega dodatka, to je 600 din oziroma 900 din poprečnega dohodka na družinskega člana v preteklem letu in zaradi dviga povprečnega osebnega dohodka v Železarni Ravne za 20,94 odst. v letu 1972 nasproti osebnim dohodkom v letu 1971 za pravico do dodatka v tekočem letu je izgubilo otroški dodatek v tem letu skupaj 366 upravičencev, zaposlenih v železarni. Od višjih na nižje otroške dodatke pa je zdrselo kar 346 upravičencev. Posledice tega so, da se neredko zgodi, da delavec noče opravljati dela prek rednega delovnega časa, ker je že izračunal, da bo imel zaradi tega večjo izgubo kot borist, saj bo zaradi nekaj tisočakov, ki jih bo zaslužil več, izgubil otroški dodatek za celo leto.

To pa še ni vse. Takoj ko ne bo upravičen na otroški dodatek, ne bo imel popusta pri

varstvu otroka v vzgojno varstveni ustanovi. Štipendije omejujejo prav tako na dohodek družine, ki jih ravno tako kot otroški dodatek omejujejo na cenzus 900 din poprečnega osebnega dohodka na družinskega člana; pri sprejemanju v internate in študentske domove, kjer je cena bivanja ugodnejša, imajo prednost tisti študenti in dijaki, ki imajo dohodek pod 900 din na družinskega člana (razpis v časopisu »Večer« dne 19. 6. 1973). V poštev pridejo še razne druge bonitete, ki so jih deležni otroci v šolah, kot so brezplačne malice, kosila, popusti pri letovanjih otrok, če so upravičenci na otroški dodatek. Da ne omenjamo še novih stanarin, ki bodo v naši občini začele veljati od 1. 8. 1973 dalje. Pomoči iz solidarnostnega sklada bodo deležni ravno tako tisti z nizkim registriranim osebnim dohodkom na družinskega člana.

Zaradi vsega navedenega se upravičenci

PRORAČUN DVEH 4-ČLANSKIH DRUŽIN Z ENAKO STARIMI OTROCI (1. 17 let, 2. 5 let)

1. primer

ENOSTRANSKA ZAPOSILITEV

Tek. št.	Štiričlanska družina z enostransko zaposlitvijo	Dohodek S din	Izdatek S din
1.	osebni dohodek moža KV delavec	210.000	
2.	osebni dohodek žena nezaposlena	—	
3.	otroški dodatek za 2 otroka	36.000	
4.	štipendija	60.000	
5.	honorarno delo žene (možnosti vel.)	60.000	
6.	gospodinjstvo		140.000
7.	šolanje v tujem kraju		80.000
8.	varstvo v VVZ prihranek		—
9.	vodenje otroka VVZ »usluga«		—
10.	stanarina		19.000
11.	centralna kurjava		12.000
12.	časopis, radio, televizija		6.600
13.	vodarina, kanal., smeti		3.500
14.	obleka — obutev		30.000
15.	cigareti		15.000
16.	posojila, odtegljaji		20.000
17.	nepredvideni izdatki		2.900
Skupaj:		366.000	329.000
prihranek na mesec v gotovini			37.000

2. primer

DVOSTRANSKA ZAPOSILITEV

Tek. št.	Štiričlanska družina z dvostransko zaposlitvijo	Dohodek S din	Izdatek S din
	OD enak KV delavec	210.000	
	zaposlena uslužbenka — delavka	175.000	
	ne prejema, ker presega cenzus 90.000 din	—	
	ne prejema, ker presega cenzus 90.000 din	—	
	ker je zaposlena, nima honorarnega zaslužka	—	
	zaradi zaposl. je gospod. dražje za ca. 12 %		160.000
	šolanje v tujem kraju — otroka 17-letnega		80.000
	zaradi zaposlitve žene nujno varstvo otroka		21.000
	stroški za vodenje otroka v VVZ		15.000
	enako stanovanje v stolpnici — stanarina		19.000
	enako kot prvi primer		12.000
	enako kot prvi primer		6.600
	enako kot prvi primer		3.500
	enako kot prvi primer		30.000
	enako kot prvi primer		15.000
	enako kot prvi primer		20.000
	enako kot prvi primer		2.900
Skupaj:		385.000	385.000
neenako — konec meseca nobenega prihranka			

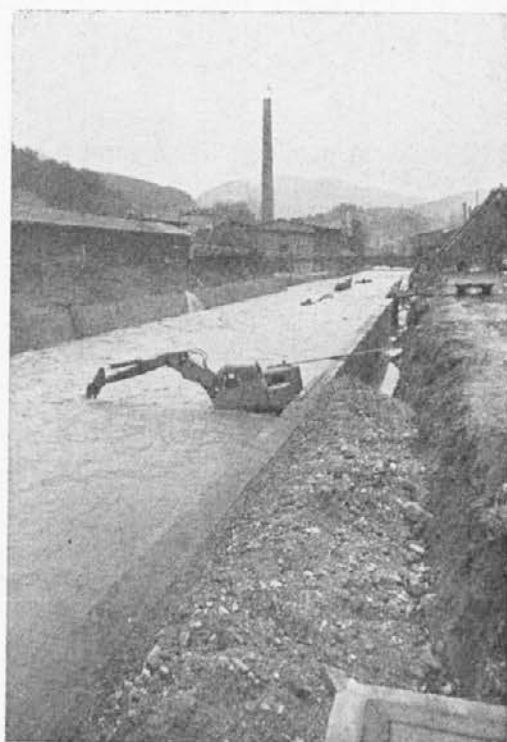
sprašujemo, kdo je v tej situaciji bolj socialno ogrožen. Tisti, ki prejema najvišji otroški dodatek, ker ima registriran povprečni osebni dohodek na družinskega člana po 600 din oziroma pod 900 din ali tisti, ki ne prejema otroškega dodatka, ker ima povprečni osebni dohodek nekaj preko 900 din na družinskega člana. Omeniti je treba še to, da je pri večini zaposlenih, ki prejema otroški dodatek zaradi nizkega osebnega dohodka na družinskega člana ponavadi samo enostranska redna zaposlitev. Drugi zakonec — žena — je ponavadi doma, z gospodinjstvom prištedi marsikak tisočak, če se celo ne ukvarja z obdelavo zemlje ali s kakršnokoli šušmarsko dejavnostjo, sezonskim delom, varstvom tujih otrok, ki ji prinese več neregistriranih in neobdavčenih dohodkov, kot pa če bi bila redno zaposlena. Da posebej ne omenjamo še prednosti vzgojnega vidika, da so otroci pod nadzorstvom matere, ki ga zlepa ne more nadomestiti najboljša vzgojno varstvena ustanova.

Vzemimo za primerjavo dve enaki družini, da bi lahko ocenili položaj s številkami. Prva družina z dvostransko zaposlitvijo in druga z enostransko zaposlitvijo, z enako starostjo otrok, z enakim šolanjem v tujem kraju, z enakim stanovanjskim standardom, z enakim osebnim standardom, pa bomo videli, ali so

cenzusi in drugi kriteriji za dodeljevanje družbenih pomoči postavljeni na zdravih temeljih ali povzročajo upravičeno negotovanje prizadetih in ali ne kaže po vsem tem končno v socialni politiki nekaj premakniti.

Iz tabele, v kateri sta prikazana dva družinska proračuna, lahko ugotovimo, da je življenjski standard z vsemi socialnimi pomočmi boljši tam, kjer je žena doma, kot pa v družini, kjer je žena redno zaposlena. Da ne omenjamo samo finančnega stanja družine, ker prednosti, ki jih ima družina tam, kjer je gospodinjstvo in varstvo otroka urejeno, sploh ne omenjamo. Seveda pa ne smemo spregledati odvisnosti nezaposlene žene, ki jo prav gotovo obremenjuje. Tako opozorilo naj bi v bodoče upoštevali vsi družbeni dejavniki, ki odločajo o družbeni pomoči socialno šibkim, da dohodek družine ni samo osebni dohodek, dosežen z rednim delom, ampak tudi vsi drugi dohodki, kot so otroški dodatki, honorarni zasluzki, štipendije in druge dobrine, ki jih družba daje posameznikom. Ker se v nadaljevanju take socialne politike lahko zgodi, da bo vedno več porabnikov družbenih pomoči in vedno manj ustvarjalcev narodnega dohodka. Takšen pojav pa dobro poznamo zlasti v naši občini, da prej zniža družbeni kot osebni standard.

F. K.

Ko škarpe še niso bile dograjene

Nadomestilo OD po novih predpisih

S sprejetjem novega pokojninskega in invalidskega zakona se bo nadomestilo osebnega dohodka (razlika zaradi premestitve delovnega invalida na drugo, slabše plačano delovno mesto) delovnim invalidom s 1. 7. 1973 na novo odmerilo. Pri tej novosti gre za spremembo sistema obračuna, ki je za delovne invalide ugodnejši. Nadomestila bodo višja in bo tako odpravljena nekajletna zakonska krivica, ki so jo utrpeli nekateri delovni invalidi zaradi razkoraka med sprejetimi količniki in dejanskim porastom dohodka oziroma življenjskih stroškov.

Po dosedanjih predpisih TZIZ so se nadomestila obračunavala na osnovi valorizacije osebnega dohodka delovnega invalida s starega delovnega mesta. V osnovo za obračun se je všteli invalidov OD, ki ga je dosegel v koledarskem letu pred nastankom invalidnosti na prejšnjem delovnem mestu, ta dohodek se je valoriziral z določenim količnikom in primerjal z OD, ki ga je dosegel delovni invalid na novem delovnem mestu po zaključnem obračunu. Razlika med tema dohodkoma se je izplačevala kot nadomestilo OD v višini 90 ali 100%, odvisno od vzroka invalidnosti.

Kot je bilo že omenjeno je bil ta sistem krivičen, saj valorizacija OD ni nikoli dvignila (izjema je le leto 1967, ko je tudi v delovni organizaciji padel OD proti letu 1966 za 5%) dohodka iz preteklega leta na nivo v tekočem letu. Zaradi tega precej invalidov sploh ni prejelo nadomestila zaradi premestitve na drugo delovno mesto, čeprav je razlika obstajala v nekaterih primerih tudi do 800 N din.

Razen valorizacije je imel stari sistem še to slabost, da se je vzel v osnovo za obračun OD iz koledarskega leta pred nastankom invalidnosti. Ta dohodek pa ni realen. Invalidnost je razen pri poškodbah dolgotrajen proces in delavec zaradi boleznih in izčrpanosti ne dosega več takega učinka, pogosto se nahaja v bolnišničnem staležu, kar vse vpliva na višino dohodka v zadnjem obdobju.

Naj za jasnejši prikaz navedem v ilustraciji konkreten primer izračuna nadomestila osebnega dohodka in porast povprečnega OD v Zeleni Ravni v primerjavi s količniki.

Delavec je postal delovni invalid zaradi bolezni 18. 8. 1968 na delovnem mestu valjarja in je bil omenjenega dne premeščen na delovno mesto rezalca na krožni žagi. V osnovo za obračun nadomestila se mu je všteli OD z delovnega mesta valjarja iz leta 1967, ki je znašal 892,80 din. Ta dohodek se je valoriziral s količnikom 107,8 in znašal 962,44 din. Na novem delovnem mestu je od 18. 8. do 31. 12. 1968 dosegel 906,24 din. Razlika med valoriziranim OD in OD na novem delovnem

mestu znaša 56,20 din. Ker je invalidnost posledica bolezni in zavarovanec izpolnjuje pogoj 3/4 delovnih let, se razlika odmeri v višini 90%, tako znaša nadomestilo za leto 1968 50,58 din.

Nadomestilo za leto 1969

$$962,44 \times 105,4 = 1014,41 \text{ OD v l. 1968} = 892,80$$

$$90\% \text{ nadomestilo } 97,35$$

Nadomestilo za leto 1970

$$1014,41 \times 110,5 = 1120,92 \text{ OD v l. 1969} = 900,30$$

$$90\% \text{ nadomestilo } 198,56$$

Nadomestilo za leto 1971

$$1120,92 \times 112,5 = 1261,03 \text{ OD v l. 1970} =$$

$$= 1184,92 \text{ } 90\% \text{ nadomestilo } 68,50$$

Nadomestilo za leto 1972

$$1261,03 \times 116 = 1462,79 \text{ OD v l. 1971} = 1557,33$$

nima pravice do nadomestila, ker je valorizirani OD s starega delovnega mesta manjši.

Za koliko je bil omenjeni delavec prikrajšan pri OD, je razvidno iz primerjave povprečnega OD valjarjev in njegovim OD na novem delovnem mestu z nadomestilom.

leto	poprečni OD valjarjev	OD del. invalida in nadomestilo OD	razlika
1968	—	906,24 + 50,58 = 956,72	—
1969	1411,90	900,30 + 97,35 = 997,65	414,25
1970	1672,77	1184,92 + 198,56 = 1383,48	339,29
1971	2257,29	1557,33 + 68,50 = 1625,83	631,46
1972	2791,74	1817,92 + — = 1817,92	973,82

Primerjava porasta povprečnega OD v ŽR z valorizacijskimi količniki

leto	popr. OD v ŽR	porast	indeks	valorizacijski količnik
1966	873,94	44,28	94,93	107
1967	829,66	44,28	94,93	107
1968	961,65	130,99	113,6	107,8
1969	1167,32	205,57	117,6	105,4
1970	1402,68	235,36	116,7	110,5
1971	1653,52	247,32	114,9	112,5
1972	2134,64	484,64	122,7	116

Iz gornjih primerjav je razvidno, da je bil porast OD v podjetju vedno večji, kakor pa je delovnemu invalidu prinesla valorizacija. Zato so bile številne pritožbe in negotovanja delovnih invalidov upravičena. In kako rešuje nadomestilo nov sistem invalidsko pokojninskega zavarovanja?

V osnovo za odmero dohodka na invalidovem prejšnjem delovnem mestu se vzame povprečni OD vseh delavcev, ki so v letu 1972 delali na invalidovem prejšnjem delovnem mestu. Ta dohodek se primerja s povprečnim OD vseh delavcev, ki so v letu 1972 delali na invalidovem novem delovnem mestu. Tako ugotovljena razlika se izplačuje 90 ali 100% glede na vzrok invalidnosti (bolezen, poškodba izven dela 90%; poklicna bolezen, poškodba na delu 100%).

Ta razlika se bo izplačevala od 1. 7. do 31. 12. 1973 kot nadomestilo OD za leto 1973. V letu 1974 pa se bo nadomestilo iz leta 1973 povečalo za tolikšen odstotek, kolikor se bo povečal povprečni OD v podjetju iz leta 1973 proti letu 1972.

V ilustracijo še navajam isti primer obračuna nadomestila za leto 1973: povprečni OD valjarjev v letu 1972 znaša 2791,74 din, povprečni OD rez. na krožni žagi v letu 1972 znaša 1785,01 din, 90% nadomestilo znaša 906,10 din na mesec.

Kakšen je dejanski OD delovnega invalida v letu 1973, ne moremo prikazati, ker povprečni OD v letu 1973 še ni znan.

Naj pripomnimo, da se bo to nadomestilo izplačevalo mesečno ne glede na to, kakšen bo invalidov OD na novem delovnem mestu (prekoraček norme, nadurno delo itd.) in bo torej stimulatивно vplival na produktivnost.

Milan Praznik

OBVESTILO DOPUSTNIKOM O IZPLAČEVANJU OD

Sodelavce, ki odhajajo na dopust pred 15. v mesecu, prosimo, da v lastnem interesu poskrbijo za dvig svojih OD z overjenim pooblastilom. Blagajna mora namreč tri dni po 15. vrniti neizplačani denar banki, na vsako naknadno izplačilo pa je treba zaradi predpisane procedure (ne po krivdi blagajničarke) čakati po osem dni.

Vodstvo finančnega knjigovodstva

Delo samoupravnih organov TOZD I

Junija je komisija za gospodarjenje TOZD I obravnavala poslovne rezultate za mesec april in maj.

Topilnica je v aprilu dosegla tonažni plan proizvodnje z 99,3 %, a v maju 95,8 %. Kljub temu da topilnica skoraj dosega tonažno planirano proizvodnjo, se v tem obratu povečuje izguba — ne dosega pokrivanja stroškov poslovanja. V poročilu o rezultatih poslovanja v aprilu in maju je bilo poudarjeno, da se izguba v topilnici povečuje, pretežno iz objektivnih vzrokov. Povečanje cen reprodukcijskega materiala, predvsem starega železa in ferolegur.

Na poslovni uspeh tega obrata pa vpliva prenizka produktivnost na 7. in 8. elektro peči ter 25. t. elektro peči. Prepogosti zastoji na livnih žerjavih, prevelika poraba ognjestalnega materiala, elektrod in večkrat se uporabljajo predrage ferolegure.

Komisija je zadožila obratovodjo topilnice, da ugotovi, kje in zakaj je prevelika poraba ognjestalnega materiala, elektrod in predragih ferolegur, zakaj je prenizka produktivnost na 40 t. in 7., 8. in 25 t. elektro pečeh. Z delovodji in prek delovnih skupin, z vsemi delavci v topilnici se mora obravnavati negativne rezultate poslovanja, ter program izboljšanja. Obratovodja mora po končani analizi in pripravi konkretnega predloga za zmanjšanje negative (znižanje stroškov poslovanja), komisiji podati poročilo. Izguba v topilnici je lahko samo iz objektivnih vzrokov.

Livarna je v aprilu dosegla plan proizvodnje 79,0 %, a v maju 82,0 %. Ta obrat ne dosega tonažnega plana, vendar z izboljšanjem asortimana obratuje z nekaj akumulacije. Kritičen je visok izmeček, posebno pri litini 12 % Mn in odlitkov za ventile.

Komisija je sklenila, da se mora v livarni postaviti team, ki bo pospešeno delal na odkrivanju vzrokov prevelikega izmečka, 12 % Mn in ventilskih odlitkov. Ko bo akcija končana, mora obratovodja o rezultatih poročati komisiji.

Valjarna je v aprilu in maju presešla planirano proizvodnjo, in sicer: aprila 104,4 %, maja 105,9 %. Valjarna obratuje s precejšnjo akumulacijo. Rezultat bi bil še boljši, če bi dobivala dovolj ingotov od topilnice in zmanjšati se morajo česti ter predolgi zastoji. Uspeli so zmanjšati izmeček, vendar vrednostno se je povečal. Raziskati morajo vzrok povečanja vrednosti izmečka.

Kovačnica je v aprilu dosegla plan proizvodnje 100,9 %, a maja 87,4 %. V maju je bil precejšen izpad proizvodnje zaradi generalnega popravila velike stiskalnice. Kovačnica obratuje z akumulacijo, vendar ima velike težave v proizvodnji zaradi neugodnega asortimana proizvodnje in občasnega pomanjkanja naročil. Za kovačnico se morajo čimprej izdati tehnološki predpisi. Zadolžena sta obratovodja kovačnice in vodja oddelka metalurških raziskav.

Jeklovlek je v aprilu dosegel planirano proizvodnjo 120,5 %, v maju pa 92,1 %. Ta obrat precej svoje proizvodnje izvažja, zato je njegova realizacija v veliki meri odvisna od gibanja cen teh izdelkov na svetovnem trgu. Vendar kljub temu obratuje z akumulacijo.

TOZD I je v aprilu in maju poslovala z nekaj akumulacije.

Šef proizvodnje TOZD I je v poročilu še opozoril, da so v vseh obratih stroški tekočega vzdrževanja nad planiranimi. V diskusiji so člani komisije opozorili, da se vzdrževalna dela netočno kontirajo in da se manjša investicijska dela kontirajo na redno vzdrževanje.

Sklep komisije je, da se opozori vzdrževalno službo, naj točno kontira opravljena dela. Obratovodje pa morajo bolj dosledno nadzirati opravljena dela in imeti popoln nadzor nad stroški tekočega vzdrževanja.

V diskusiji o rezultatih poslovanja v TOZD I v aprilu in maju je bil govor tudi o tehnološki in delovni disciplini. Sklep komisije je bil, da naj disciplinska komisija tekoče in učinkovito obravnava prijavljene primere.

Tudi vodje delovnih skupin se opozori, da v zapisnik o sestanku delovne skupine vnašajo samo tista vprašanja, zahteve in sklepe, o katerih se z glasovanjem z večino glasov prisotnih strinja. Dogaja se, da se na zapisnike vpisujejo preveč individualna vprašanja in stališča.

Na več sestankih delovnih skupin je bilo postavljeno vprašanje, zakaj se v ŽR ne nadaljuje z objavljanim OD. Komisijo delovne kontrole se obvesti, da pospešeno dela na pripravi programa za redno objavljanje OD v železarni.

Komisija za gospodarjenje TOZD I je na tej seji tudi obravnavala primer masovnejšega sestanka, dne 8. 6. 1973, na dopoldanski izmeni v valjarni in se seznanila, zakaj je prišlo v valjarni do tega masovnega sestanka. Komisija je imenovala poseben team, da je izdelal predlog, na podlagi katerega se naj časovno (do sprejetja novega tarifnega pravilnika) uredi nagrajevanje delavcev, predvsem na težki progi. Predlog je bil posredovan komisiji za oblikovanje OD Železarne Ravne.

Opozorjam, da v tem primeru ni bilo prekinitve dela v valjarni, ampak masovnejši sestanek, na katerem so se pogovorili o problemu izplačila OD za mesec maj 1973.

KAKO SMO GLASOVALI V TOZD I

V juniju je bila v tovarni široka javna razprava o osnutku samoupravnega sporazuma o združevanju v podjetje Železarno Ravne. Istočasno smo se tudi odločali, da bi bila TRO Prevalje ena od TOZD v sestavu združenega dela, podjetja Železarna Ravne.

V TOZD I so rezultati razprav in glasovanja naslednji:

V jeklarni sta bila dva zbora in od skupnega števila zaposlenih 279 delavcev v tem obratu je bilo na obeh zbora

prisotnih	210 delavcev ali 75,2 %
»za« je glasovalo	209 delavcev ali 99,0 %
»proti« je glasoval	1 delavec ali 0,4 %

V livarni so bili trije zbora in od skupnega števila zaposlenih 432 v tem obratu je bilo na vseh treh zbora

prisotnih	343 delavcev ali 79,3 %
»za« je glasovalo	339 delavcev ali 98,9 %
»proti« so glasovali	3 delavci ali 0,8 %

glasovanja se je vzdržal 1 delavec ali 0,2 %

V valjarni so bili štirje zbora in od skupnega števila zaposlenih 326 v tem obratu je bilo na vseh štirih zbora

prisotnih	261 delavcev ali 80,0 %
»za« je glasovalo	260 delavcev ali 99,7 %
»proti« pa je bil	1 delavec ali 0,3 %

V kovačnici so bili trije zbora in od skupnega števila zaposlenih 226 delavcev v tem obratu je bilo na vseh treh zbora

prisotnih	168 delavcev ali 74,3 %
»za« je glasovalo	165 delavcev ali 98,0 %
»proti« pa so bili	3 delavci ali 0,8 %

glasovanja se je vzdržal 1 delavec ali 0,2 %

V jeklovleku je bil en zbor in od skupnega števila zaposlenih v tem obratu 73 delavcev je bilo na zboru

prisotnih	67 delavcev ali 91,8 %
»za« je glasovalo	65 delavcev ali 97,0 %
»proti« je bil	1 delavec ali 0,2 %

glasovanja pa se je vzdržal 1 delavec ali 0,2 %

V skupnih službah je bilo šest zborov in od skupnega števila zaposlenih delavcev 364 je bilo na zbora

prisotnih	276 delavcev ali 75,8 %
»za« je glasovalo	275 delavcev ali 99,6 %
»proti« pa je bil	1 delavec ali 0,2 %

V TOZD I je rezultat razprav naslednji: skupaj zaposlenih v času razprav 1700 skupaj prisotnih na zbora 1336 ali 78,5 %

»za« je glasovalo	1324 ali 99,0 %
»proti« je glasovalo	9 ali 0,9 %

glasovanja so se vzdržali 3 ali 0,2 %

Na zbora ni bilo bistvenih pripomb na osnutek samoupravnega sporazuma. Le na zbora v jeklarni, livarni in službi metalurških raziskav so delavci predlagali, da bi naj bilo v samoupravnem sporazumu kako določeno, da se morata TOZD I in TOZD II solidarno sporazumeti glede poslovanja invalidov.

Na več zbora je bil podan predlog, da se točneje opredeli, da se morata (pred vsem pripravi dela) obe TOZD. solidarno sporazumeti glede sprejemanja naročil.

Istočasno kot osnutek samoupravnega sporazuma je bil v javni razpravi predlog, da se TRO Prevalje priključi k organizaciji združenega dela Železarna Ravne kot ena od TOZD. Delavci TOZD I soglašajo s tem predlogom.

Franc Leskovšek

Še dolžni so

Mark Twain je nekoč stopil v newyorško knjigarno Swanson in vprašal za ceneno knjige. Veljala je štiri dolarje.

»Dobro«, je rekel Twain, »a ker sem novinar, imam verjetno popust.«

»Seveda«, je rekel prodajalec.

»Pa tudi pisatelj sem. Imam tudi zaradi tega morda popust?«

»Se razume!«

»Razen tega sem delničar tega podjetja. Ali lahko tudi s tem v zvezi zahtevam popust?«

»Jasno!«

»No, pa še to: jaz sem Mark Twain, upam, da tudi zato dobim kak popust. Kako liko torej stane knjiga?«

»Nič, gospod Twain,« je odgovoril trgovec. »Še osemdeset centov smo vam dolžni.«

Medsebojna razmerja delavcev v združenem delu

Delo je bilo in bo skozi vse življenjsko obdobje človekova trajna potreba. Medsebojna razmerja, ki nastajajo in se oblikujejo pri delu, pa so in bodo morala ostati v središču pozornosti sleherne družbe. Za našo socialistično samoupravno družbo še tembolj velja načelo, da je delo temelj vsem pravicam in seveda tudi dolžnostim. In če je temu tako, potlej je razumljivo, da so se sočasno z družbenimi spremembami menjavali tudi temeljni predpisi o delovnih razmerjih kot najpomembnejšem področju medsebojnih razmerij. Ob sedanjih ustavnih spremembah pa nedvomno prihaja do doslej najbolj korenitih sprememb. Skladno z razvojem samoupravljanja se namreč v sedanji fazi družba bistveno umika s tega področja, postavlja le nekakšne globalne norme, podrobno urejanje medsebojnih razmerij pa je pravica in obveznost delavcev v TOZD. Od tod tudi novo ime: temeljni zakon o medsebojnih razmerjih v združenem delu. Cilj pa je enoten zakonik o združenem delu — torej nekakšen zbir še veljavnih zakonov s tega področja. Predtem bo treba seveda nujno počakati na novo ustavo in zbrati pozitivne izkušnje sedanjih zakonov. Še pomembnejše pa bodo izkušnje delovnih organizacij oziroma TOZD, zato bodo te s svojimi samoupravnimi sporazumi po svoje tudi vplivale na bodoči zakonik o združenem delu.

V bistvu gre za to, da se medsebojna razmerja v združenem delu, ki so, na kratko povedano, **pravice, obveznosti in odgovornosti**, nadrobno oblikujejo v TOZD. Tam torej, kjer medsebojna razmerja nastajajo, se oblikujejo in urejajo. Od tod obveznost, da delavci v TOZD s samoupravnim sporazumom sami uredijo medsebojna razmerja, in to do 31. 12. letos.

Katere so pomembnejše novosti novega zakona?

1. Medsebojna razmerja lahko delavci uredijo le s samoupravnim sporazumom v TOZD, ki ga morajo sprejeti neposredno (na zborih delovnih ljudi). Velja pa tedaj, ko sta ga podpisali 2/3 zaposlenih v TOZD. Delavec, ki ne bo podpisal samoupravnega sporazuma — razlog je lahko tudi nerazumevanje ali oportunističen — bo moral v 15 dneh po tem zapustiti TOZD ali pa se bo moral podrediti sporazumu, če sta ga 2/3 delavcev podpisali.

2. TOZD se lahko združijo v različne oblike (pri nas smo se že združili v podjetje Železarna Ravne; na ravni sedanjega ZPSŽ pa bo najverjetneje nastal kombinat) in s samoupravnim sporazumom določijo skupna razmerja vseh TOZD. Hkrati je v zakonu jasno zapisano, česa TOZD ne morejo prenesti na svoja »združenja«, marveč morajo urediti same.

3. Z najrazličnejšimi splošnimi akti (statut, pravilniki) ni mogoče več urejati bistvenih pravic in obveznosti z dela, temveč le s samoupravnim sporazumom neposredno. Vsak splošni akt, ki tega ne bi upošteval, bi bil celo protiustaven. Samoupravni sporazum je tako po načinu nastajanja kot tudi po načinu sprejema izraz volje delavcev in njihovo neposredno sporazumevanje,

ki ga potrdijo s podpisom kvalificirane večine zaposlenih v TOZD. Manj bistvena razmerja, predvsem pa način uresničevanja pravic, bo tudi v prihodnje moč urejati s splošnimi akti, ki jih lahko sprejme najvišji organ upravljanja TOZD ali podjetja.

4. Vsak delavec bo pred pridobitvijo lastnosti delavca v združenem delu (nov termin za sklenitev delovnega razmerja) prejel napisan samoupravni sporazum, s posebno pismeno izjavo pa bo izrazil voljo, da postane član delovne skupnosti TOZD in podjetja. Sprejem delavca bo izvršil samoupravni ali njegov izvršilni organ TOZD in ne podjetja.

5. Delavec izgubi lastnost delavca v združenem delu (prenehanje delovnega razmerja) iz enakih razlogov, kot je to urejal TZDR, vendar s to razliko, da mu ne more prenehati lastnost delavca iz tehnoloških in ekonomskih razlogov. V takih primerih je TOZD dolžna poiskati delovno mesto v drugi TOZD ali v drugi organizaciji združenega dela. Novi zakon hoče s tem določilom preprečiti nastajanje tehnoloških presežkov delavcev, kar se nekako ujema z ustavno pravico o minulem delu.

6. Ker zakon dosledno govori o pravicah, obveznostih in odgovornostih delavcev v TOZD, bo potrebno še razčistiti vprašanje, na kakšen način urejajo medsebojna razmerja delavci v organizacijah skupnih služb. Praktično bodo po vsej verjetnosti medsebojna razmerja urejena v samoupravnem sporazumu o združitvi TOZD v podjetju in v posebnem samoupravnem sporazumu o medsebojnih razmerjih, ki ga bodo podpisale tudi TOZD in ne le OSS. Način uresničevanja pravic, obveznosti in odgovornosti bodo lahko delavci OSS sami urejali s svojimi akti.

Kaj nas torej čaka do konca leta?

Predvsem izredno obsežno in odgovorno delo. Po prvih predvidevanjih bo potrebnih več deset različnih aktivnosti. Že sedaj je jasno, da bomo morali izdelati mrežni plan, da bi lahko zadostili času in vsem formal-

nopravnim zahtevam zakona. Največja ovira bo nedvomno to, da republiškega zakona še zmerom ni in da lahko le upamo, da bo sprejet oktobra. Za nekatera vprašanja se bomo morali dogovoriti tudi na ravni ZPSŽ.

Čeprav začne postopek za izdelavo in sprejem samoupravnega sporazuma delavski svet TOZD in svet delegatov podjetja, bodo morale biti nosilec vseh priprav strokovne službe. Zlasti sindikat bo moral spremljati priprave samoupravnega sporazuma, predvsem pa njegova izhodišča.

Milan Zafošnik

Diplomat

Italijanski diplomat in politik Carlo Sforza (1872—1952) je odgovoril časnika-ru, ki ga je bil prosil, naj čisto na kratko opredeli diplomatsko dejavnost:

»Diplomat je tisti, ki zaradi nasilja dvigne obrvi namesto glasu.«

Primerjava

Ko je Franc Sheed razlagal majhni zmrzujoči skupini ljudi v Hyde Parku načela krščanstva, ga je neki zanemarjeni možakar kar naprej prekinjal s pikrimi opazkami; nazadnje je rekel:

»Krščanstvo je znano že skoraj dva tisoč let in pogledajte, kakšen je svet!«

Toda Sheed ga je zavrnil:

»Voda pa je znana že več kot dva tisoč let in pogledajte, kakšen je vaš vrat!«

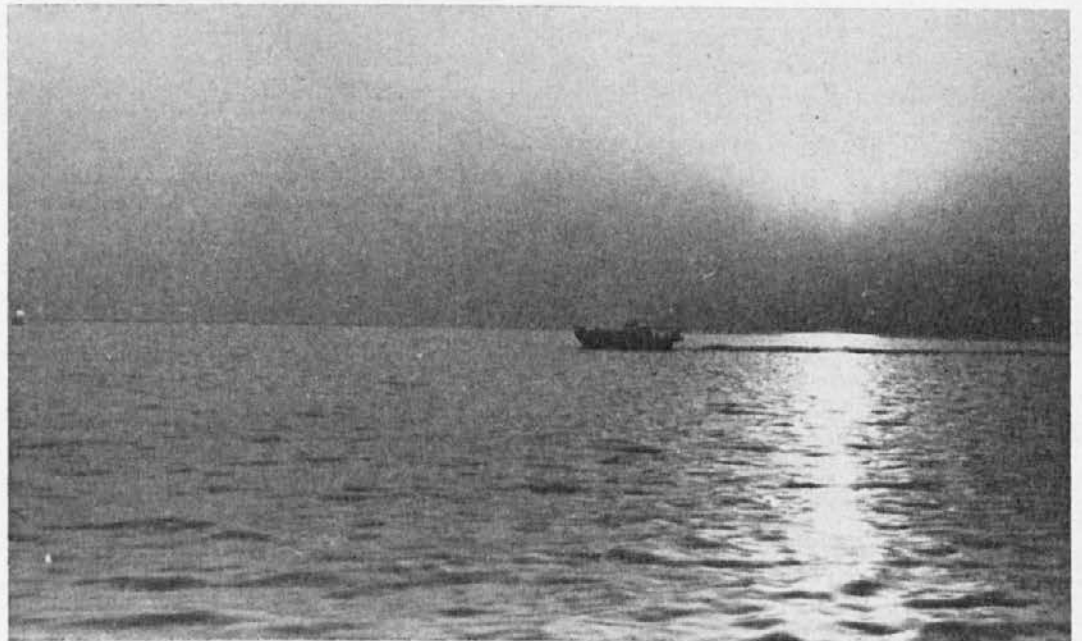
Recept

Francoski opat in politik Emanuel-Joseph Sieyès (1748—1836) je sovražil vojne-ga ministra Bernardotta, ker je slutil v njem diktatorske težnje. Zato je kot član direktorija podal ostavko. Gohier, ki je bil tudi član direktorija, je bil nasprotnega mnenja in je dejal:

»Bernardotte ni samo koristen, brez-pogojno je potreben republiki!«

»Ravno zato ga je treba odstraniti,« je povzel Sieyès.

»Kadar postane v republiki nekdo brez-pogojno potreben, ga je treba imeti za naj-nevarnejšega sovražnika domovine in se ga na vsak način znebiti.«

Zahod

Foto: J. Sater

STROKOVNA POSVETOVANJA IN RAZISKAVE

MOŽNOSTI IN PROGRAM UVEDBE PROCESNIH RAČUNALNIKOV NA ELEKTROBLOČNIH PEČEH V ŽELEZARNI RAVNE

V predavalnici OTK je bilo dne 23. maja 1973 posvetovanje, ki ga je organiziralo vodstvo službe MR v sodelovanju z oddelkom AOP in Metalurškim inštitutom iz Ljubljane. Med petindvajsetimi udeleženci posvetovanja so bili tudi predstavniki iz železarne Jesenice in Štore ter firme INTERTRADE.

Na posvetovanju so bile obravnavane teme:

— uporaba procesnih računalnikov za vodenje elektro obločnih peči (referat ing. V. Prešerna iz Metalurškega inštituta);

— možne variante uvajanja računalniškega vodenja elektro obločnih peči v železarni Ravne (referat ing. J. Šegel);

— sodelovanje, delitev, izmenjave informacij in koordinacija dela med slovenskimi železarnami in vloga Metalurškega inštituta na tem področju.

Po uvodnih referatih se je razvila zelo živahna diskusija, v kateri so predstavniki iz železarne Jesenice razložili svoje stališče do te naloge.

Za železarno Ravne so možne tri variante vodenja elektro obločne peči:

— S pomočjo terminala, ki bi bil direktno vezan na veliki računalnik IBM 370. Pri tej varianti se omejimo samo na vodenje metalurških procesov, ne pa tudi električnih parametrov.

— S pomočjo procesnega računalnika, pri katerem bi sami naredili aplikacijske računalniške programe. Vzporedno z uvajanjem procesnega računalnika je treba prilagajati, pripravljati in urejevati celo vrsto dejavnosti, ki se nanašajo predvsem na organizacijo in tehnologijo dela (sortiranje in tehtanje vložka, upoštevanje ferolegur, razne meritve).

— S pomočjo procesnega računalnika, pri katerem bi poleg računalnika kupili tudi že kar aplikacijske programe. Vsi diskutanti so bili enotnega mnenja, da je za naše železarne glede na nivo organizacije in tehnologije dela ter izkušnje, ki jih imamo z računalniki, ta varianta najmanj primerena. Zelo težko je namreč popravljati, dopolnjevati in razvijati tuje programe, ki jih je treba po drugi strani zelo drago plačati.

Glavni zaključki in sklepi posvetovanja:

— Nadaljnje delo na področju računalnika za vodenje elektro obločne peči je racionalno, zato ga je treba nadaljevati.

— Organizirati je treba skupno nalogo vseh treh železarn, ki bi jo vodil v smislu koordinacije Metalurški inštitut.

— Nadaljnje delo bi morale financirati vse tri železarne.

— Posamezne železarne morajo določiti team, ki bo odgovoren za nadaljnje delo na tem področju.

Jože Šegel, dipl. inž.

PRILOŽNOST ZA TEHNIČNO USTVARJALNE

Septembra bo v Celju razstava izumov in tehničnih inovacij na sejmu obrti. Obenem bo tudi razstava zlatarstva, kar je go-

tovo v čast izumiteljem. Na sejmu bodo razstavljala večinoma industrijska podjetja celjskega bazena.

Razstavni prostor bo za izumitelje posameznike kot tudi za podjetja, ki bodo razstavljala izume, brezplačen. Take prilike izumitelji ne bi smeli zamuditi, saj se na sejmih sklepajo velikopotezne pogodbe.

Prijave za razstavo lahko pošljete na naslov:

Občinski odbor ljudske tehnike, Celje, Cankarjeva 11.

Društvo izumiteljev, Ravne

Železarna Ravne in Metalurški inštitut
v Ljubljani

V A B I T A

na strokovno posvetovanje
s temo:

»ELEKTRO PRETALJEVANJE JEKLA POD ŽLINDRO — POT K NADALJNJEMU IZBOLJŠANJU KAKOVOSTI PLEMENITIH JEKEL V ŽELEZARNI RAVNE«.

ki bo 12.—13. septembra 1973 s pričetkom ob 9. uri v domu železarjev — Ravne na Koroskem.

Elektro pretaljevanje jekla pod žlindro (EPŽ) je najnovejši jeklarski postopek za proizvodnjo ultra čistih jekel s homogeno in kompaktno kristalizacijo in vrsto posebnih kakovostnih lastnosti, katerega je v letošnjem letu tudi železarna Ravne uvedla v svoj proizvodni program. Glavni namen posvetovanja je seznaniti predstavnike jugoslovanskih potrošnikov jekla s tem najnovejšim postopkom, z značilnimi lastnostmi in s področji uporabe EPŽ jekel. Danes lahko železarna Ravne že poroča o praktičnih izkušnjah v polletni proizvodnji in o doseganju razvoju na tem področju. Svoje cenjene kupce lahko tudi seznaniti z današnjimi možnostmi in z bližnjimi perspektivami dobav EPŽ jekel za specialne potrebe.

Uvodni referat na tem posvetovanju bo imel eden vodilnih evropskih strokovnjakov, poznavalcev EPŽ postopka iz Zahodne Nemčije, o doseganju dosežkih in razvoju EPŽ postopka v Jugoslaviji pa bodo poročali domači raziskovalci iz Metalurškega inštituta in železarne Ravne. Za posvetovanje je pripravljen poseben film, ki pojasnjuje principe in razvoj EPŽ postopka, prikazuje pa tudi EPŽ naprave ter njihovo delovanje v železarni Ravne in na Metalurškem inštitutu.

V sredo, dne 12. septembra t. l. bodo v dopoldanskem času na sporedu tri predavanja, popoldne pa je v programu ogled novega EPŽ obrata in ogled metalurških laboratorijev železarne Ravne v zvezi s kontrolo kakovosti EPŽ jekel. Po končanem ogledu bodo v prostorih doma železarjev stekle nevezane strokovne debate in tovariški razgovori.

Četrtek, dne 13. septembra je namenjen poslovno tehničnim konsultacijam o proizvodnji, perspektivah, potrebah in kakovostnih zahtevah EPŽ jekel na osnovi analize podatkov iz ankete prijavljenih udeležencev.

SREDA, 12. 9. 1973, 9.00—13.00

1. ELEKTRO PRETALJEVANJE JEKEL POD ŽLINDRO — RAZVOJ POSTOPKA, UPORABA IN KORIST EPŽ JEKEL

Dr. inž. habil. Manfred WAHLSTER — direktor firme Leybold — Hereaus GmbH & Co, Hanau, ZR Nemčija

Pregled razvoja EPŽ postopka in osnovne informacije o glavnih značilnostih — primerjava EPŽ postopka s konvencionalnimi in vakuumskimi postopki proizvodnje jekel — vpliv EPŽ postopka na kemijsko sestavo, strukturo in kakovostne lastnosti jekel — tipična področja uporabe EPŽ jekel v sodobni industriji, predvsem s stališča izboljšanja kakovosti.

2. RAZVOJ IN OSVAJANJE PROIZVODNJE EPŽ JEKEL V ŽELEZARNI RAVNE

Dr. Blaženko Koroušič, dipl. inž. — vodja raziskav za specialne jeklarske postopke — Metalurški inštitut v Ljubljani

Jože Rodič, dipl. inž. — vodja službe za razvoj tehnologije, izdelkov in metalurške raziskave — Železarna Ravne

Skupina sodelavcev iz službe MR, kemijskega oddelka in proizvodnih obratov Železarne Ravne.

2.1 KONCEPT RAZVOJA, KRATEK PREGLED POTEKA OSVAJANJA IN NADALJNJE PERSPEKTIVE

Informacijsko dokumentacijska dejavnost in laboratorijsko raziskovanje pred izdelavo investicijske študije — ocena interesantnosti za proizvodni program Železarne Ravne — mrežni plan paralelnega poteka investicijske dejavnosti in osvajanje tehnologije — delitev raziskovalne razvojne dejavnosti med Metalurškim inštitutom in Železarno Ravne — ekonomske tehnične ocene.

2.2 POROČILO O DOSEDANJI RAZISKOVNI DEJAVNOSTI METALURŠKEGA INŠTITUTA V LJUBLJANI NA PODROČJU RAZVOJA EPŽ POSTOPKA

Opis dejavnosti in rezultati raziskovalnega pretaljevanja jekel iz proizvodnega programa Železarne Ravne na polindustrijski napravi Metalurškega inštituta v Ljubljani od leta 1969 dalje — kratak opis tehnoloških karakteristik polindustrijske EPŽ naprave — rezultati večletnih naziskav in poizkusnega pretaljevanja več kot 200 ingotov specialnih visokolegiranih orodnih in konstrukcijskih jekel Železarne Ravne na polindustrijski EPŽ napravi — študij žlinder, tehnoloških karakteristik in vpliva EPŽ pretaljevanja na kakovostne lastnosti jekla v laboratorijskih pogojih: primarna in sekundarna kristalizacija, kemijska sestava, nekovinski vključki, splošna homogenost, fizikalne in kemične lastnosti pretaljenega jekla — pomen in perspektive laboratorijskih preiskav ter polindustrijske proizvodnje na Metalurškem inštitutu za nadaljnji razvoj elektrožlindrinega postopka v Železarni Ravne.

2.3 POROČILO O OSVAJANJU IN REDNI PROIZVODNJI EPŽ JEKLA V ŽELEZARNI RAVNE ZA PRVO POLLETJE 1973

Karakteristike in proizvodne možnosti EPŽ naprave v Železarni Ravne — prikaz polindustrijskega postopka EPŽ: priprava elektrod žlinder, pretaljevanje in predelava EPŽ ingotov — možnosti in oblike dobav EPŽ jekla — tehnološke poti v proizvodnji EPŽ jekla — kontrole kakovosti in zanesljivosti: kemijske analize, mehanske lastnosti, makro in mikrostrukture, posebne fizikalne karakteristike — definiranje kakovostnih zahtev in atestiranje — dosedANJI proizvodni program, ugotovitve raziskav v industrijskih proizvodnih pogojih — informacija o obnašanju EPŽ jekel v praktični uporabi — ekonomske tehnične ocene, obseg proizvodnje in posebna problematika začetnega obdobja osvajanja in proizvodnje — perspektive reševanja problematike — možnosti razširjanja proizvodnega programa — povečanja obsega proizvodnje — možnosti skupnih vlaganj za hitrejši namenski razvoj posebnih izdelkov — nadaljnje perspektive razvoja: votli ingoti, specialni izdelki, plati rani valji, compound jekla, veliki EPŽ od kovki do 15 t itd. — sugestije za poslovne tehnične razgovore o razvoju proizvodnje in potrošnje EPŽ jekel.

SREDA, 12. 9. 1973, 16.00—19.30

3. OGLED EPŽ OBRATA IN METALURŠKIH LABORATORIJEV TER TOVARIŠKIH SREČANJE

ČETRTEK, 13. 9. 1973 (čas po dogovoru)

4. POSLOVNO TEHNIČNI RAZGOVORI IN KONSULTACIJE V ZVEZI Z MOŽNOSTMI NAROČIL, PROIZVODNJE IN DOBAVE EPŽ JEKEL, PREDVSEM PA DOGOVORI SKUPNEM RAZVOJU IN UGOTAVLJANJU UPORABNIH LASTNOSTI EPŽ JEKEL

Organizacijski odbor

KULTURNA KRONIKA

Bera glasbene sezone

Ne bo odveč ugotovitev, da je bila bera na glasbenem področju to sezono zelo bogata. Nekaj se je začelo gibati in načrtno razvijati. Velik premik lahko opazimo povsod po dolini, pa naj bo to v instrumentalni ali vokalni glasbi, na amaterskem ali poklicnem področju. Glasbena kultura si torej utira pot do mesta, ki ji med nami pripada.

Odbor za glasbeno dejavnost pri OZKPO opravlja svoje delo v dveh smereh, ki si sicer nekoliko nasprotujeta, vendar se tudi dopolnjujeta. Torej nastaja med poklicno dejavnostjo, ki temelji predvsem na gostovanjih, in amatersko dejavnostjo le nekakšna povezava. Amater se od poklicnikov uči, se umetniško odžaja in napoji novih idej, jih pri svojem delu uporablja in tako kvaliteto raste. Ob tem pa seveda ne smemo pozabiti tudi mladinskih koncertov, ki so zelo pomemben dejavnik pri vzgoji naše bodoče publike in ne nazadnje tudi bodočih izvajalcev.

Gostovanje APZ »Tone Tomšič« in AFS »France Marolt«

Ti dve akademski skupini uživata sloves dobrih izvajalcev naše pevske in plesne dediščine, saj sta v februarju letos odšli celo na turnejo po ZDA, da o drugih številnih gostovanjih doma in na tujem ne govorim. Pri nas sta nastopili 16. decembra dvakrat, in sicer dopoldne za prosvetne delavce naše občine, zvečer pa za ostale krajanje. Žal sem imel občutek, da se skupini pri nas nista pokazali v vsem svojem sijaju, vsaj zvečer ne. Verjamem sicer, da sta dva nastopa na dan precej naporna reč, tako naporna pa spet ne, da bi to lahko zaznal poprečni poslušalec in gledalec. Predvsem zbor smo že slišali precej drugače zapeti, folkloristi pa so nam predstavili precej plesov, le kakšnega koroškega ni bilo med njimi.

Koncert ob dnevu JLA

Pri prejšnjih nastopih bi lahko z mirno vestjo napisal, da je bila dvorana obakrat polna, pa še domov jih je šlo nekaj brez kart. Precej precej drugačno podobo pa je imela dvorana ob koncertu za praznik naše armade. Dvainštirideset godbenikov našega pihalnega orkestra se je tri mesece pripravljalo za ta koncert, ki je bil umetniško na dostojni višini. Poslušalo ga je petinštirideset ljudi, od tega deset otrok pod deset let starosti. Kot godbenik se na tem mestu ne sprašujem, kakšen je odnos do naše godbe, še danes pa mi roji po glavi, kakšen je naš odnos do teh ali onih proslav. Ob tem bi seveda takoj dodal, da je samo plakat dokaj slabo obveščevalno sredstvo in se je treba poslužiti tudi kakšne druge oblike obveščanja krajanov. Menda je ob praznikih in spominskih dnevih naša zavest še kar na višini, le obveščeni včasih nismo dovolj dobro. Pa kljub temu, vsaj rezervnih starešin bi bilo lahko na oni proslavi malo več...

Kolikor je bil takrat poslušalec, so bili hvaležna publika, saj je bil koncert dobro odigran, pa tudi spored sam je vseboval za vsakogar nekaj.

Večer Chopinovih del

Dolga leta si nismo mogli privoščiti koncerta kakšnega pianista, ker za to pač nismo imeli dovolj dobrega klavirja. Dobili smo ga, ga postavili v salon študijske knjižnice in ga 5. januarja letos krstili s koncertom pianista Acija Bertoneclja iz Ljubljane. Ta, še razmeroma mlad in tudi zunaj že precej znani umetnik, nam je predstavil predvsem tista Chopinova dela, ki jih sicer bolj malo kdaj slišimo, niso pa nič slabša od ostalega »železnega« opusa tega velikega romantika, po rodu Poljaka.

Tako smo začeli s ciklusom komornih koncertov v študijski knjižnici, saj je njen salon za takšne prireditve najbolj primeren. Četrta soba, od tod tudi komorni koncert. Dvakrat istega dne je pianist igral še za mladino in tudi sam komentiral. Poslušalo, res poslušalo in ob tem tudi uživalo, ga je 500 mladih krajanov.

Kvartet Wilanow in Slovenski trio

Ko smo že ravno pri komornih koncertih, bi rad omenil še dva, ki sta nas navdušila.

12. aprila je kvartet Wilanow iz Varšave koncertiral kar trikrat: v kulturnem domu za gimnazijo, v Črni za tamkajšnje šolarje, zvečer pa še za odrasle v študijski knjižnici.

Godalci v sestavi: Tadeusz Gadzina — prva violina, Pavel Losakiewicz — druga violina, Artur Paciorekiewicz — viola in Wojciech Walasek — violončelo (vsi pod trideset let starosti), so že asistenti na varšavskem konzervatoriju. V letu 1967 so začeli koncertirati pod imenom »Kvartet L. van Beethoven«, zaradi velikih uspehov pa so jih že po dveh letih preimenovali v »Kvartet Wilanow«, po rezidenci kralja Jana III. Sobieskega, kjer morajo vsaj enkrat na leto koncertirati.

To glasbeno telo ima pred seboj še neslutene možnosti razvoja, za seboj pa razen gostovanj po vsej Evropi še dve srebrni odličji z evropskih tekmovanj (Dunaj, Bordeaux). Temu primerno je bilo tudi muziciranje. Odlično za mladino kot za odrasle, popoln glasbeni užitek, kakršnih imamo priložnost doživeti vsakih ne vem koliko let. Tehnika je izpiljena, fraze izdelane do potankosti, intonacija dovršena, muzikalnost presenetljiva, zvočnost imenitna, program pa od klasikov do sodobnikov. Že sedaj sami superlativi, le kaj bo čez nekaj let? Tu vidimo, kako lahko umetnik napreduje in kam vodi interpretacijski razvoj v muziki. Konca ni!

Po dvestopetdeset mladih poslušalcev je bilo navdušenih na Ravnah in v Črni, zvečer je bilo v študijski knjižnici le petindvajset ljudi. Kljub temu so umetniki igrali s polnim zanosom, enako bi bilo, če bi poslušal le eden več, kot je njih. Ali veste, da smo ljudje škodoželjni? Tudi jaz sem bil ves »srečen«, ker je toliko ljudi zamudilo nekaj enkratnega. Pa kljub temu mi je žal vseh, ki jih ni bilo.

Upam, da bo čez nekaj let obisk na takšnih koncertih boljši. To želimo doseči predvsem z mladinskimi koncerti, ko mladim poskušamo nuditi najboljše glasbene storitve in tako ni treba hoditi v Ljubljano poslušat vrhunske domače in tuje glasbenike. Da mladina zna sprejemati kvaliteto glasbo, ni zgolj naša ugotovitev. To potrjuje tudi izjemna zahvala Wilanovcev, katerim se je pozornost naše mladine globoko vtisnila v spomin. To je lepa pohvala za naše mlade poslušalce, pa tudi za doščenje organizatorjem.

Lahko smo veseli, da imamo tudi Slovenci kvalitetne komorne sestave, med katere sodi tudi Slovenski trio iz Ljubljane. Tudi Bertoneclj, Bravničar in Škerjanc so 7. maja igrali

dvakrat za mladino in še, kot običajno, zvečer v študijski knjižnici. Pri odraslih je bil obisk boljši kot na predhodnem koncertu, mladih poslušalcev pa je bilo ponovno nekaj nad petsto.

Pevsko srečanje Od Plibrka de Traberka

Letos je bilo šesto. Zabundali so »pavri« tako močno in tako po domače, da jih je bilo slišati še dlje kot do Plibrka navzgor in Traberka navzdol. Njihovo in še drugih pesem je sprejemala zemlja pod Uršljo in Peco, vsrkavale so jo njive in gozdovi pa soseske povsod, kjer je rod, ki pošteno misli in na svojo pesem kaj dà. Od žarečih peči in jamskih temin boleče oči so pele svojo pesem, ko so se iskri kot onemu za pisalno mizo in za dijaško klopjo. V pesmi smo vendar vsi enaki! Takšna družina se je zbrala in zapela prijateljem na Prevaljah in v Črni, da je odmevalo od zgornjega do spodnjega konca doline, pa še danes zveni. Bili so v šestinštiridesetih pesmih ena družina in meja ni bilo, kajti Hartmanov Foltej jih je s svojimi pevci vsaj za hip izbrisal. »O, Podjuna« je dala vprašanje »Kam?« Morda tja do one »Jes mam tri ljub'ce«, ko človek nehote pomisli na Rož, Podjuno in Ziljo. Takrat je človek čutil in občutil svojo in bratov storijsko, skrito ljubezen in nje bolečino. Ni bilo sekund in njenih delov, bili so trenutki večnosti. Da bi le bili večnost!

Takrat, 9. februarja, smo imeli Korošci svoj pevski praznik in zahvalimo se zanj Šentaneljskim pavrom, vokalnemu kvintetu iz Prevalj, oktetu mežiških rudarjev iz Črne, oktetu TRO iz Prevalj, Koroškemu oktetu iz Raven, upokojenskim zborom iz Prevalj in Raven, pa zboroma iz Mežice in Črne, Vresu iz Prevalj in Edinosti iz Plibrka. OZKPO je opravila veliko delo!

I. tekmovanje odraslih zborov naše občine

»Vsak petelin na svojem dvorišču najboljše poje«, pravijo. Vendar ni bilo tekmovanje za to, da bi slišali, katero dvorišče ima najboljšega pevca, temveč da bi vedeli, kam sodimo v republiškem merilu.

Po šestih srečanjih je bil že čas, da odpremo vrata komisiji in 23. februarja smo to na Ravnah tudi storili. Tekmovanja so nujna, saj le ob njih lahko vidimo, koliko smo napredovali in kolikšna je naša kvaliteta. To povedo strokovnjaki in ob tem tudi svetujejo, kako naprej, kaj je dobro in kaj ni. Žal so nekateri gledali na to reč povsem drugače, bolj s svojega lastnega zornega kota, kar pa ni vedno prav.

Menim, da ga ni med našimi strokovnjaki, ki bi lahko bolj avtoritativno in nepristransko ocenil kvaliteto naših zborov, kot so to

Lojze Perko, Urban, tempera

opravili: prof. Egon Kunej iz Celja kot predsednik, magister Marjan Gabrijelčič — skladatelj in glasbeni kritik iz Ljubljane ter prof. Branko Rajšter — priznani zborovodja. Vsi so mnogo storili za razvoj zborovskega petja ne samo v naši ožji domovini, tudi izven njenih meja.

Nisem kdo ve kakšen strokovnjak na zborovskem področju, vendar bi le hotel reči, da ob tekmovalstvu ne moremo gledati le na to, kako se nam kakšna pesem dopade in koliko je pevcev na odru. Komisija ocenjuje zvočnost, intonacijo, fraziranje, dinamiko, dikcijo, enotnost vstopov, tempo in še nekatere prvne. Ocenjevanje je bilo pošteno opravljeno, zato očitki niso upravičeni. Od enajstih zborov se jih je prijavilo za tekmovalje kar sedem, kar je zelo razveseljivo. Tekmovalni program je obsegal dve pesmi, in sicer obvezno (za moške zbere Vasilija Mirka »Na trgu« in za mešane Alojza Srebotnjaka »Bori«), druga po lastni izbiri pa je tudi morala biti iz naše zborovske zakladnice.

Vsi zbori so dosegli več, kot smo pričakovali, tisti, ki so se precejnjevali, so bili morda razočarani. Po organizacijski plati je morda tu in tam kaj zaškripalo, a zavedajmo se, da je bilo tekmovalje prvo in za organizatorje velika preizkušnja. Prepričan pa sem, da napak ne bomo popravljali do četrtega tekmovalja (če bo kdaj), kot se je to do neke mere dogajalo na republiškem tekmovalju pihalnih orkestrrov, ki je bilo po organizacijski plati skoraj slabše kot predhodna.

O dobrih in slabih straneh zborov je komisija povedala vsakemu zborovodji posebej. Sam bi le še dodal, da smo lahko z našimi zbori več kot zadovoljni, vsaj za prvo tekmovalje, kajti na vsakem bo boljše.

Tekmovali so: MPZ »Fužinar« DU Ravne — zborovodja Monika Plestenjak, MPZ »Vres« Prevalje — zborovodja Joško Kert, moški in mešani zbor DU Prevalje — zborovodja Jože Štrekelj, MPZ »Svoboda« Mežica — zborovodja Anton Škrjanec, Koroški oktet Ravne — umetniški vodja Jože Leskovi in Koroški vokalni kvintet iz Prevalj pod vodstvom Albina Krajnc. Led in tekmovalno tremo je za začetek in izven konkurence prebil oktet TRO pod vodstvom Monike Plestenjak.

Vsem, prav vsem iskrene čestitke z željo, da bi s tekmovalja razen takšnega in takšnega števila točk odnesli in se naučili še kaj drugega, razen ocenjevanja tujega praga in očitkov. Pojmo in se drug od drugega učimo, kako smemo in kako ne smemo, kajti ni ga zboru niti filharmonije, ki ne bi imela napak. V muziki ni konca, to vemo vsi!

Srečanje mladinskih in otroških zborov

Otroški in mladinski zbori so se letos srečali že osmič, tokrat na Ravnah. Po tri pesmi je pelo pet otroških in šest mladinskih zborov z vseh osnovnih šol v občini, glasbene šole in gimnazije, od podružničnih šol pa so se okorajžili samo Hotuljci. Ob poslušanju teh zborov mi je spomin ušel nekaj let nazaj, na prva srečanja in takratno petje. Velik korak naprej so storili vsi in škoda, ker tokrat nismo slišali še Šentanelcev in onih iz Lokovice.

Le kdo nima rad pesmi, predvsem one iz otroških ust? Zveni pristrčno in preprosto, je kruh in sol, vsakdanja potreba nas vseh. In koliko ur je bilo vloženi. To vedo le pevci in njihovi zborovodje, kajti pesem naštudirati ni lahko, ker je lepa, in vse kar je lepo, je tudi težko. »Ja, otroci pač lepo pojejo. Škoda, ker je takšnih vedno manj«, mi je rekel eden od odraslih poslušalcev. S prvim delom njegovega komentarja se strinjam, z drugim pa ne. Ni jih vedno manj. Vedno več jih je voljnih žrtvovati se za pesem, le onih ni, ki bi jih vodili. Kritiziramo mladino na vse kriplice, češ kakšna je, ne vidimo pa one druge, lepše plati. Ali ji dajemo dovolj možnosti za uveljavitev? Poglejmo vase in priznajmo, da smo ji večkrat slab vzgled. Kolikokrat je na kulturnih prireditvah več mladih kot starejših! Mladina je danes kritična, gleda okoli sebe in misli. Pa ne samo misli in govori — tudi dela, če jo znamo pritegniti in ji priznati to, kar ji gre. Temu so pričla številne organizacije od planinskega društva prek tabornikov in športa do kulture. Brez števila ur žrtvuje za to po pouku in čisto še pred poukom. Že

v rednem šolskem delu je obremenjena, kar se da, po šoli prav tako in izračunajmo, kakšen je njen delavnik.

O vsem tem in še o čem sem razmišljal ob vseh osmih srečanjih do sedaj, pri katerih sem sodeloval. Vedno sem prišel do enakih zaključkov, pa čeprav se je v tem času zamenjala že cela generacija.

Iskrena hvala vsem, ki so pripomogli k tako uspelemu srečanju 10. maja na Ravnah, predvsem pa mladim pevcem, njihovim zborovodjem in vodstvom šol.

Izbirna tekmovalja in republiški finale pihalnih orkestrrov Slovenije

Kar tri republiška tekmovalja so bila potrebna, da se je organizator končno le odločil za izbirna pred vstopom v republiški finale, ki je vsaki dve leti v Kopru, letos je bilo v Portorožu. Od nekaj nad 90 pihalnih orkestrrov, kolikor jih ima Slovenija, se jih je za izbirna tekmovalja prijavilo 38, v finale jih je prišlo dvanajst.

V Kranju je 5. maja tekmovalo 6 orkestrrov, v Velenju 12. maja 9, v Mariboru 18. maja 3, v Ormožu 19. maja 4, na Ravnah 20. maja 3, v Piranu 26. maja 5 in v Ribnici na Dolenjskem 27. maja 8 orkestrrov. Komisija je bila povsod ista, in sicer: ppolk. Pavle Brzulja — dirigent iz Ljubljane kot predsednik, prof. Peter Lipar iz Kranja in dirigent Gvido Učakar.

Pri nas so tekmovali Mežičani, Prevaljčani in Ravenčani, Ormožani so koncertirali kot gostje.

Od treh članov komisije je bilo v predtekmovalju možnih 300 točk. Naš orkester jih je dobil 289,5 in se uvrstil v finale za Trboveljčani (290,5) in pred Velenjčani (281,5). Ostalih rezultatov ne bi našteval, ker bodo zanimivejši oni iz finala, ki je bilo 23. junija dopoldne in zvečer v Portorožu (Avditorij). Potekati bi sicer moralo na Titovem trgu v Kopru, vendar jo 22. in 23. zvečer naliv tako zagodel, da je vsa reč na prostem odpadla. Žiri je bila sedaj petčlanska, in sicer razen že imenovanih iz predtekmovalja še doc. dr. Leo Markiewicz — kritik iz Katowic (Poljska) in Vinko Savnik — skladatelj iz Beograda.

Ker je bila komisija petčlanska, je bilo možnih točk 500, posamezni orkestri pa so jih dosegli:

1. Delavska godba Trbovlje — 490
2. Pihalni orkester ravnenskih železarjev — 485
3. Rudarska godba Velenje — 477
4. Pihalni orkester jeseniških železarjev — 436,5
5. Papirniški pihalni orkester Vevče — 431,5
6. Pihalni orkester železničarskega prosvetnega društva Celje — 430
7. Pihalni orkester občine Kranj — 427
8. Pihalni orkester Piran — 412
9. Pihalni orkester glasbene šole Ormož — 404
11. Pihalni orkester KUD Pošta Maribor — 408
11. Pihalni orkester Litostroj Ljubljana — 403,5
12. Pihalni orkester Zagorje ob Savi — 398

Iz doseženega števila točk lahko sklepamo, da bi tudi te finaliste mogli razdeliti v kar tri, če ne štiri jakostne skupine. Med prvo in drugo (Velenje—Jesenice) je razlika sicer nekoliko večja, nato pa vse manjša. Zanimivo je, da spodnji od tekmovalja do tekmovalja krepko lezejo navzgor, saj je bila še na tretjem tekmovalju razlika precej večja. Tekmovalja torej prinašajo dvig kvalitete, ker takrat orkester intenzivno študira tekmovalni program, s takšnim študijem in celo povečanim številom vaj pa se tudi precej več nauči. Pa vendar bo treba začeti razmišljati tudi o tem, da so tekmovalja vsako drugo leto preblizu skupaj. Kot že rečeno, orkester intenzivno dela in usmerja svoj program le za tekmovalje, koncerte doma pa zanemarja. Če pa jih že ne zanemarja, igra tekmovalni program, kar pa spet ni preveč po okusu publike. S tem izgublja stik z domačim poslušalstvom in s tistimi, ki ga podpirajo. Izgublja bazo, kot temu pravimo in to je lahko včasih tudi nevarno. Ne samo pri nas, tudi drugod je ista pesem — menda kar pri vseh finalistih. Vendar, tekmovalja morajo biti. Naj bo-

do vsaj vsako tretje ali četrto leto. Orkestri bodo lažje zadihali in imeli tudi doma mirno vest.

O našem uspehu in problemih

Nekateri so mnenja, da je večno drugo mesto neuspeh. Ne bo držalo! Treba je vedeti, da tudi drugi orkestri kvalitetno rastejo v neverjetnem tempu, kar je bilo mogoče čutili predvsem na letošnjem tekmovalju. Razumljivo, da je lažje prodirati od spodaj navzgor, vendar samo do neke meje, ko to prodiranje postane vse težje in težje. Orkester pride do stopnje, ko je že vse tako izpiljeno, da dlje ob določenih pogojih skoraj ne gre več. Tako je z nami.

Stirno smo rastle od tekmovalja do tekmovalja, s trdim delom in mnogimi vajami poleg še drugih obveznosti. Dosegli smo visoko stopnjo muziciranja, celo zelo visoko, če gledamo na število zasluženih točk.

»Kakor so trboveljski instrumentalisti izstopili s poklicno kvalitetnimi bravurami, tako so nas navdušili Ravenčani z bogatim zvočnim spektrom, ki ga lahko slišimo le med poklicnimi orkestri«, je med drugim napisal glasbeni kritik, magister Marjan Gabrijelčič v Delu 27. junija pod naslovom Vzpodbudni zvoki. Po njegovem mnenju so torej nekateri orkestri že posegli v poklicno sfero in mislim, da smo med temi.

Brez dvoma je tako, vendar tako ne bo dolgo, če bomo še par let igrali s starimi, z vseh vetrov nabranimi instrumenti. Pred leti, ko sem še hodil v industrijsko šolo, sem dobro čutil učinek dobre stare brede in nove prvomajske stružnice. Prva je bila odlična za začetnike, iz druge pa se je dalo izvabiti precej več. Tudi staro in novo pilo sem okusil, in menda ne bo treba posebej dokazovati, da je nova veliko boljše pilila. Tako tudi godbeniki pili ton na svojem instrumentu. Piliti ga je treba znova in znova, dan za dnem, pa vaditi, in tudi glasbeniki pravimo — izpiliti.

S sedanjimi instrumenti pilimo že skoraj dvajset let v dežju, snegu, mrazu in vročini. Dotrajani so in le z največjo muko se bo dalo čez kakšno leto izvabiti iz njih kaj več in kaj boljše, kot je ton iz »šprickangle«. Logično! V boljših pogojih je življenjska doba daljša, v slabših krajša, in instrumenti zaradi vseh vrst obveznosti orkestra nimajo ravno ugodnih življenjskih pogojev.

Pravimo, da je v mladini poročstvo in zagotovilo uspeha. Drži! Naš orkester sestavlja tri četrte mladine, od šolske do dijaške in delavske, pa imajo vsi stare instrumente. Ali si kdo more predstavljati, kako poboža mlad človek nov instrument, s kakšnim veseljem ga neguje in nanj igra? Jaz sem to že videl in na lastni koži občutil. To je menda nekako tako, kot pri novem avtomobilu. Kot novorojenčka ga nekateri pazijo in negujejo, hudo pa je, če se bojiš, da se vse skupaj ne bi razletelo. Starejši godbeniki o tem razmišljamo, mlajši o vrednosti svojega poslanstva še bolj. Vendar to je premalo. O tem mora razmišljati še kdo.

Velenjčani so imeli srečo in nismo jim nevoščljivi. Kompletni orkester je dobil nove instrumente, tudi takšne, ki jih mi še sploh nimamo, pa vendar sodijo v pihalni orkester. Ni mogoče opisati, s kakšnim veseljem in elanom delajo, zato tudi uspeh na tekmovalju ni izostal. Približali so se nam kot še nikoli. So ljudje kot mi, vendar boljši stroj, kvalitetnejša proizvodnja. To vemo vsi.

Nismo šli one dni v Koper in Portorož po svojo čast in v lastno zabavo. Še tam smo vadili pod koščkom strehe, dirigent pod dežnikom, in bili od nenehnih neviht skoraj do kože premočeni, vendar se nihče ni upal namočiti še od znotraj. To je čut odgovornosti. To je znak pripadnosti nekemu kolektivu in kraju, ki ga predstavljaš, in ne nazadnje tudi veliko moralno breme. Dokler si na vrhu, si občudovan, ko padeš, te nihče ne pozna.

Dali smo od sebe vse, kar smo znali in kar smo mogli. Na Ravne smo prinesli zlato odličje. Da je bilo trdo priborjeno, vedo tisti, ki so bili v Portorožu in tekmovalje poslušali. Tako skromno, kot smo šli, smo se tudi vrnili vsak na svoje delovno mesto delavci, vajenci, dijaki, učenci, učitelji in profesorji, vsi neločljivi člani našega orkestra. Eni bodo urejevali svoje vtise na počitnicah in dopustih, drugi na ših, vse pa bo še naprej mučilo

misel: »kaj bo, če instrumentarija ne bomo mogli obnoviti?« Vendar ni ta misel posvečena le nam samim. Posvečena je matičnemu kolektivu in kraju, kajti njega predstavljamo. Doslej smo ga predstavljali v svetli luči doma in na tujem, kako bo v bodoče, pa ni le in samo naša stvar. Če že obnavljamo kvalliteto jekla, potem plemenitimo tudi njegovega ustvarjalca, da bo častno predstavljal te naše Ravne tudi z duhovne plati.

Naš dirigent Joško Herman je letos na tistem proslavil svojih sedemdeset let, osemindvajset let pa je že neločljivo povezan z nami in jeklarji pod Goro. Skoda, ker nismo mogli biti prvi, vendar več, kot smo dali iz sebe, nismo mogli več iztisniti. To je bilo zanj najboljšo darilo, življenjski cilj, ki pa je ob danih pogojih kljub temu dosežen. Da bi še dolgo praznoval dan svojega rojstva, nas še dolgo vodil in dočakal uresničitev naše in njegove velike želje! To mu želimo godbeniki in mislim, da se ne bom zmotil če povem, da se tem željam pridružujejo tudi krajanji.

Ivan Gradišek

»ODSEVI« ODSLEJ KNJIŽNA ZBIRKA

V začetku letošnjega poletja je literarni klub v Slovenj Gradcu namesto v revialni obliki začel izdajati prispevke svojih članov v obliki brošuric, ki obsegajo eno tiskarsko polo (16 str.) Tako se bo odslej lahko vsak avtor predstavil samostojno bodisi s krajšo novelo ali s ciklom pesmi. Tak bibliofilski (knjižno-ljubiteljski) način objavljanja ni pogost, ker je nekoliko drag. Njegova prednost pred revialno obliko pa nedvomno je, da predstavlja zaključene celote ter mlade literarne talente rešuje sicer obvezne »čakalne« dobe nekaj let, preden jim v revijah objavljenega dozori toliko, da lahko založbi predložijo samostojno knjižno zbirko.

Ne nameravam se tu spuščati v razmišljanje, koliko je tako razraščanje občinskih ali krajevnih založb v Sloveniji (pojavlja se tudi drugje) smotrno in koristno ali ne. Da gre za pogumno kulturno dejanje, je brez dvoma res, smotrnost in kvaliteto pa bo nedvomno laže zagotavljati ob zaključenem letniku kot na začetku, ob prvi izdaji. Največja nevarnost, ki grozi takšni ljubiteljski založniški dejavnosti (založniškim hišam pa mnogo manj), so zelo mlili kriteriji pri odbiru tekstov, saj so izdajatelji, založniki in avtorji iste osebe, v takšnih slamedsebojnih razmerjih pa kritičnost rada slame prvica knjižica, namreč novela odgovornega urednika »Odsevov« Nika R. Kolarja »Ob vznjožu večera«.

To je zgodba o mladem pisatelju in njegovi ženski v trenutkih, ko se razhajata. Njune ure izpolnjujejo seks, dolčas, meglena čure in banalni dialogi ter spomini na krvostunsko ljubezen obeh — on ji je bil pred kratkim nezvest s svojo sestrično, njo je pred desetimi leti posilil ovdoveli oče. V mračnem okolju se razideta.

Zgodba je pisana reportažno realistično, modernizirana pa je z nekaj vrivki spominov. Precej je v njej romantičnih elementov (grozljivost nevihtnega okolja, obe glavni osebi sta krvoskrnilca — v antičnih tragedijah je bila običajno le ena), psihologija ženške je nekoliko vprašljiva, saj je med doživljanjem posilstva in časom dogajanja minilo deset let kot brez sledu. Oba glavna junaka živita nekje zunaj življenja, realnega prostora in časa niti ne reflektirata dosti, ampak sta polna oziroma prazna sama sebe.

Zaradi vsega naštetega ostane na koncu vtis neprepričljivosti, ponuja se misel, da gre bolj za popis kurioznega srečanja ob vikendu in za vikend, ne pa za človeško tragedijo v malem. Ker je Kolarjevo pisanje sicer tekoče, lahko berljivo in dovolj spretno zaokroženo, nehoti veliko bolj spominja na magazinske novele kot na tekste, ki jih založbe uvrščajo v bibliofilske izdaje.

Na platnicah so še življenjepisni podatki o avtorju ter priporočilo novele izpod peresa kritika Mitje Mejaka, ki je pač zelo dobrohotno, a v očitnem nasprotju z Mejakovimi knjižnimi recenzijami, kakršne je pred leti objavljval v Naših razgledih.

Slovniške površnosti, ki so sicer vsaj pri prozaiku le lepotne napake, tokrat motijo,

ker obsega tekst komaj 11 strani. Zato se zdi tudi cena 10,00 din nekoliko visoka.

Za letos napovedujejo »Odsevi« še Ošlakovo »Proletarsko liriko«, Ivanke Hergoldove novelo »Sled«, Turičnikove govore »Besede nad gomilo«, Gajškov »Sonetni venec« in Pečnikovo novelo »Obmežje«. To je nedvomno lep spored in priložnost, da bodo knjižnice posebno še neafirmiranim avtorjem pomagale pri nadaljnji ustvarjalni rasti.

Marjan Kolar

NA ROB »KULTURNE KRONIKE«: KAKO SMO SPREJELI VALENTINA POLANŠKA

Bilo je 9. junija letos. Sobota. Na Prevaljah je bila prireditev »Srečanje folklornih ansamblov od tu in iz zamejstva«. Sodelovali so zbor in folklorni ansambel SPD »Zarja« iz Zelezne Kaple, folklorni ansambel KPD »Prežihov Voranc« z Raven in Zvonko Ortan s svojimi.

Prireditve, ki nas je navdušila zaradi kvalitete zamejskih bratov, ki so plesali in peli, zaradi njihovega obiska samega, zaradi toplih besed predsednika SPD Zarja Petra Kuharja, ki je povedal, da so tu, da bodo peli in tako dokazali, da se nikogar ne boje. Naj jih kar štejejo!

In navdušila nas je še zaradi nekoga, ki se je sam napovedal: »Ker sem že tu, bom prebral nekaj iz svojih zbirk.« Skromen je zamolčal svoje ime in dvomim, da nas je bilo v dvorani veliko, ki bi ga poznali ali prepoznali po pesmih.

Srh po telesu, dvojen srh! Prvič, ko je pesnik bral svoje pesmi — pred vsako pesmijo, ki jo je zapel zbor SPD »Zarja«. Globoko v

srce so šle njegove besede, predvsem takrat, ko je šlo za tematiko, ki je še vedno zelo aktualna, pravzaprav vedno bolj, za tematiko slovenske tragike na Koroškem onkraj meje. Srh, ker sem doživela nekaj lepega, prelepega.

In drugačen srh! Srh zaradi zadrege, jeze in kaj vem katerih čustev še! Kopičilo se je v meni kot voz, kot nekaj, česar ne morem pogoltniti.

VALENTIN POLANŠEK!

Potrudil se je k nam. Trudi se doma — drugače, kot se trudimo mi na demonstracijah zoper avstrijski šovinizem — doma med Slovenci, ki jim ni lahko biti Slovenec.

Kulturni delavec, zavedni Slovenec, pesnik!
VALENTIN POLANŠEK!

In organizator vse to enostavno prezre.

Ko je večera — prijetno — neprijetnega — konec, sledijo šopki, darila. Če že organizator ne pozna bontona in ne ve, da se najprej zahvali za sodelovanje gostom (bil je pravi miš-maš), se še lahko nekako prezre. Ne morem pa prezreti, da je sredi vsega ostal nepažen, pa ne s strani poslušalcev, pesnik, ki me je navdušil že takrat, ko ga še nisem imela prilike videti tako neposredno pred seboj.

Zakaj ga ni nihče predstavil? Se kaže v tem kulturni nivo tistih, ki so ta večer pripravljali?

Organizator (na večeru je bilo jasno povedano, kdo je) si je sam pripenjal medalje, ki jih je zaslužil ali pa tudi ne (vsak naj sam presodil!). Nihče pa se ni spomnil pesnika, kulturnega delavca, SLOVENCA v teh časih, VALENTINA POLANŠKA!

Resnica sicer bode, a mislim, da pošten pogled v ogledalo nikomur ne škodi!

Maja Plejnshek — Senica

ŠPORTNE VESTI

ČESTITAMO, GIMNAZIJA!

Šolskemu športnemu društvu veljajo te naše čestitke. Iskrene so, še vedno tople, čeprav na tem mestu malo zapoznele. Izrečene so za ogromno dela, za izjemen dosežek, za velik uspeh in za sijajno zmago. Za zmago, za katero ste se dolgo in zagrizeno borili, za zmago, ki ste si jo tako vroče želeli, in za zmago, ki ste jo končno tudi zasluženo izbojevali.

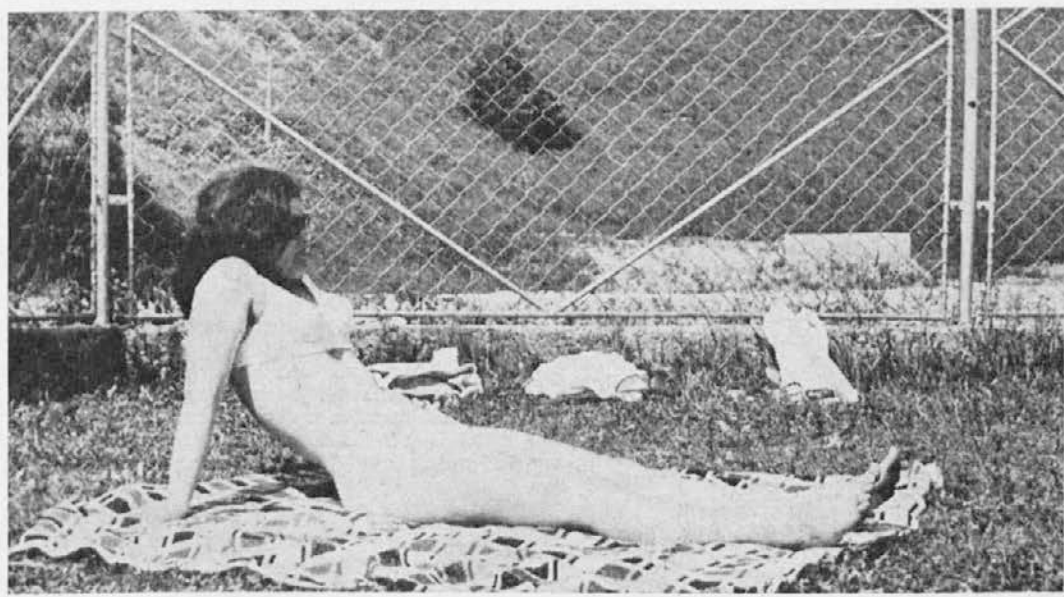
Tretje leto zapored ste najboljši športni kolektiv med srednjimi šolami v Sloveniji. To še ni uspelo nobenemu, razen vam, nihče še nima velikega pokala v svoji vitrini, vi ga imate, in stalno bo tam, za vedno ste ga osvojili.

Prvič ste ga dobili leta 1971 in bili ste neizmerno srečni. Mlad kolektiv ste še danes, takrat ste bili še veliko mlajši, a bili ste že najboljši. Najboljši pri široko zastavljenem in razvejanem delu od krožkovne dejavnosti, samoupravljanja, vodenja dokumentacije, izo-

brazevanja in množičnosti, do kvalitetnih dosežkov na športnih igriščih. Bili ste prvi v Sloveniji, a ostali ste skromni in postali še bolj delovni, ostali ste pravi Korošci.

Naredili ste veliko, a ne še vsega. Še vedno je lažje priti na vrh kot pa tam ostati. A vi ste delali vse leto, pokal vam je bil prava vzpodbuda, da bi ga le imeli še naslednje leto. Trudili ste se, postali še boljši, kajti tudi drugi so se trudili, hoteli so vas dohiteti, prehiteti. Spet vas je prevzela tista zagrizenost, ki vam je v kljuvanju, ali bomo uspeli ali ne, dala še več volje, še več vzpodbud, še več domiselnosti in vse to je rodilo še več delovnih uspehov. In leta 1972 ste ga dobili drugič.

Če ga boste dobili še tretjič, bo stalno vaš! To je bil samo preblisk, kanček upanja. A ta preblisk se je stalno vračal, bil je vedno tu in vzpodbujal: zakaj pa ne, mogoče! A dvom je bil to pot še hujši. In ni dal miru, vedno znova in znova je napadal, postajal je vedno

Sonce

glasnejši. Toda tu je bila tudi vroča želja po ponovnem, dokončnem uspehu. In prav ta želja je premagala ves dvom. Tisti »mogoče«, ki je bil v začetku bolj tih, je postajal vse glasnejši, ker vse leto se je trdo delalo, najbolj do sedaj, vloženo je bilo veliko truda, volje, domiselnosti in predvsem dela in spet dela. Težak, moreč in siv je bil vsak trenutek pred končnim ciljem. A spet je za vas posijalo sonce. Osvojili ste ga tretjič — sedaj je stalno vaša!

Bodite ponosni na ta vaš uspeh, kakor smo vsi ponosni na vas!

Jože Šater

SAH

Sindikalna podružnica valjarne je v počastitev dneva borcev dne 2. 7. priredila šahovsko simultanko z inž. Zuncem. Simultanke se je udeležilo 10 šahistov — amaterjev iz valjarne. Rezultat srečanja je bil 8:2 v korist Zunca. Najuspešnejša sta bila Franc Jesenik in Dejan Vukovič.

Zelimo, da bi takšna ali podobna srečanja prirejale tudi druge podružnice, saj je vsako rekreacijsko srečanje koristno.

-ca

SINDIKALNO EKIPNO PRVENSTVO SLOVENIJE V SAHU

V Bohinju je bilo od 22. do 24. 7. sindikalno prvenstvo Slovenije v šahu. Udeležilo se ga je 25 moštev, ki so si pravico udeležbe priborila na predhodnih kvalifikacijah. Po tridnevni boji je bil vrstni red tak: 1. RTV Ljubljana, 2. IS Ljubljana, 3. Litostroj Ljubljana, 4. Ingrad Celje, 5. Železarna Jesenice, 6. OSS Radovljica, 7. Papirnica Količevo, 8. Železarna Ravne, 9. OSS Trbovlje, 10. TAM Maribor, 11. STOL Kamnik, 12. OSS Idrija, 13. Tekstilindus Kranj, 14. Zarja Ptuj, 15. Gorenje Velenje, 16. Tovarna dušika Ruše, 17. UJV Ljubljana, 18. Tomos Koper, 19. Pionir Novo Mesto, 20. Metalna Maribor, 21. Železarna Štore, 22. Sava Kranj, 23. Mariborski tisk, 24. Brest Cerknica in 25. Luka Koper.

J. Žunec

ATLETIKA

Koroški atletski klub je bil v mesecu juniju organizator pomembnega tekmovanja — atletskega prvenstva Slovenije za posameznike skupine B. To je prav gotovo veliko priznanje klubu, sodniškemu zboru in tudi kraju. Na ravenskem stadionu se je zbralo prek 60 tekmovalcev in tekmovalk iz AK Kladiivar, AK Rudar, TVD Partizan Medvode, AK Velenje, AK Ljubljana, TVD Partizan Ptuj, AK Koper, ŽSD Maribor, AK Triglav, AK Pomurje in domačega kluba.

Tekmovanje je bilo organizirano, kot se za Ravne spodobi, sodniški zbor je svoje naloge opravil rutinsko, manjkala ni niti godba na pihala niti fanfare pri razglasitvi rezultatov, ozvočenje in lepe kolajne, pa tudi stadion že dolgo ni kazal takega svečanega videza kot ta dan. Steza je bila odlično pripravljena in še nekaj koristnega ne smemo pozabiti. Park telesne kulture je prispeval svoje k razvoju atletike, predvsem pa k varnemu skakanju v višino — nared so bile nove blazine! Sploh bi lahko vse samo pohvalili, če bi bilo na stadionu tudi dovolj gledavcev. Teh pa bi bilo veliko več, če bi bila ta prireditev pravočasno in v zadostni meri objavljena.

Če upoštevamo številno atletske zastopstvo in rang tekmovalcev, smo lahko tudi z rezultati naših zadovoljni, z nekaterimi pa prav posebno. Pa si jih pogledajmo kar po vrsti.

V teku na 100 m moški so bili zaradi velikega števila nastopajočih potrebni kar trije predteki, v finale pa se je plasiralo 6 tekmovalcev. Zmagal je PUNGARTNIK od AK Velenje s časom 11,8, naš predstavnik Gorazd JANKO pa je bil šesti s časom 12,2.

V teku na 100 m za ženske sta bila potrebna dva predteka. V finalu pa je zmagala BUTOLENOVA od TVD Partizan Ptuj s časom 13,1. V tej disciplini so bile naše zelo uspešne. Nada ŠOBERJEVA je bila druga (13,4), Sonja CIZERLOVA pa četrta (13,7).

V teku na 1500 m je nastopilo 19 tekmovalcev, zmagal pa je SOLINA (TVD Partizan

Ptuj) s časom 4:19,8. Naša dva sta bila prav dobra, Srečko KREVIH (4:23,5) četrty in Mirko ŠTRUC (4:24,5) šesti.

Za Koroški atletski klub je bil ženski tek na 800 m prav gotovo osrednja disciplina tega popoldneva. In ne neupravičeno. Naša Nada ŠOBER je od starta do cilja stopnjevala prednost pred ostalimi 11 tekmovalkami in z rezultatom 2:22,9 z veliko prednostjo pritekla prva v cilj. Tudi ostale domačinke so se dobro odrezale. Sonja CIZERL je bila s časom 2:30,7 tretja in je samo za 2 desetinski zgrešila drugo mesto, Ida PUNGARTNIK (2:32,0) je bila peta in Cvetka BRITOVŠEK (2:33,1) šesta.

Pri skoku v daljino za ženske je med sedmimi tekmovalkami zmagala SVETKOVA (AK Koper) s 481 cm, naša Majda URNAVTOVA pa je bila s 410 cm peta, medtem ko je pri moških zmagal BOLE (AK Velenje) s 596 cm, naš Boris SELIČ pa je bil s 570 cm tretji.

Pri skoku v višino je pri ženskah zmagala s 155 cm PETAVERJEVA od AK Kladiivar, naša Nataša MRAVLJAKOVA pa je bila s 140 cm tretja, pri moških pa je KUMER (AK Koper) preskočil 180 cm, kar je zadostovalo za 1. mesto, odličan pa je bil naš Branko DERVODEL, ki je s 175 cm zasedel zelo dobro 2. mesto, medtem ko je bil Gorazd JANKO s 165 cm deveti.

V teku na 5000 m je zmagal ŠKOF (Kladiivar) s časom 16:15,6, naš RUPNIK pa je bil s časom 19:25,4 šesti.

Če pregledamo vse te rezultate, vidimo, da se v Koroškem atletskem klubu le vzgajajo atleti, ki s svojimi rezultati, eni bolj, drugi manj, že opozarjajo nase. Prav je, da ob tem zapišemo še to, da so ti atleti vsi ravenski gimnaziji, ki pod vodstvom prof. KOTNIKA počasi, a zanesljivo utirajo pot atletiki med druge športe v naši dolini. Za to svoje pionirsko delo zaslužijo vse priznanje, za rezultate, ki so jih dosegli, pa naše čestitke.

Kako visoko pa se bo pri nas uspela uvrstiti atletika, ki jo strokovnjaki med vsemi športi glede na psihosomatski status kot vrednost za športno rekreacijo in za narodno obrambo uvrščajo na 1. mesto, pa ni odvisno samo od prof. Kotnika in njegovih atletov. Odvisno je prav gotovo tudi od drugih pedagogov telesne kulture na vseh naših osnovnih šolah in na šolskem centru, ki imajo možnost, da pri rednem pouku ali pri delu ŠSD storijo več za proboj atletike, ki mora najprej postati množična, da bo pozneje lahko postala tudi kvalitetna. Seveda bo tu potrebno veliko bolj načrtno in široko razpredeno delo tehničnega štaba Koroškega atletskega kluba.

Če bo delo tako zastavljeno, ne bomo več pisali, da na stadionu na Ravnah niso nastopili domačini pri metu kopja, kjer sta zmagala JAKIČEVA iz Medvoda z metom 29,89 m in Koprčan KLANČAR z metom 47,05 m ali pri suvanju kroglice, kjer sta zmagala KARBATOVA (AK Pomurje) s sunkom 9,15 m in Mariborčan LENARČIČ s sunkom 12,53 m. Prav tako ni bilo naših pri ženskem teku na 200 m, kjer je zmagala BUTOLENOVA iz Ptuja z rezultatom 28,9 in pri moškem teku na 400 m, kjer je zmagal POPOVIČ iz Medvoda z rezultatom 53,0.

Pri štafetnem teku 4 × 100 m za moške so velenjski atleti pokazali svojo premoč in zanesljivo zmagali s časom 47,4, naši pa so bili četrty s časom 50,5.

Naše predstavnice BRITOVŠKOVA, PUNGARTNIKOVA, CIZERLOVA in ŠOBERJEVA so tudi v štafetnem teku 4 × 100 m pokazale, da so najboljša ženska tekaška ekipa na tem prvenstvu. Vsaka se je poštvalno borila in storila vse, da bi svoji sotekmovalki kar najhitreje predala štafeto palico in ŠOBERJEVA je tudi tokrat prva pretrgala ciljno vrvico. Njihov čas 54,4.

Najboljša rezultata na tem prvenstvu sta dosegla skakalka v višino Dagmar PETAVERJEVA (AK Kladiivar), ki je za svoj skok 155 cm dobila 781 točk po finskih tablicah in tekač na 5000 m Ivan ŠKOF (tudi AK Kladiivar), ki je za svoj čas 16:15,6 dobil 686 točk. Oba sta bila za svoj uspeh nagrajena z lepima pokaloma.

Od naših je treba pohvaliti vse, brez dvoja pa si Branko DERVODEL za skok 175 cm v višino in drugo mesto ter Nada ŠOBER-

JEVA za prvo mesto na 800 m, drugo mesto na 100 m in uspešno sodelovanje pri osvojitvi 1. mesta pri štafetnem teku zaslužita našo posebno pozornost in pohvalo.

- ate -

GIMNAZIJI V CELOVCU

Pod geslo »zdrav duh v zdravem telesu« so se v Celovcu že četrty srečali dijaki slovenske gimnazije Celovec in gimnazije Ravne. Obe gimnaziji sta pred dvema letoma prvič začeli sodelovati na športnem področju. V tem času so se prijateljske vezi le še bolj utrdile in danes bi lahko rekli, da so medsebojna srečanja postala skorajda že tradicionalna. Koliko pa pomenijo našim zamejcem, povedo besede ravnatelja slovenske gimnazije v Celovcu, ki je dejal: »Veseli smo, ker so med nami ponovno gostje z Ravne. Ne glede na rezultate današnjega tekmovanja, ne glede na to, kdo bo boljši — želel bi, da bi bili vsi najboljši, da bi bili vsi zmagovalci — želim, da bi prijetno preživeli današnji dan mladih.«

Nasploh so bili Celovčani dobri gostitelji. Tribuna je bila napolnjena z mladimi gledalci, ki so bučno navijali za svoje in s ploskanjem nagradili tudi dober rezultat nasprotnika.

V atletiki so bili v premoči Ravenčani. Zmagali so v vseh disciplinah, razen pri fantih v teku na 1000 m, kjer je zmagal domačin Mečina.

Rezultati:

atletika — dekleta

100 m — 1. Nada Šober (Ravne) 13,4, 2. Sonja Cizerl (Ravne) 13,8, 3. Marica Stornik (Celovec) 13,9.

4 × 100 m — 1. Ravne (Pungartnik, Šober, Mravljak, Cizerl) 54,9, 2. Celovec 57,4.

400 m — 1. Nada Šober (Ravne) 1:03,4, 2. Sonja Cizerl (Ravne) 1:07,8, 3. Cvetka Britovšek (Ravne) 1:08,0.

Fantje 100 m: 1. Slavko Bertonec (Ravne) 11,8, 2. Gorazd Janko (Ravne) 11,9, 3. Otmar Duh (Ravne) 12,2.

4 × 100 m: 1. Ravne (Kodrin, Duh, Janko, Bertonec) 48,4, 2. Celovec 50,1.

1000 m: 1. Stanko Mečina (Celovec) 2:46,5, 2. Mirko Štruc (Ravne) 2:48,3, 3. Marjan Fortin (Ravne) 2:54,4.

V nogometu so se gostitelji krepko oddolžili Ravenčanom. Zmagali so z visokim rezultatom 9:1. Treba pa je omeniti, da so gostje igrali brez treh ključnih igralcev, ki so nepričakovano morali ostati doma.

V košarki so bile dijakinje naše gimnazije spet nepremagljive, čeprav so se jim nasprotnice krepko upirale. Zmagale so z rezultatom 23:12.

Dvoboj se je končal z zmago gimnazije Ravne, ki je osvojila skupno 67 točk pred gimnazijo Celovec 57. Prehodni pokal je tako prešel v trajno last ŠSD gimnazije Ravne.

M. Matvoz

LETNE METALURŠKE ŠPORTNE IGRE

Dosedanje slovenske metalurške športne igre so preživele. Namesto tradicionalnega troboja med slovenskimi železarnami je nastal mnogoboj med podpisnicami sporazuma metalurških podjetij Slovenije. Letne metalurške športne igre je letos organizirala Cinkarna Celje, ki praznuje 100-letnico obstoja. Po odzivu vabljenih ekip so dosegle popoln namen, saj so se iger udeležili predstavniki naslednjih podjetij: Cinkarna Celje, Mariborska livarna, Tovarna dušika Ruše, Tovarna glinice in aluminija Kidričevo, IMPOL — Slovenska Bistrica, Železarna Jesenice, Železarna Štore, Železarna Ravne.

Program iger je bil bistveno spremenjen z namenom, da bi lahko sodelovalo čim več vabljenih ekip. Na sporedu so bile takšne panoge, ki jih v večini podjetij gojijo. Novost je bila le TRIM-šafeta, ki pa je bila sestavljena iz enostavnih spretnostnih ter predvsem hitrostnih nalog. Ekipa so tekmovala v naslednjih panogah:

1. mali nogomet — moški
2. odbojka — ženske
3. streljanje — mešano
4. kegljanje — moški

5. kegljanje — ženske
6. TRIM-šafeta — mešano

Ekipe Železarne Ravne so tekmovalce v vseh panogah in dosegle naslednje rezultate:

NOGOMET

Predtekmovanje: Železarna Ravne : Kidričevo 4:0 (2:0)

Gole so dosegli: Toni, Kokalj, Štekl in Pongerc

Polfinale: Železarna Ravne : Železarna Štor 4:2 (1:1)

Gole so dosegli: Toni, Kokalj in Slapnik II.

Finale: Mariborska livarna : Železarna Ravne 1:0 (1:0)

Kljub terenski premoči naših igralcev je zmagoalec sprotnejše moštvo. Vendar smo bili vsi zadovoljni, ker so si naši nogometaši v številni konkurenci priborili častno drugo mesto.

ODBOJKA

Naša dekleta so zapovrstjo igrala dve tekmi. V prvi so premagale vrstnice iz Cinkarne Celje z rezultatom 2:1, takoj potem pa so nastopile proti športnim Jeseničankam in izgubile z 2:0. Drugo mesto je pričakovano. Dekletom pa moramo čestitati za njihovo borbenost in željo za zmago.

STRELJANJE

Za ekipo so nastopili štirje tekmovalci in dve tekmovalki — atler Strekelj, Šmon, Koršek ter Hrovatičeva in Vehovarjeva. Tekmovali so z zračno puško. Vsak strellec je imel 20 tekmovalnih strelcev. Kot ekipa so dosegli skupaj 952 krogov in zavzeli 4. mesto. Lahko zabeležimo, da so imeli strelci smolo, saj so zaostali za tretje uvrščeno ekipo samo za en krog, za drugo pa le za dva kroga.

Med posamezniki se je izkazal Vinko Zatlner, ki je z rezultatom 171 krogov zasedel med 28 tekmovalci odlično tretje mesto. Med posameznicami pa je Hrovatičeva Anica manjkal samo en krog do bronaste medalje. Tako se je morala zadovoljiti s solidnim 4. mestom.

KEGLJANJE

Tekmovalje je bilo ločeno za ženske in moške ekipe. Članice so med petimi ekipami osvojile 1. mesto, medtem ko so bili člani med sedmimi ekipami povprečni, dosegli so zlato sredino — 4. mesto. Ker je bilo tekmovalje izvedeno v borbenih partijah, ni bilo uvrstitve posameznikov.

TRIM-šafeta — ekipa je sestavljala 5 tekmovalcev in 3 tekmovalke. Naša ekipa je premočno osvojila 1. mesto s časom 7,12; 3 minute ali s prednostjo 18,5 sekund.

Za to tekmovalje so bili udeleženci boljše pripravljeni kot drugi ali točneje rečeno, boljše izbrani. Za šafeto so nastopili: Vehovarjeva, Rebulova in Kolmačičeva ter moški: Toni, Kokalj, Skitek, Štekl in Stojanov.

Uradnega tekmovalja celotnih ekip s seštevkom točk v vseh panogah ni več. Le v primerjavo lahko povemo, da bi bila naša ekipa z dvema prvima, dvema drugima in dvema četrtima mestoma na prvem mestu pred Železarno Jesenice. Tako se je ponovno izkazalo, da so najboljši športniki na Ravnah in Jesenicah, pa čeprav je bila vsebina iger tako pripravljena, da so bili vsi nastopajoči partnerji enakovredni.

USPEŠNI PLOVALCI

Plovalci domačega Fužinarja so kot edini jugoslovanski predstavniki z velikim uspehom sodelovali na 10. mednarodnem preglednem mitingu mladih plavalcev v Zvezni republiki Nemčiji. Nastopili so v Darmstadt, kjer so se zbrali mladi plavalci iz 54 klubov iz Belgije, Grčije, Anglije, Švedske, Švice, Južne Afrike, Zvezne republike Nemčije in Jugoslavije.

ZORA PŠENIČNIKOVA je bila deseta na 200 m hrbtno v svojem letniku s časom 2:57,2 med 16. tekmovalkami, na 100 m hrbtno pa petnajsta med 20. tekmovalkami s časom 1:24,1

JOŽICA PEČOVNIKOVA je bila v svoji skupini 8. med devetimi tekmovalkami na 200 m delfin s časom 3:16,7 in 13. na 100 m delfin med 22. tekmovalkami s časom 1:25,7.

LIDIJA FERLINOVA je bila v svojem razredu 4. med 13. tekmovalkami na 100 m prs-

no s časom 1:26,8 in 7. med 10. tekmovalkami na 200 m prsno s časom 3:10,5.

DARKO RAPNIK je bil 2. na 100 m hrbtno s časom 1:11,1 med 20. tekmovalci iz svoje skupine, 2. mesto pa je osvojil tudi na 200 m hrbtno med 13. tekmovalci s časom 2:34,5. Rapnik je v obeh nastopih moral priznati premoč samo Grku Koskinasu, premagal pa je vse nasprotnike iz Anglije, Nemčije in Švedske.

DUŠAN STRMČNIK je v svojem letniku v disciplini 200 m prsno premagal vseh svojih 8. nasprotnikov iz Anglije, Švice, Nemčije in Švedske ter s časom 3:02,9 stopil na najvišjo stopnico, na 100 m prsno pa je dosegel drugi najboljši čas (1:23,0) in si med tekmovalci priboril srebro.

MIRAN BALANT je med svojimi vrstniki bil prvi v disciplini 100 m hrbtno s časom 1:07,4 (7 tekmovalcev), drugi na 200 m hrbtno s časom 2:30,8 (5 tekmovalcev) in tretji na 100 m delfin s časom 1:07,6 med sedmimi tekmovalci.

Čeprav je morda zapisovanje časov (ali branje) precej suhoparno, pa je poleg mest treba zapisati tudi dosežene rezultate, saj gre tu še za zelo mlade plavalce, ki še niso dali vsega od sebe in o katerih bomo prav gotovo še veliko slišali in brali — in takrat bomo lahko s primerjavo časov zasledovali tudi njihov napredek. Seveda pa je trenutno res bolj zanimivo govoriti in pisati samo o doseženih mestih. In kar je res, je res. Teh šest mladih deklet in fantov je tam v Darmstadt doseglo res veliko, veliko za njih same, pa za naše plavanje in tudi za Ravne. Ne moremo si kaj, da ne bi njihovega nastopa ocenili za enega njihovih največjih uspehov. Ker 2 zlati kolajni, 4 srebrne in 1 bronasta pri fantih in nekoliko slabše uvrstitve pri dekletih v mednarodni konkurenci 8 držav, so res uspehi, na katere smo lahko ponosni in h katerim iskreno čestitamo.

Ti uspehi so dokaz več, da je plavalni klub Fužinar s svojo plavalno šolo že pred leti pravilno zastavil svoje delo, ki si iz množičnosti išče kvaliteto. In ti uspehi so tudi dokaz, da pomeni dobro strokovno delo v športu zanesljiv napredek. In tudi to je pri plavanju na dostojni višini.

Nekaj, česar plavalci naših fužin pa le še nimajo in kar bi njihov napredek še pospešilo, pa je 50 m bazen. In na koga drugega, kot na naše fužinarje se obračamo v njihovem imenu z vročo željo in veliko prošnjo, da bi, ko bodo razdeljevali finančna sredstva za leto 1974, nekaj teh sredstev namenili tudi za olimpijski bazen, ki ne bi bil koristen samo za tekmovalno plavanje, ampak tudi za rekreacijsko plavanje naših sodelavcev — starejših fužinarjev.

Ker da se imena in priimki otrok naših fužinarjev pojavljajo v mednarodnem merilu pred imeni in priimki njihovih vrstnikov iz Nemčije, Anglije, Švedske, Švice, da vabijo naše plavalce v Nemčijo in Anglijo zaradi njihovih rezultatov, to nekaj pomeni in tudi obvezuje.

Pomeni, da smo lahko na naše plavalce, ki častno zastopajo naše železarsko mesto, resnično ponosni, obvezuje pa, da je treba tak kolektiv še bolj podpreti in mu ustvariti še boljše pogoje za delo. In tako, kakor je res, da kvalitetnega športa na Ravnah ne bi imeli, če ne bi imeli naše železarne, tako je tudi res, da bo treba v bodoče tudi v športu vedno bolj trdo delati in za razvoj tega športa in telesne kulture na sploh tudi vedno več dajati.

- ate -

POHOD ŽELEZARJEV NA TRIGLAV

Čeprav vreme ni bilo naklonjeno udeležencem že skoraj tradicionalnega pohoda železarjev Združenega podjetja slovenskih železarn na Triglav, je bil namen srečanja in rekreacije obenem dosežen. Pohoda se je udeležilo veliko število železarjev. Z Raven sta peljala dva Viatorjeva avtobusa, iz Štor eden, iz Jesenic pa je bilo največ udeležencev. Vodstvo pohoda so imeli planinci. Ravenske udeležence je vodil tovariš TELCER Franc s svojimi nadvse požrtvovalnimi vodiči tov. Vevrjem Stefanom, Krivec Jožetom, Večkom ing. Maksom, Haulijem Jožetom, Podmeninškom Francem, Burjakom Vilijem, Lečnikom Ferdom in Kojncem Helmutom. Vodiči so se s skupinami, ki so jih sestavljali večinoma udeleženci, ki še nikoli niso bili na Triglavu, podali z Rudnega polja prek Vodnikove kočice na Planiko. Bili so pripravljeno spopasti se z vsemi težavami prvencev, ki so se podali na pot brez poznavanja poti in težav, ki nastajajo na taki težavni turi. Oboroženi s skromnimi pripomočki in z največjo mero tovarištva so srečno, brez omembe vrednih težav spravili do Planike vse udeležence od najmlajšega do najstarejšega, od najbolj neizkušenega do najbolj izkušenih planincev.

Po prespani noči je bilo le še nekaj korakov in vrh Triglava je bil premagan, toda vreme, ki ga zaenkrat še ni mogoče uravnati, tega ni dopustilo. Najbolj vneti in zagriženi so se povzpeli kljub slabemu vremenu, medtem ko vodstvo pohoda ni dovolilo naskoka neizkušenim udeležencem zaradi spolzke poti in slabega vremena.

Večina udeležencev je lahko gledala vrh Triglava in najbolj drzne udeležence s Planike, kako so se vzpenjali in naskokovali greben do samega stolpa na Triglavu. Tudi to je bilo svojstveno doživetje, čeprav ne dokončna zmaga, ker občutek bližine cilja je bil v vsakem udeležencu, in če jih ne bi bilo vreme oviralo, bi vsako ob skrbnem vodstvu vodnikov lahko prišel na vrh.

Naslednjega dne je po nekajurnem čakalju na lepo vreme, ki ga pa ni bilo, pot vodila nazaj v dolino Krme, kjer je bilo srečanje udeležencev vseh treh slovenskih železarn iz Štor, Jesenic in Raven.

Po naporni poti med dežjem v dolino se je vreme zjasnilo za nekaj časa, zato je bilo srečanje tembolj pristrčno. Ob skromnem prigrizku, zvokih godbe in petja so bile težave kmalu pozabljene. Navajeni na slabe prehojene poti smo zaplesali kar po travi, ni bilo

Na startu

Foto: M. Kotnik

MILAN KOTNIK

Teško je govoriti v slovo sodelavcu, še teže prijatelju, človeku, ki si ga poznal in ga spoštoval. In vendar se danes moram posloviti od tebe. Moram ti povedati, kako zelo nas je pretresla tvoja smrt. Dragi Milan, tvoja življenjska pot ni bila lahka. Še skoraj kot otrok si prišel k nam v železarno. Kot samorastnik si se spoprijel s težavami in se boril za svoj obstoj in za lepši jutri. Pot od pomožnega delavca v skladišču opeke do predelavca nakladalne in razkladalne skupine v špediciji ni bila lahka. Bil si naš premikač in kasneje strojevodja parnih lokomotiv. V želji po znanju

in napredku si dal pobudo, da smo organizirali tečaj za strojevodje dieselskih lokomotiv. Danes imamo tako več osebja z ustreznim znanjem. Bil si zvest svojemu delu in zato tudi član strokovne organizacije Zveze energetikov Slovenije ter večletni predsednik naše železarne kot podružnice. Bil si nam iskren in zvest tovariš in sodelavec in takega te bomo ohranili v trajnem spominu.

Dragi Milan, nismo mogli verjeti, da te je doletela tako tragična smrt. In vendar je usoda takšna, da ne vemo za uro, ko bo treba zapustiti vse svoje cilje, sanje, želje in ljudi, ki so te imeli radi. Saj si bil še pred nekaj dnevi zdrav in nasmejan med nami. Zdaj pa te ni več. S tabo bomo položili v grob tudi tvojo hčerko, ki ti jo je usoda na tako krut način iztrgala in vrnila.

Zato, dragi Milan, mi je težko, ko ti govorim te besede. Globoko sočustvujem s tvojimi dragimi in jim v imenu sodelavcev prometa in špedicije ter Zveze energetikov Slovenije izrekam iskreno sožalje.

Naj ti bo lahka slovenska koroška zemlja!

ANICA NAGLIČ

Draga Anica in hčerka Polonca!

Tvoji sodelavci in prijatelji iz oddelka špedicije so mi zadali nalogo, da se v imenu vseh danes poslovim od tebe kot tudi od tvoje hčerke.

Vest o tako tragični nesreči nas je strašno prizadela. Ni in ni mogoče verjeti, kaj se je zgodilo. Človek vsega tega ne more

treba gladkega parketa, ne strehe nad glavo ne stolov ne miz, pa vendar se je piknik, ki ga je organiziral sindikat jeseniških železarjev, pristrčno končal z vabili na prihodnje srečanje.

Sledila je dolga pot do doma, ki jo je bilo treba prevoziti z avtobusi, in srečen povratek z obilico novih spoznanj o lepotah narave in o tovarištvu v gorah, ki jih danes skoraj več ne najdeš.

F. K.

dojeti. Usoda pa je vendar bila tako strašna in tako kruta.

Ko si pred tednom dni odhajala na dopust, si bila radostna in vesela, misleč, da boš svoj dopust mirno in zadovoljno uživala.

vala v krogu svojih najdražjih. Ko si odhajala in ko smo se poslovili, smo ti želeli vse najboljše in mnogo počitniškega uživanja. Takrat nihče od nas niti daleč ni pomislil na to, da se ne boš več vrnila v našo sredino. Ta tvoj dopust pa je bil kratek. Končal se je tako hitro, tako usodno in tako tragično — ter ostal večern.

Draga Anica, tudi tvoja življenjska pot je bila kratka. Od nas odhajaš stara komaj 24 let. Odhajaš v času, ko si komaj polno zaživela, odhajaš takrat, ko si mislila in čutila, da boš v nadaljnjem življenju najbolj srečna. Usoda je hotela drugače — pretrgala je nit življenja tebi in tvojim trem dragim. To je boleče, to je kruto in prehudo, da bi lahko človek o tem še govoril.

V službi, kamor si prišla pred dobrima dvema letoma, si bila skromna, pridna in spoštovana. Radi smo te imeli. Zato te bomo zelo pogrešali. To pogrešanje pa bomo nadomestili z večkratnimi mislimi na tebe. Ostala nam boš v trajnem spominu takšna, kot si resnično bila — mlada in nasmejana.

Naj ti bo lahka koroška zemlja! Svojem pokojne izrekam iskreno sožalje.

DRAGICA KOTNIK

Dragica!

V jelše se zaganja veter in šepeta o skrivnostih...

Odšla si in nas zapustila same, prestrašene... Svoje sošolce, s katerimi si se šele pred štirinajstimi dnevi razšla. Pred teboj so bili veliki cilji in ideali, ki pa so se v enem samem usodnem trenutku porušili. Sedaj nemočno stojimo pred tvojim ranim grobom in nemo strmimo v svežo zrahljano prst, ki ti bo nudila tesen in mračen dom. Sprašujemo se: ali je res, ali si res odšla? Ne moremo verjeti, nismo se še tolikokrat srečali s smrtjo, z njeno bolečo ostjo, da bi lahko vedeli, kaj pomeni. Nam se zdi, da si samo nekam odšla, nekam daleč, v nam tuji, nepoznani svet, od koder pa se kmalu povrneš in spet prineseš med nas radost in veselje. Toda — stojimo pred odprtim grobom — in v beli krsti ležiš ti. To je kruta resničnost. Sedaj bi morali verjeti tudi mi, vendar ne, ne moremo, nikoli ne bomo mogli.

Naša srca boleče vpijejo: zakaj si morala umreti, zakaj ste morali štirje nedolžni ljudje plačati krvavi davek cesti, zakaj je moralo tvoje mlado življenje ugasniti pod

vlakom, zakaj te ne bomo nikoli več videli, tebe, sloke deklice, ki se je tako rada smejala, zakaj ti ni bilo dano ostati z nami, skupaj bi se veselili življenja, zakaj — nihče nam ne da odgovora — nihče ga ne ve.

Tako pa se nam srca trgajo ob misli, da si omahnila na pragu življenja. Vse je bilo še pred teboj. Nikoli te ne bomo pozabili. In prav zato, ker smo se morali tako mladi ločiti, bo v nas ostala preglbokoka, prekrvava večja rana, da bi se mogla kdaj zaceliti. Ostal nam bo spomin nate, na tvoj vesel smeh in šaljive besede, ostal pa bo boleel spomin — odšla si, še preden si lahko dosegla svoj življenjski cilj.

V jelše se še vedno zaganja veter in šepeta o skrivnostih...

Nuška Kodrin

IVAN KOŠELJNIK

26. julija 1973 je po daljši boleznijo prelo življenje Ivana Košeljnika, učitelja praktičnega pouka ključavničarjev in varilcev na Šolskem centru Ravne na Koroškem.

Rodil se je 13. februarja 1924 v Karačju v Bosni kot kmečki sin. Po končani osnovni šoli se je izučil ključavničarskega poklica v Prinjavoru. Vojna vihra ga je zanesla v Slovenijo. Delal je v Dravogradu, leta 1944 pa v guštanski železarni. To leto se je

vključil v ilegalno odporniško gibanje, postal mladi 1945 pa je stopil kot borec v Tomšičevo brigado in sodeloval v zadnjih bojih za osvoboditev Koroške.

Po osvoboditvi se je vrnil na delo v železarno, bil v JLA in zopet v železarni, orodni delavnic.

Potreba in veselje do dela z mladino ga je jeseni 1949 usmerila na tedanjo metalurško industrijsko šolo na Ravnah. Postal je učitelj praktičnega pouka. Vzgajal je mlade generacije, jih izobraževal v ključavničarski in varilski stroki in jih oblikoval kot vzgojitelj v internatu. Ob vsem tem pa se je še sam šolal, dosegel je visoko kvalifikacijo leta 1956 in naslednje leto uspešno opravil strokovni izpit. Skoraj četrtoletja je bil najtesneje spojen z utripom šole. Iz leta v leto je pri praktičnem delu vzgajal in oblikoval učence in učenke na potrebe železarne in drugih delovnih organizacij v koroški regiji. Kot učitelj je stopil tudi v Zvezo komunistov.

Po vojni je živel v Kotljah. Zavzemal se je za gradnjo združnega doma, za to, da bi kraj dobil svojo kino dvorano, da bi Kotljje postale lepše, komunalno urejene in tesneje povezane z Ravnami. Mnogo prostega časa je žrtvoval za delo v krajevni skupnosti, bil

je dolga leta predsednik sveta KS Kotlje in predsednik KO SZDL Kotlje.

Njegova velika prizadevanja na delovnem mestu, v kraju in doma so sčasoma narahljala njegovo zdravje; prvič je resneje zbolel pred štirimi leti, nato zopet letos pozimi. Bolezen ga ni več izpustila...

Med sodelavci si je ustvaril veljavo kot prizadeven, vesten, natančen, pošten in dosleden človek, ki vedno ve, kaj hoče. Bil je kritičen do vsega, spoštoval je poštenost, iskrenost in resnico, zato so vedno spoštovali in cenili njega njegovi sotovariši, znanci in prijatelji in ne nazadnje vsi njegovi učenci.

JOŽE ZORMAN

Dragi Jože!

Boleče je med nami odjeknila žalostna vest, da si nas zapustil za zmeraj. Zdaj, ko se od tebe poslavljamo pri odprtem grobu, se te spominjamo kot enega najboljših izmed nas.

Življenje te ni pestovalo. Rodil si se leta 1932 v družini, v kateri je bilo veliko otrok, zato nisi imel lahke mladosti.

Že l. 1963 si v stari valjarni kot dober tovariš skupaj z drugimi delal v težkih pogojih. Po zgraditvi nove valjarne si se kot

vzoren delavec izkazal in delal povsod, kjer je bila potrebna pridna roka.

Tako te je kruta usoda dobesedno odtrgala od sodelavcev na težki progji. Bil si gonilna sila pri delu, dober tovariš in svetovalec tako pri delu kot v prostem času. Rad si pomagal povsod, kjerkoli smo te potrebovali.

Tvoje odsotnosti si skoraj ne moremo zamisljati, ker si nam vse preveč potreben kot človek in delavec, kajti kakršni si bil med nami, si bil tudi doma, kjer si skrbel za svoji hčerkici in si zgradil topel dom. Neutrudno kot mravlja si skrbel za boljši jutri svoje družine.

Še vedno te vidim nasmejanega po težkem nočnem delu — to je bila zadnja noč, ko smo skupaj delali. Zares prerano smo te izgubili, zato je naša žalost še večja.

Dragi Jože, spomin nate bo ostal živ med nami. V imenu sodelavcev valjarne pa izrekam tvoji družini iskreno sožalje.

Milan Božinovski

ZAHVALA

Vsem, ki so pokojnega Andreja Matajdlja, p. d. Korenovega očeta, spremljali na zadnji poti, darovali vence in nudili ob nepričakovani, težki izgubi kakršnokoli pomoč, se iskreno zahvaljujemo.

Zalujoča družina Matajdlova s Selovca

DELOVNE NEZGODE V JUNIJU IN JULIJU

Srečko Švab, čistilnica — pri zapenjanju zaboja z žerjavno verigo mu je veriga poškodovala mezinico desne roke.

Avugst Grm, topilnica — pri odpenjanju kavljva verige z obroča 25-tonske topilniške ponovce mu je veriga poškodovala desno roko, tako da so mu amputirali IV. in V. prst.

Viljem Režič, valjarna — na ravnalnem stroju je bila odstranjena zaščitna naprava, ki varuje posluževalca pred nevarnostjo gibajočih se delov. Ker pa je z desno roko posegel v nevarno območje, mu jo je kardanska os močno poškodovala.

Milan Čevnik, čistilnica — pri izsekovanju ulitka se mu je ta pri obračanju prevrnil in mu poškodoval meča.

Jože Laznik, valjarna — pri transportiranju vročih gredic mu je padel tujek v oko.

Jože Napečnik, valjarna — pri obešanju verige na viličar si je poškodoval sredinec leve roke.

Albert Uršej, livarna — pri nakladanju okvirov na tirni voz mu je pri sestopu spodrsnilo, pri čemer si je zvinil desno nogo v gležnju.

Matko Sušel, kovačnica — pri obračanju odkovka med kleščami si je poškodoval kazalec desne roke.

Vladimir Buden, topilnica — pri centriranju kokile na livni plošči mu je ta stisnila palec desne roke.

Jože Sedelšak, skupne službe enote I — pri kontroliranju ulitkov mu je padel tujek v oko.

Vinko Ladinek, kovačnica — pri plamenskem čiščenju odkovkov mu je ogorek padel na zaščitno rokavico, ki se je vnela, pri čemer je dobil opekline po hrbtu desne roke.

Franc Špan, topilnica — pri rušenju topilniške ponve se je zalita opeka prelomila, pri čemer mu je spodrsnilo in si je poškodoval komolec desne roke.

Viktor Arcet, valjarna — pri nameščanju jeklenih palic na stojalo se mu je ena skotalila s stojala in mu poškodovala desno nogo.

Jože Karašič, čistilnica — pri čiščenju ulitka s pnevmatskim kladivom si je poškodoval prst desne roke.

Jože Sovič, livarna — pri menjavi modelne plošče mu je pomožni okvir padel na zapestji obeh rok.

Ivan Drol, valjarna — pri ravnanju jeklenih palic si je poškodoval komolec desne roke.

Marjan Krajger, topilnica — pri obračanju topilniške ponovce mu je obroč ponovce poškodoval kazalec desne roke.

Avugst Potočnik, valjarna — pri signiranju etik se je s kladivom udaril po kazalcu leve roke.

Mirko Potočnik, topilnica — pri zapiranju omare za mazalna sredstva si je poškodoval mezinico desne roke.

Franc Jauk, valjarna — na stopnicah prek valjčnice mu je spodrsnilo, pri čemer se je oprjel roba vroče valjčnice in se opekkel po dlani desne roke.

Janko Šegovec, topilnica — na poti k zaboju za vložek je nerodno stopil, pri čemer si je zvinil desno nogo v gležnju.

Peter Čas, kovačnica — pri prestavljanju pokrova za prekrivanje toplega materiala s pomočjo žerjavne verige se je čelna stran odlomila in mu zdrsnila po stegnu desne noge.

Mirko Založnik, čistilnica — pri mehanskem čiščenju ulitka na rešetki se mu je ta skotalil na goleni leve noge.

Ivan Šumnik, topilnica — pri odlaganju polavtomatskih klešč so se te prevrnil in mu padle na nart desne noge.

Karel Fortin, čistilnica — pri avtogennem rezanju ulitka mu je ta zdrsnil z delovne mize in mu padel na nart desne noge.

Vinko Mori, valjarna — pri demontaži ležaja na valjarskem ogrodju si je poškodoval sredinec desne roke.

Jože Pepevnik II., čistilnica — pri nakladanju ulitkov v košaro mu je eden zdrsnil s košare ter mu padel na nart desne noge.

Miloš Dretnik, modelna mizarna — pri brušenju letve mu je ta spodrsnila, pri čemer si je obrusil kazalec desne roke.

Jože Mlatej, čistilnica — pri postavljanju zaboja na odlagalno mesto si je poškodoval prst leve roke.

Franc Preloger, čistilnica — pri čiščenju ulitka se je na peresu tega zbedel v meča leve noge.

Alojz Svetina, čistilnica — pri nakladanju ulitkov na tirni voz mu je ta stisnil mezinico desne roke.

Silvo Žvirce, čistilnica — pri prelaganju ulitkov si je poškodoval gleženj desne noge.

Franc Smid, kovačnica — na poti h krčlilnim strojem je padel in si poškodoval ramo.

Ivan Ovčar, promet — na pripravi vložka mu je žerjavovodja pri nepazljivem spuščanju praznega zaboja za ostružke na prikolico traktorja poškodoval palec desne roke, ko je zaklepal prazen zaboj.

Ivan Ranc, vzmetarna — pri tehtanju materiala je pri dohodu do vage stopil na desko, ki se je prevrnila, pri čemer si je poškodoval gleženj leve noge.

Ernest Krivonog, gradbeni remont — po končanem pleskanju na razstavnem paviljonu v Slovenj Gradcu mu je pri pospravljanju orodja in čiščenju palic zdrsnilo, zaradi česar je padel, udaril po razbitem steklu in si perezal dlan desne roke.

Marjan Žerdoner, špedicija — pri zlaganju težkih avtomobilskih vzmeti, namaščenih z mastjo, je ena zdrsnila in mu padla na prst leve noge.

Ivan Praznik II., strojni remont — na vzmetnem kladivu AJAX je pri kovanju zagozde po šablono odletel drobec jedra kladiva in mu poškodoval nos.

Rudolf Keber, strojni remont — šel je skozi prehod ob brusilni kozi, na kateri je sodelavec brusil robove na pločevini, pri tem pa mu je priletel tujek v levo oko.

Antonija Kotnik, obrat pnevmatičnega orodja — pri brušenju z ročnim pnevmatičnim brusilnim strojem ji je priletel tujek v levo oko.

Alojz Konečnik, obrat strojev in delov — pri zakovičenju komponent gredic je od kladiva odletel tujek in mu poškodoval koleno leve noge.

Srečko Pečovnik, skupne službe enote II. — pri nakladanju zobatih koles se mu je eno kolo skotalilo na gleženj leve noge.

Andrej Podričnik, obrat strojev in delov — pri jemanju zobatega venca iz peči se je veriga odpela in ga oplazila okrog vratu.

Anton Plimen, obrat strojev in delov — pri struženju mu je priletel vroč ostružek v čevlji in mu povzročil opekline na levi nogi.

Konrad Kranjc, strojni remont — pri zabijanju zagozde med prirobnice žleba pod OFAG pečko mu je po udarcu s kladivom vrglo zagozdo nazaj v čelo in ga poškodovalo nad desnimi očesom.

ZAHVALA

Ob boleči in tragični izgubi sina, očeta, vnukinje, sestre MILANA in DRAGICE KOTNIK se iskreno zahvaljujemo vsem sodelavcem špedicije in prometa, prijateljem, sosedom in sorodnikom, ki so nam v najtežjih dneh pomagali in lajšali bolečine.

Iskrena hvala govorniku za poslovilne besede, ravenski godbi na pihala in vsem, ki so ju pospremili na njuni zadnji poti in darovali vence ter cvetje.

Zalujoči hčerka, mati in oče, bratje in sestra

ZAHVALA

Ob boleči izgubi mojega moža in očeta IVANA OREŠNIKA se iskreno zahvaljujemo vsem sodelavcem, prijateljem in sosedom za pomoč, darovane vence in izraženo sožalje. Hvala ravenski godbi, pevcom, govorniku za poslovilne besede in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: žena Slavica, sin Bojan, hčerka Sonja in drugo sorodstvo

Gibanje zaposlenih v tovarni

od 20. maja do 20. julija 1973

Zap. št.	Priimek in ime	Rojen	Kvalifikacija	Obrat	Odkod je prišel
SPREJETI DELAVCI:					
1.	Adam Marija	31. 1. 1950	NK delavka	komunalni oddelek	iz druge delovne organizacije
2.	Adam Miroslav	13. 2. 1953	NK delavec	livarna	iz JLA
3.	Antonič Ljudmila	3. 9. 1952	SS — gimn.	izvoz	štipendist
4.	Barl Verona	9. 1. 1926	NK delavka	čistilnica	prva zaposlitev
5.	Bastl Dragica	4. 5. 1949	NK delavka	kovačnica	iz druge delovne organizacije
6.	Boštjan Jožef	24. 3. 1953	KV obr. električar	el. remont j. t.	iz JLA
7.	Božič Vinko	22. 1. 1956	KV topilec	topilnica	iz SC Ravne na Koroškem
8.	Bricman Peter	12. 10. 1937	KV ključavničar	centralna delavnica	prva zaposlitev
9.	Cigler Silva	22. 12. 1952	PK delavka	kemijski laboratorij	iz druge delovne organizacije
10.	Čekon Andrej	1. 11. 1953	PK livar	livarna	iz JLA
11.	Čekon Darinka	9. 6. 1955	KV strugar	obrat pnevmatskega or.	iz SC Ravne na Koroškem
12.	Čekon Janko	19. 11. 1953	KV rezkalec	obrat strojev in delov	iz SC Ravne na Koroškem
13.	Čerenak Franc	27. 5. 1950	NS	prodaja enote II.	ponovna zaposlitev v žel. Ravne
14.	Črešnik Miran	21. 7. 1954	KV strugar	obrat strojev in delov	iz SC Ravne na Koroškem
15.	Dežman Marjan II.	19. 11. 1953	KV valjar	valjarna	iz JLA
16.	Doberšek Vinko	11. 7. 1941	KV obr. električar	elektro remont j. t.	iz druge delovne organizacije
17.	Dobre Marjeta	26. 6. 1936	NK delavka	komunalni oddelek	iz druge delovne organizacije
18.	Erženičnik Bojan	11. 12. 1955	KV obr. električar	elektro remont j. t.	ponovna zaposlitev v žel. Ravne
19.	Garbus Maks	3. 10. 1937	KV soboslikar	vzmetarna	iz druge delovne organizacije
20.	Gerdej Jožef	29. 3. 1953	KV valjar	valjarna	iz JLA
21.	Golob Danilo	22. 5. 1952	KV ključavničar	obrat ind. nožev	iz JLA
22.	Goričanec Stanko	26. 3. 1956	NK delavec	obrat ind. nožev	prva zaposlitev
23.	Gorinšek Julijana	13. 5. 1945	NK delavec	obrat pnevmat. orodja	prva zaposlitev
24.	Gortan Danica	29. 1. 1951	NSS	AOP	iz druge delovne organizacije
25.	Gostenčnik Stanislav II.	24. 4. 1953	PK avtog. rez.	obrat strojev in delov	iz JLA
26.	Grahovac Milenko	24. 4. 1949	KV strugar	obrat pnevmat. orodja	iz druge delovne organizacije
27.	Grobelnik Beno	24. 3. 1955	KV ključavničar	obrat strojev in delov	iz SC Ravne na Koroškem
28.	Hartman Marjan	24. 10. 1955	KV obr. električar	elektro remont j. t.	iz Elektrogospodarskega SC
29.	Herceg Marija	23. 11. 1936	NK delavka	kovačnica	prva zaposlitev
30.	Horjak Drago	9. 1. 1949	SS — gimn.	konstrukcijski biro	iz JLA
31.	Hribernik Miroslav	1. 7. 1954	KV obr. električar	elektro remont j. t.	iz Elektrogospodarskega SC
32.	Javornik Justin	5. 9. 1953	PK talilec	livarna	iz JLA
33.	Javornik Marija	8. 8. 1942	NK delavka	komunalni oddelek	prva zaposlitev
34.	Juh Otmar	20. 4. 1953	KV strugar	centralna delavnica	iz JLA
35.	Jurak Jožef	28. 1. 1953	KV talilec	fazna kontr. en. II.	iz JLA
36.	Kajič Anton	2. 3. 1953	NK delavec	topilnica	iz JLA
37.	Kašnik Marjan	10. 3. 1956	KV brusilec	obrat ind. nožev	iz SC Ravne na Koroškem
38.	Kamnik Roman	23. 2. 1956	KV ključavničar	obrat strojev in delov	iz SC Ravne na Koroškem
39.	Kamenik Marija	17. 4. 1956	KV brusilec	obrat ind. nožev	iz druge delovne organizacije
40.	Kobolt Marija	1. 2. 1956	NK delavka	obrat pnevmat. orodja	iz SC Ravne na Koroškem
41.	Konečnik Janez II.	13. 5. 1956	KV valjavec o. p.	valjarna	ponovna zaposlitev v žel. Ravne
42.	Kos Andrej	18. 10. 1952	PK valjavec	valjarna	iz SC Ravne na Koroškem
43.	Kotnik Filip II.	7. 4. 1957	KV žarilec o. p.	valjarna	iz SC Ravne na Koroškem
44.	Krajnc Danica	4. 3. 1954	KV ključavničar	obrat ind. nožev	iz SC Ravne na Koroškem
45.	Krebs Dominik	4. 8. 1956	KV žarilec o. p.	čistilnica	iz SC Ravne na Koroškem
46.	Krašovec Janko	7. 5. 1954	KV valjavec o. p.	valjarna	iz SC Ravne na Koroškem
47.	Krevh Franc II.	20. 2. 1953	NK delavec	vzmetarna	iz druge delovne organizacije
48.	Kret Danijel	14. 2. 1953	KV valjavec	valjarna	iz JLA
49.	Kričej Štefan	8. 10. 1956	KV kovač o. p.	kovačnica	iz SC Ravne na Koroškem
50.	Kristan Mirko, dipl. inž.	7. 1. 1948	VS — dipl. inž. el. š. t.	AOP	štipendist
51.	Krpan Vlado	22. 8. 1950	NK delavec	topilnica	iz druge delovne organizacije
52.	Kurmanšek Anton	26. 5. 1956	KV kovač o. p.	kovačnica	iz SC Ravne na Koroškem
53.	Kuserbanj Veronika	3. 2. 1943	NK delavka	čistilnica	prva zaposlitev
54.	Ladinik Marija	3. 12. 1943	SS — gimn.	finančno računovodstvo	iz druge delovne organizacije
55.	Lasnik Jože	12. 1. 1956	KV orodjar	modelna mizarna	iz SC Ravne na Koroškem
56.	Leitgeb Branko	10. 8. 1952	KV vodoinst.	obrat strojev in delov	iz JLA
57.	Lenart Karel	25. 10. 1956	KV kovač o. p.	kovačnica	iz SC Ravne na Koroškem
58.	Libnik Peter	26. 6. 1935	NK delavec	gradbeni remont	iz druge delovne organizacije
59.	Lužnik Vladimir	16. 7. 1953	PK kovač	kovačnica	iz JLA
60.	Markač Janez	10. 12. 1955	KV obratni električar	elektro remont j. t.	iz Elektrogospodarskega SC
61.	Martinc Srečko	25. 1. 1955	KV orodjar	modelna mizarna	iz SC Ravne na Koroškem
62.	Matiija Jožef	14. 4. 1954	KV ključavničar	centralna delavnica	iz SC Ravne na Koroškem
63.	Mavrič Drago	4. 11. 1955	KV obratni električar	elektro remont j. t.	iz Elektrogospodarskega SC
64.	Mežnarc Julijana	5. 1. 1935	NK delavec	modelna mizarna	prva zaposlitev
65.	Mihev Angela	5. 10. 1938	NK delavec	čistilnica	iz druge delovne organizacije
66.	Molner Andrej	9. 11. 1953	KV ključavničar	obrat strojev in delov	iz JLA
67.	Musliji Ahmetnafi	5. 7. 1952	NK delavec	topilnica	prva zaposlitev
68.	Naglič Marija II.	24. 9. 1947	PK žerjavovodja	valjarna	iz druge delovne organizacije
69.	Navodnik Vladimir	17. 6. 1957	NK delavec	skupne sl. en. II.	prva zaposlitev
70.	Oder Branko	6. 3. 1957	KV kovač o. p.	kovačnica	iz SC Ravne na Koroškem
71.	Okrogelnik Miro	15. 4. 1954	SS — met. tehnik	valjarna	prva zaposlitev
72.	Osojnik Edvard	19. 6. 1950	PK obratni električar	elektro remont j. t.	ponovna zaposlitev v žel. Ravne
73.	Oto Zofija	15. 4. 1945	NK delavec	čistilnica	prva zaposlitev
74.	Pangerc Elizabeta	13. 10. 1950	NS	ekspedit	iz druge delovne organizacije
75.	Paradiž Davorin	12. 8. 1955	KV obratni električar	elektro remont j. t.	iz Elektrogospodarskega SC
76.	Paradiž Ljudmila	12. 9. 1936	NK delavec	čistilnica	prva zaposlitev
77.	Petrič Marta	23. 7. 1952	KV el. mehanik	elektro remont j. t.	iz Elektrogospodarskega SC
78.	Pirtovšek Zlatko	27. 7. 1956	KV valjavec o. p.	valjarna	iz SC Ravne na Koroškem
79.	Plemen Alojz	5. 6. 1953	PK kovač	kovačnica	iz JLA
80.	Plemen Dominik II.	25. 5. 1956	KV žarilec o. p.	valjarna	iz SC Ravne na Koroškem
81.	Plemen Erna	6. 6. 1936	NK delavec	čistilnica	iz druge delovne organizacije
82.	Pori Stanislav	19. 11. 1950	SS — gimn.	obrat strojev in delov	iz druge delovne organizacije
83.	Potočnik Mira	9. 9. 1957	NK delavka	čistilnica	iz druge delovne organizacije
84.	Prikeržnik Franc II.	7. 8. 1953	NK delavec	špedicija	iz JLA
85.	Proje Maks	20. 7. 1956	KV kovač o. p.	kovačnica	iz SC Ravne na Koroškem
86.	Prošt Ivan	28. 8. 1953	PK valjavec	valjarna	iz JLA

Zap. št.	Priimek in ime	Rojen	Kvalifikacija	Obrat	Odkod je prišel
87.	Radusinovič Danilo	4. 6. 1953	KV obratni električar	elektro remont j. t.	iz Elektrogospodarskega ŠC
88.	Razgoršek Milan	18. 5. 1954	KV ključavničar	obrat strojev in delov	iz ŠC Ravne na Koroškem
89.	Repas Ciril	23. 2. 1953	PK strugar	jeklovlek	iz JLA
90.	Rogina Vladimir	5. 6. 1956	KV kovač o. p.	kovačnica	iz ŠC Ravne na Koroškem
91.	Rožej Franc IV.	5. 12. 1953	PK topilec	livarna	iz JLA
92.	Sajevec Rupert	2. 8. 1952	KV topilec	topilnica	iz JLA
93.	Sedar Ivan III.	26. 8. 1953	NK delavec	vzmetarna	iz druge delovne organizacije
94.	Sedovšek Peter	11. 8. 1951	KV kopač rude	valjarna	iz druge delovne organizacije
95.	Slapnik Ivana	14. 12. 1949	NK delavec	kovačnica	prva zaposlitev
96.	Spanžel Alojz	12. 7. 1952	KV obratni električar	elektro remont j. t.	iz Elektrogospodarskega ŠC
97.	Strgar Zlatka	25. 8. 1955	KV obratni električar	elektro remont j. t.	iz Elektrogospodarskega ŠC
98.	Strmšek Albin	28. 7. 1950	NK delavec	topilnica	iz druge delovne organizacije
99.	Svetina Julijana	24. 1. 1931	NK delavec	valjarna	ponovna zaposlitev v žel. Ravne
100.	Šapek Danijela	14. 7. 1940	NK delavka	komunalni oddelek	prva zaposlitev
101.	Šegovc Janko	29. 4. 1953	PK talilec	topilnica	iz JLA
102.	Škalič Majda	28. 12. 1953	NSS	enota I.	štipendist
103.	Škrbot Simon	4. 6. 1956	NK delavec	skladiščna služba	iz druge delovne organizacije
104.	Škrnjug Vladimir	23. 5. 1947	NK delavec	valjarna	iz druge delovne organizacije
105.	Šmit Franc	13. 4. 1957	KV kovač o. p.	kovačnica	iz ŠC Ravne na Koroškem
106.	Štavadeker Pavel	21. 6. 1953	NK delavec	kalilnica	iz JLA
107.	Šuler Drago	23. 9. 1953	PK strugar	obrat strojev in delov	iz JLA
108.	Šuler Ivan II.	10. 9. 1956	KV žarilec o. p.	čistilnica	iz ŠC Ravne na Koroškem
109.	Šumah Matej	15. 12. 1956	KV str. kovač	kovačnica	iz ŠC Ravne na Koroškem
110.	Šumnik Alojz	8. 4. 1956	KV kovač o. p.	kovačnica	iz ŠC Ravne na Koroškem
111.	Šumnik Jože	19. 3. 1953	NK delavec	promet	iz JLA
112.	Švab Anton	6. 6. 1953	KV ključavničar	strojni obrat	iz JLA
113.	Tamše Vladimir	19. 7. 1948	KV rudar	obrat strojev in delov	iz druge delovne organizacije
114.	Tratnik Slavko	4. 11. 1956	NK delavec	vzmetarna	iz druge delovne organizacije
115.	Tomc Janko	11. 1. 1953	NK delavec	gradbeni remont	iz JLA
116.	Trpeski Ivan	25. 6. 1953	KV ključavničar	topilnica	iz druge delovne organizacije
117.	Uršnik Marjan	21. 6. 1953	NK delavec	termoenerg. obrat	iz druge delovne organizacije
118.	Valente Danijel	3. 10. 1953	PK talilec	livarna	iz JLA
119.	Valente Jože	4. 10. 1954	KV topilec	topilnica	iz ŠC Ravne na Koroškem
120.	Verneker Damjan	8. 12. 1951	KV avtomehanic	promet	iz druge delovne organizacije
121.	Veronik Ana	17. 6. 1946	NK delavka	obrat pnevmat. orodja	iz druge delovne organizacije
122.	Veršič Silvo	22. 12. 1955	NK delavec	obrat industr. nožev	iz druge delovne organizacije
123.	Vetrih Olga	23. 3. 1944	NK delavec	čistilnica	iz druge delovne organizacije
124.	Videtič Anton	23. 4. 1954	PK brusilec	obrat pnevmat. orodja	iz JLA
125.	Vrbnjak Marjan	7. 4. 1957	KV žarilec o. p.	čistilnica	iz ŠC Ravne na Koroškem
126.	Vulc Stanko	16. 4. 1954	KV topilec	topilnica	iz ŠC Ravne na Koroškem
127.	Uršič Emil	16. 6. 1952	KV ključavničar	centralna delavnica	iz JLA
128.	Zdrčnik Gregor	4. 2. 1924	KV klepar	termoenerg. obrat	iz druge delovne organizacije
129.	Zvikart Darko	30. 11. 1955	KV obratni električar	elektro remont j. t.	iz Elektrogospodarskega ŠC
130.	Zvikart Frančiška	1. 8. 1929	NK delavec	komunalni oddelek	prva zaposlitev
131.	Zvirce Silvo	28. 8. 1956	KV žarilec o. p.	čistilnica	iz ŠC Ravne na Koroškem
132.	Zučko Franjo	12. 9. 1952	NK delavec	topilnica	iz druge delovne organizacije
133.	Ladinik Avgust	20. 10. 1947	NS	konstrukcijski biro	iz druge delovne organizacije
134.	Skrivarnik Bogomir	31. 10. 1953	KV klepar	centralna delavnica	iz druge delovne organizacije

ODJAVLJENI DELAVCI:

1.	Balant Jože	13. 3. 1942	NK delavec	valjarna	dana odpoved
2.	Ban Anica	29. 5. 1947	NSS	kemijski laboratorij	dana odpoved
3.	Bartulovič Marko	27. 9. 1931	NK delavec	obrat industrijskih nožev	samovoljna zapustitev dela
4.	Buhvald Jože III.	16. 3. 1951	PK kovač	kovačnica	samovoljna zapustitev dela
5.	Doberšek Vinko	11. 7. 1941	KV obratni električar	elektro remont j. t.	dana odpoved
6.	Dvoršak Jožef	5. 9. 1952	PK strugar	špedicija	samovoljna zapustitev dela
7.	Fašun Branko	13. 8. 1953	PK talilec	topilnica	v JLA
8.	Ferk Ivan I.	21. 8. 1928	NK delavec	gradbeni remont	invalidska upokojitev
9.	Filip Marija	11. 5. 1920	NK delavec	komunalni oddelek	invalidska upokojitev
10.	Grilc Vinko	22. 5. 1954	NK delavec	vzmetarna	v JLA
11.	Janet Alojz	12. 6. 1948	NK delavec	topilnica	samovoljna zapustitev dela
12.	Javornik Flora	19. 4. 1951	SS ekonomski tehnik	izvoz	dana odpoved
13.	Knap Ljubo	24. 9. 1954	KV ključavničar	obrat strojev in delov	v JLA
14.	Kores Silvo	21. 12. 1953	KV rezkalec	obrat industrijskih nožev	v JLA
15.	Kotnik Mihael II.	14. 10. 1947	KV mizar	vzmetarna	dana odpoved
16.	Kotnik Milan	22. 8. 1935	KV strojevodja	špedicija	umrl
17.	Kovačič Avgust	12. 5. 1935	NK delavec	čistilnica	dana odpoved
18.	Krenker Stefan	26. 12. 1943	NK delavec	kovačnica	samovoljna zapustitev dela
19.	Lešnik Leopold II.	4. 12. 1951	KV avtomehanic	promet	v JLA
20.	Lužnik Ivan III.	30. 9. 1954	NK delavec	promet	v JLA
21.	Mager Ferdinand	27. 5. 1954	KV kovač	kovačnica	v JLA
22.	Mihalič Stefan	13. 1. 1951	NK delavec	termoenerg. obrat	dana odpoved
23.	Mithanz Janko	7. 7. 1953	KV ključavničar	strojni obrat	v JLA
24.	Mlinar Borut	5. 7. 1952	SS strojni tehnik	PD TS	v JLA
25.	Nabernik Martin	10. 11. 1952	NK delavec	špedicija	samovoljna zapustitev dela
26.	Naglič Anica	25. 6. 1949	NS	špedicija	umrla
27.	Novak Ivanka	18. 2. 1928	NK delavka	valjarna	invalidska upokojitev
28.	Pačnik Stanko	3. 8. 1952	NK delavec	čistilnica	dana odpoved
29.	Pečnik Anton III.	28. 5. 1946	KV ključavničar	obrat strojev in delov	dana odpoved
30.	Pečnik Stefan II.	2. 12. 1952	PK valjavec	valjarna	v JLA
31.	Petek Mitja	18. 12. 1954	PK livar	centralna delavnica	v JLA
32.	Pokleka Valentin	6. 2. 1929	NK delavec	livarna	invalidska upokojitev
33.	Polanšek Simon	14. 10. 1954	PK kovač	kovačnica	v JLA
34.	Pongrac Ivan III.	20. 8. 1952	PK rezkalec	vzmetarna	samovoljna zapustitev dela
35.	Popič Marjan II.	22. 8. 1949	KV el. mehanik	elektro remont j. t.	dana odpoved
36.	Praznik Vincencija	7. 1. 1950	NK delavka	čistilnica	dana odpoved
37.	Prikeržnik Franc	25. 2. 1918	PK valjavec	valjarna	starostna upokojitev
38.	Prole Stevan	11. 11. 1952	KV el. mehanik	elektro remont j. t.	v JLA
39.	Propat Albert	11. 4. 1949	NK delavec	materijalna služba en. II.	samovoljna zapustitev dela
40.	Rajšter Jože	21. 3. 1946	KV ključavničar	vzmetarna	dana odpoved
41.	Ranc Anton	2. 6. 1930	KV mizar	obrat pnevmatskega orodja	dana odpoved
42.	Rebernik Albert	18. 1. 1949	PK topilec	topilnica	samovoljna zapustitev dela

Zap. št.	Priimek in ime	Rojen	Kvalifikacija	Obrat	
43.	Repnik Franc II.	15. 6. 1949	PK brusilec	obrat strojev in delov	dana odpoved
44.	Rudolf Alojz	12. 4. 1915	PK kurjač	energetski obrat	invalidska upokojitev
45.	Rupar Irena	7. 10. 1948	KV tehn. risar	služba za razvoj v enoti I.	dana odpoved
46.	Sekavčnik Branko	18. 8. 1954	NK delavec	obrat strojev in delov	v JLA
47.	Simon Leopold	6. 11. 1915	KV ključavničar	kovačnica	starostna upokojitev
48.	Sterčko Ivan	12. 5. 1912	PK zidar	skupne službe enote II.	starostna upokojitev
49.	Sterkuš Luka	11. 10. 1912	KV strugar	obrat strojev in delov	starostna upokojitev
50.	Šarman Anton	22. 5. 1954	PK žerjavovodja	topilnica	v JLA
51.	Skrabl Zvonko	25. 11. 1952	KV ključavničar	elektro remont j. t.	samovoljna zapustitev dela
52.	Stern Albin	14. 7. 1954	PK topilec	topilnica	v JLA
53.	Stern Štefan	18. 12. 1954	NK delavec	obrat pnevmatskega orodja	v JLA
54.	Šuler Jurij	21. 3. 1950	SS strojni tehnik	konstrukcijski biro	v JLA
55.	Tandar Miloš	27. 5. 1954	NK delavec	valjarna	v JLA
56.	Tisovnik Rudolf	15. 4. 1917	VK modelni mizar	modelna mizarna	starostna upokojitev
57.	Vanc Matilda	9. 3. 1918	NK delavec	livarna	starostna upokojitev
58.	Večko Franjo	22. 9. 1954	PK kovač	centralna delavnica	v JLA
59.	Verneker Rudolf	6. 4. 1927	NK delavec	valjarna	dana odpoved
60.	Videtič Marjan	1. 2. 1953	KV strugar	valjarna	v JLA
61.	Vožič Janko	16. 3. 1955	PK žarilec	čistilnica	samovoljna zapustitev dela
62.	Zellner Vinko	6. 3. 1954	KV rezkalec	centralna delavnica	v JLA

Izobrazba — kvalifikacija

Sprejeti:

1 VS — dipl. inž. el. š. t.
 1 SS — metalurški tehnik
 4 SS — gimnazija
 5 KV — topilec
 11 KV — ključavničar
 4 KV — strugar
 1 KV — rezkalec
 3 KV — valjavec
 12 KV — obratni električar
 1 KV — soboslikar
 2 KV — brusilec
 2 KV — orodjar
 1 KV — vodoinstalater
 1 KV — elektromehanic
 1 KV — kovač
 2 KV — rudar

1 KV — avtomehanik
 2 KV — klepar
 4 KV — valjavec o. p.
 6 KV — žarilec o. p.
 6 KV — kovač o. p.
 1 PK — livar
 1 PK — avtogeni rezalec
 4 PK — talilec
 2 PK — valjavec
 2 PK — kovač
 1 PK — žerjavovodja
 1 PK — obratni električar
 2 PK — strugar
 1 PK — brusilec
 1 PK — kmetijski delavec
 2 NSS
 3 NS
 42 NK

Izobrazba — kvalifikacija

Odjavljeni:

1 SS — ekonomski tehnik
 2 SS — strojni tehnik
 1 VK — modelni mizar
 1 VK — strugar
 6 KV — ključavničar
 1 KV — strugar
 2 KV — rezkalec
 1 KV — kovač
 1 KV — avtomehanik
 1 KV — obratni električar
 2 KV — mizar
 1 KV — strojevodja
 2 KV — elektromehanic
 1 KV — tehniški risar
 3 PK — kovač
 1 PK — strugar

3 PK — talilec
 2 PK — valjavec
 1 PK — livar
 1 PK — rezkalec
 1 PK — brusilec
 1 PK — kurjač
 1 PK — zidar
 1 PK — žerjavovodja
 1 PK — žarilec
 1 NSS
 1 NS
 21 NK

Franci Pečnik

POBEG

Nekaj časa je sedel v grmičevju. Globoko in sunkovito je dihal in pri tem ves čas zmajeval z glavo, kakor bi se z obupno negotovostjo skušal nečesa domisliti in bi že vnaprej vedel, da se ne bo, ker tega v resnici sploh noče. Potem se je jel ogledovati okrog sebe. Vešče si je izbral nekaj najbolj primernih odprtih v gostem grmičevju in mogoče se mu je potem zazdelo, da sedi v varni podmornici in z nestrpnostjo gleda in pričakuje, kdaj se bo na površju prikazal sovražnik. Zdaj je že mnogo mirneje dihal. Prej pa je tekel. Moral je, moral je teči.

Se zdaj ne vem prav, pred kom; ampak bežal sem, je pomislil, rahlo začuden nad tem, da se ne more takoj spomniti, kaj se je godilo zadnjih nekaj ur. Kakor bi se naenkrat sredi dejanja spustila zavesa, in bi bil on tudi gledalec svojega početja, ne vedoč, ali naj že vstane in gre, češ, verjetno so bile samo neke čudne, preveč žive sanje, ali pa naj še počaka in se skuša domisliti, kaj bi se moglo zgoditi naprej. Vendar je samo obsedel. Potem se je zdrznil.

Od tod, kjer je bil zdaj, ni mogel videti železniške proge, kakšnih deset metrov pod njim. Nepričakovani predirni žvižg lokomotive ga je vrgel pokonci. »Lahko bi si mislil!« je očitačje zarobantil nad samim seboj, ko je krč v grlu malo popustil.

Ni se več oziral kakor prej. In prav zdaj je za trenutek dobro videl. Kakšne pol ure nazaj, kar je začel teči po samotni gozdni stezi, da ni bilo nikogar, ki bi ga zasledoval; da menda tudi že od vsega začetka ni bilo nikomur do tega. Prestopil se je.

Jel se je spuščati nizdol, previdno med gosto, bujno rastočo akacijo, in v samem sebi je zbujač videz nekoga, ki se sprva pač ni mogel spomniti, po kaj, zaradi česa je prišel na neko določeno mesto. Zdaj vem, zdaj vem, je jel ponavljati. Toda tega, kar se mu je zdelo, da ve, se še ni mogel domisliti.

Prišel je do steze. Ni vedel, ali je ista, po kateri je tekel prej, pa se mu to zdaj tudi ni zdelo pomembno. Nezaupljivo ji je sledil s počasnim, preiskujočim pogledom. Navzgor že nekaj metrov od mesta, kjer je stal, je bila gosta preraščena in vedel je, da od tam ne bo koga. Potem navzdol. Skoraj premočrtno se je spuščal k trome. Tam se je najbrž razcepila in prilepljena ob nasip zvesto spremljala progo v obe smeri.

Toda on naenkrat ni hotel tega. Videl je stezo, ki je še naprej premočrtna prečkala progo in potem cesto pod njo, ki je ni mogel videti od tod, dokler se ni izgubila tik pred drugim bregom reke na njeno dno. Sklonil se je in iz zemlje izbrskal dva napol vraščena kamna.

Zalučal je. Tako bi poletel, glej, si je rekel. Vendar ni zadel pojemajočega vrtinca, ki si ga je zamislil ob drugem bregu reke. Še enkrat. Zdaj ni meril. In tudi pogledal ni. Zasmel se je.

Potem je še enkrat zamahnil. S prazno, zaprto pestjo kakor prej, in pustil prstom, da so se na koncu poti po zraku razklenili, kakor bi hoteli poleteti in ga vsega potegniti s seboj. »Tako, zdaj je odletela,« je rekel na glas.

Se enkrat se je zasmel, krčevito in glasno, da se je smeh razlomil ob skalah na drugem bregu reke in se, pomešan z drobci kamenja vračal vanj skozi razpokano grlo in mu potem za vedno obležal nekje na dnu pljuč. V drugo se je zdrznil: Kaj mi je? Menda se mi res? Zakaj bi bil sicer spet tu?

Potem je mirneje pomislil: moral bi se vrniti. Saj mi ne bojo verjeli, da sem kar tako zadremal na obali, ko sem metal kamenje. Moral bi se vrniti, je šepetnil, saj je že odletela. Saj je že odletela, je ponovil. Ze zdavnaj.

Potem je jasno zagledal odsek tračnic, kjer si je prej zamišljal stezo, in rekel na glas:

»Res je ni več tam.« Moralo je biti hladno, je nato pomislil odsotno, zato je šla. Obrnil se je. »Zdaj moram,« je rekel, »moram se odločiti.« Ampak tam, kjer sem prišel, ne bom mogel nazaj. Pri tem se je spomnil, kako si je pravzaprav želel, da bi ga zasledovali. Še zmerom bi mogel bežati. Do onemoglosti: bežati. In tod mimo, ne da bi mi pustili toliko časa, da bi se ozrl, da bi se česar koli spominjal. »Prekleta,« je rekel s hrapavim glasom, »nikomur ni mar.« Da da, je jel ponavljati, kakor bi se v kratkotrajni odsotnosti

Prijetni spomini

sti vsega prejšnjega nečesa pomembnega spomnil. »Človek se mora ubiti sam, drugi mu niti pri tem ne pomagajo več.«

Morda je pri tem prvokrat bolj določno pomislil na hčerko, ki je pred dvema letoma naredila samomor nekje na tem delu železniške proge. Morda si je upal pomisliti: sem njej pomagal jaz?

Toda že se je prestopil in se potem prisilil počasi premikati noge po stezi navzgor. Morda je tedaj še na neki način verjel, da bo zlahka prišel skozi, da se bo zgodilo nekaj, zaradi česar se bo bodičevje, ki ga še lani ni bilo tam, samo od sebe umaknilo z njegove poti. Potem je tiho zaklel. Tresel se je od naščajoče jeze nad tem.

Ni pomislil, da se bo moral še enkrat ozreti. Že je bil pospravil nasladno bolečino, s katero se je trpinčil in se naslajal ob njej, ob točno določenem času obreda nekega žalovanja, katerega pravi vzrok mu je uspelo že dodobra pregnati iz zavesti. Vse, skoraj vse, kar se je doslej dogajalo v njem, čeprav tudi čisto na robu mračne svetlobe in včasih svetlejše teme, je mogel na neki način dovolj hitro spregledati, da je lahko živel brez posebnih očitkov do samega sebe; zdaj pa ga malenkost, kot je ta zaraščena steza, tudi v njem samem ne spusti več mimo. Vendar še ni izgubil upanja.

Slepo je zamahnil proti trdoživemu bodičevju. Ni še občutil bolečine v okrvavljenih rokah. Potem ga je zmotil prihajajoči vlak. Tokrat ga je slišal že od daleč. Kakor bi samo čakal nanj, je blede pomislil. Nikoli ni čakal tako dolgo. Stal je vkopan in poslušal. Krik. Ko je lokomotiva prisopihala do odseka proge, ki ga je mogel še zmeraj dobro videti, je slišal krik. Nečloveški. Njegov. Odmevajoč drugače, kakor prej tisti napol blazni smeh.

Delavci našega kemijskega laboratorija že nekaj let hodijo na skupne izlete v naravo. Letos so si izbrali kraj pri Poštarskem domu pod Uršljo, kjer so prebili lep in prijeten dan. Tekmovali so v streljanju in napihovanju balončkov. Kako so se dekleta namučila pri pihanju v balone, je razvidno s fotografije. Bilo je precej nepredvidenih »eksplozij«, kajti ponekod je bil pritisk le prehud. Za fotografski »zapis« je poskrbel Franci Kamnik.

Naposled je premagal akacijo. Spet je tekkel. Vendar tokrat ni več navidez ali zares bežal pred nečim, zdelo se mu je, da je povozeno še zadnje, pred čimer bi se mogel pretvarjati; vse, kar je še zmogel, je bilo leno prepuščanje stezi, ki je zdaj vodila polagoma nizdol, proti glavni cesti.

Se enkrat, preden se je spustil do ceste, je zastal. Njegov obraz je bil videti začuden, ko si je ogledoval okrvavljene roke. Zdelo se mu je, da si jih že neznansko dolgo tako ogleduje. Od česa? Od česa, ljubi Bog? Premagala me je! je potem zahropel skozi razklenjene prste na obrazu. Pobegnila od mene s svojim vlakom, za zmeraj. Prekleta, je dahnil, saj nisem bil jaz kriv. Prekleta, je ponovil.

Zdaj je bil že na cesti. Prepustil se je lastni teži mlahavega telesa na strmi stezi, ki je to pot res prečkala progo, in zdaj je na robu cestišča samo za delček sekunde zastal sredi zaleta. Potem je zaslišal hrumenje, ko je neki tovornjak pripeljal izza ovinka, in odsotno in raztrgano je še utegnil pomisliti: Premagan... Ampak dobro... še dobro, da je ovinek tako blizu in nisem mogel slišati prej.

Očitajočega cviljenja zavor nad seboj in potem voznikovega preklinjanja pa ni mogel več.

KAKO VODITI KONFERENCE

V svetu se mnogo ubadajo z organizacijo dela pa tudi z organizacijo konferenc. Tako M. Goldmann v svojih razmišljanjih o tej problematiki predlaga:

1. Konferenco je treba točno pričeti in končati. Ni možno dovoljevati nobenih prekinitiv.
2. Za konferenco je treba predvideti konkretno postavljene cilje.
3. Udeleženci konference morajo prejeti najmanj dva dni prej dnevni red.
4. Variirati je treba časovno dolžino konferenc: enkrat predvidimo 45 minut, drugič zopet npr. 2 uri.
5. Izbirati je treba tak začetni čas konference, ki tudi kaže na njen konec. Npr. ob 11.30 ali ob 16. h.
6. Priporočljivo je držati tudi variabilno število udeležencev. Navzoči naj bodo tisti, ki jih potrebujemo.
7. Udeleženec naj bi se na debato pripravil in govoril največ 2 minuti. Tajnica na

konferenci naj bi dala znak z zvončkom tistemu, ki bi ta čas že prekoračil.

8. Izključile naj bi se razprave, ki se v dvostranskih dogovorih po redni poti na že rešenih osnovah lahko uredijo.

9. Pri vsakem problemu je treba težiti k zaključku: kaj mora kdo narediti, kdaj, kje in kako?

10. Zapisnik (protokol) je treba dati udeležencem, razen tega pa tudi vsem tistim, ki so tangirani.

F. B.

HUMOR

Krepko

Angleški politik John Wilkes (1727 do 1797) se je sprl z lordom Sandwichem, ki je dosegel, da so Wilkesa izključili iz Spodnjega doma. Lord Sandwich ga je še nadrl: »Gospod, končali boste pod vislicami ali zaradi spolne bolezni!«

»Odvizno od tega, ali bom prevzel vaša načela ali pa vaše ljubice,« je mirno dejal Wilkes.

Sneg in mir

Preprost fant se je priporočil Willyju, da bi mu našel zaposlitev.

»Vi poznate mnogo pomembnih ljudi in ne bo vam težko najti delo zame.«

»Kaj pa si po poklicu?«

»Sneg kidam.«

»In bi rad, da ti najdem delo zdaj, v maju?« je začuden vprašal Willy.

»No, zakaj pa ne? Ali morda ni zdaj mir? Pa imamo vseeno vojnega ministra!« je gladko odgovoril fant.

Še vedno je

Ulilo se je ravno v trenutku, ko sta Mark Twain in njegov prijatelj stopila iz hiše.

»Misliš, da bo nehalo deževati?« je vprašal prijatelj.

»Še vedno je,« je odgovoril Mark Twain.

Senca

NAŠI UPOKOJENCI

Franc Prikeržnik, rojen 25. februarja 1918, v železarni od 22. julija 1946 v valjarni kot valjavec. Star. upok. 1. junija 1973.

Ivan Ferk I, rojen 21. avgusta 1928, v železarni od 9. aprila 1954, nazadnje v gradbenem remontu kot pomožni delavec. Inval. upok. 8. junija 1973.

Luka Sterkuš, rojen 11. oktobra 1912, v železarni od 1. avgusta 1945 v obratu strojev in delov, nazadnje kot delovodja. Star. upok. 31. maja 1973.

Ivan Sterčko, rojen 12. maja 1912, v železarni od 17. septembra 1948, nazadnje v skup. sl. enote II. kot transportni delavec. Star. upok. 19. junija 1973.

Rudolf Tisovnik, rojen 15. aprila 1917, v železarni od 1. novembra 1943, nazadnje v modelni mizarji kot mizar. Star. upok. 30. junija 1973.

Marija Filip, rojena 11. maja 1920, v železarni od 2. septembra 1952, nazadnje v komunalnem oddelku kot čistilka. Inval. upok. 2. julija 1973.

Leopold Simon, roj. 6. novembra 1915, v železarni od 24. septembra 1954 s presledki, nazadnje v kovačnici kot delovodja adjustaže. Star. upok. 6. julija 1973.

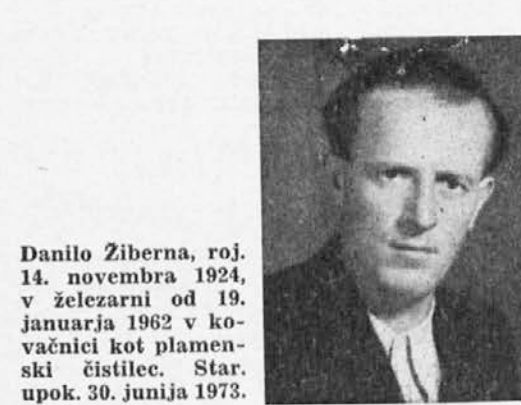
Ivanka Novak, roj. 18. februarja 1928, v železarni od 4. maja 1964 v valjarni kot čistilka. Inval. upok. 10. julija 1973.

Alojz Rudolf, rojen 12. aprila 1915, v železarni od 17. decembra 1952 v energetskega obratu kot kurjač plinskih generatorjev. Invalidsko upok. 30. junija 1973.

Valentin Pokleka, rojen 6. februarja 1929, v železarni od 18. junija 1953, nazadnje v livarni kot strojni oblikovalec. Inval. upok. 13. julija 1973.

Danilo Žiberna, roj. 14. novembra 1924, v železarni od 19. januarja 1962 v kovačnici kot plamenski čistilec. Star. upok. 30. junija 1973.

Delo in skrb

Gledališki in filmski igralec Aroldo Tileri (1895—?) je dejal o modernih boleznih:

»Mislim, da je treba vzroke za dejstvo, da dandanes skrbi bolj ubijajo kot delo, iskati v tem, ker je več ljudi zaskrbljenih kot zaposlenih.«

Nalašč narobe

Lev Nikolajevič Tolstoj (1828—1910), veliki ruski pisatelj, avtor svetovno znanih romanov, je okoli leta 1900 prejel pošiljko, v kateri mu je Bernard Shaw poslal v dar

nekaj svojih del. Tolstoj je na spremno pismo odgovoril:

»Prebral sem vaše knjige. Vi ste eden izmed tistih nevarnih ljudi, ki vse božansko potepajo v prah, vse vsakdanje pa iz prahu dvignejo v božanske višave.«

Privlačnost

Znana ameriška filmska igralka Mae West (1893—?) je na vprašanje, kaj misli o striptizu, odgovorila:

»Če se mora ženska sleči, da odkrije svojo telesno privlačnost, pomeni, da je ni ma.«

Zdrav duh

Angleški politik in diplomat William Temple (1788—1856) se je vrnil iz Indije samo zato, ker je kandidiral za poslanca v skupščino. Med volilnim govorom je dejal:

»Gospodje, pomislite, da sem prepotoval osem tisoč milj in se odpovedal letni plači pet tisoč funtov samo zato, da bi v parlamentu častno predstavljal slavne navzoče volivce.«

Te besede so vidno vplivale na poslušalce, kar na lepem pa se je zaslišalo iz ozadja dvorane:

»Ti tepec, ti!«

Strahoten krohot je stresel dvorano.

Vsaj eden

V začetku francoske revolucije so moralni škofje priseči zvestobo načelom revolucije. Ker so se nekateri od njih uprli, so bile škofije razglašene za nezasedene. Med drugimi ni hotel priseči pariški škof; nekateri pa so predlagali, da ga nadomesti Talleyrand. Ludvik XVI. je tedaj rekel:

»Glede drugih škofov mi je vseeno. Rad pa bi, da bi vsaj pariški škof veroval v Boga.«